

АРХИТЕКТУРА



Списание
за архитектурно творчество,
архитектурна теория
и критика

2019/4

Тема на броя:
ПЛЕВЕН И ОБЛАСТТА



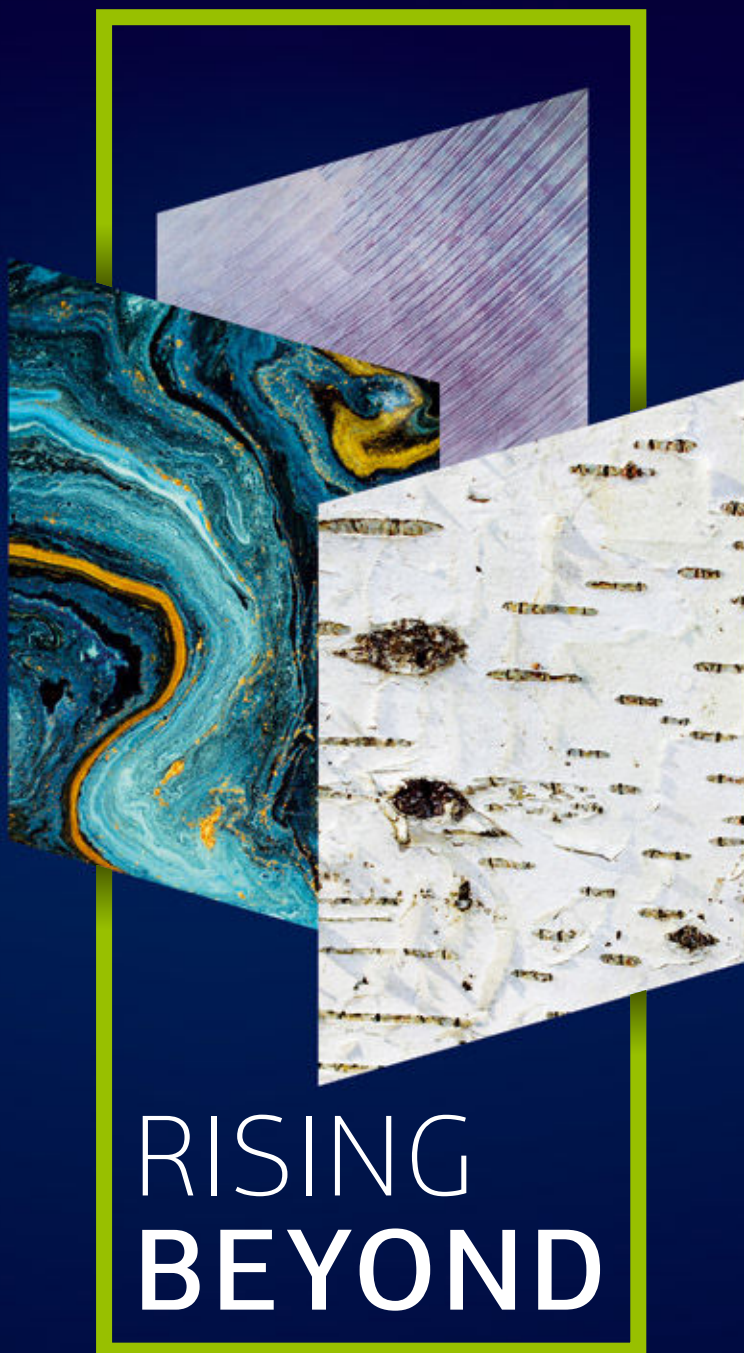
ИЗДАНИЕ НА СЪЮЗА НА АРХИТЕКТИТЕ В БЪЛГАРИЯ





ETEM FAÇADE
CONFERENCE

16 NOVEMBER 2019
SEC, Sofia



RISING BEYOND

www.facadeconference.com

организатор:

ETEM

партньори:

ELVAL COLOUR
Power to imagine

ŞİŞECAM
FLAT GLASS

SHERWIN-WILLIAMS

URSA

медийни
партньори:

Градът
МЕДИА ГРУП

CityBuild.bg
портал за архитектура и строителство

WWW.IKAM1.COM
СТРОИТЕЛСТВО, АРХИТЕКТУРА, ИДЕИ

СЪС СЪДЕЙСТВИЕТО НА:

**Council
on Tall Buildings
and Urban Habitat**

Този брой на списание „Архитектура“ е посветен на Плевен и Плевенска област – града, който е естественият център на Мизия и територията, която е нейна сърцевина. Тази тема беше необходима – не само като поредния брой, посветен на една от областите ни и нейния център, а и защото, както ще се убедите, днешният Плевен е много повече от това, с което сме свикнали да го свързваме. Материалите, които публикуваме, са разнообразни и убедително показват, че в това, което наричаме обобщено „провинция“, съвременната ни архитектура има своите корени и своите съвременни постижения.

Плевен има преди всичко своето място в развитието на нашето съвременно градоустройство. Тук работят по генералните планове на града (от 1942 и 1946 г.) архитектите Любен Тонев и Делчо Сугарев, по-късно известният наш градостроител Христо Ковачев (1965 г.), за да стигнем до доайена ни днес проф. д-р арх. Иван Никифоров. В Плевен строят архитекти като Коста Николов, Томю Горанов, Нено Ямантиев, а вече в наши дни, бележити архитекти като Пенчо Койчев, Никола Лазаров, Христо Ковачев, Кирил Русков, Иван Стефанов, Иво Петров, Пламена Цачева, Георги Кочков, Красимир Попов.

Ако до 60-те години измененията в градския пейзаж са постепенни и относително еднородни, то 70-те и 80-те години бележат рязък скок в мащаба на архитектурата, в териториалния ръст на града и в архитектурно-пространствената структура на централното ядро, белязани от духа на късния архитектурен модернизъм. Оценявайки и критично свойствените за този период стилистически черти, не може да не отчетем, че в тези години Плевен получи и нови архитектурни емблеми – като Водната каскада, промената към Плевенската панорама, и нов силует и облик.

В този „плевенски брой“ ще откриете, може би с изненада, една „нова вълна“ на промишлената и офис архитектура, нови обекти на социална инфраструктура – здравни и образователни учреждения, индивидуални жилищни сгради, някои от които могат успешно да ни представят и на европейската културна сцена. Наред с това и аз ще споделя загрижеността си за бъдещето на архитектурното наследство на Плевен – при това не само от 20-те и 30-те години, а и от по-ново време. Не мога да не изразя огорчението си, че една знакова сграда от 80-те години (Младежкият дом на Ж. Жеков) е разрушена, а бившият Партиен дом (Хр. Ковачев) очевидно не е намерил подходящите си съвременни функции.

Този брой се оживява сполучливо и от „разказите“ на главните архитекти на общините от областта, които уплътняват представата за съвременния ѝ живот. Тук ще изразя и своята благодарност към областния управител г-н Мирослав Петров и кмета на Плевен г-н Георги Спартански за много богатите им с факти интервюта, факти, които илюстрират една добра перспектива и инвестиционна активност, които са предпоставка за развитие и на архитектурата. Въпреки че, ще призная, искаше ми се в тези интервюта да присъства повече и самата архитектура, и по-активното отношение на политиците към нея.

Броят беше подготвен при много активното участие на журналистката Силвия Златкова, която има дългогодишен опит в отразяването на архитектурата; на регионалния ни представител, член на Управителния съвет и Председател на Дружеството на САБ в Плевен, арх. Емил Дечев (отговорен редактор на броя) и арх. Елисавета Куршумова, координиращ сътрудник в централата на САБ в София. Искам персонално да им благодаря, както и на авторите на материалите и на автора на графичното оформление Гергана Ангелова.

Макар и със значителен, на практика двоен обем, този брой се оказва недостатъчен, за да се разкаже за Плевен, областта и плевенските архитекти. Затова ще завърша с призив към тях да продължат не само да проектират и да строят, а и да изследват и да пишат за своята дейност, както и за историята на Плевен. Защо да нямаме например един архитектурен алманах „Плевен“, пък макар и излизащ веднъж на четири години – т.е. като една задължителна активност в мандата на всяко новоизбрано ръководство.

ПРОФ. Д-Р АРХ. ТОДОР БУЛЕВ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС НА САБ

АРХИТЕКТУРА®



Списание
за архитектурно творчество,
архитектурна теория и критика
ГОДИНА ШЕСТДЕСЕТ И ШЕСТА

4/2019

Съдържание

- 4 ОБЛАСТНИЯТ УПРАВИТЕЛ НА ПЛЕВЕНСКА ОБЛАСТ МИРОСЛАВ ПЕТРОВ:
ТРАНСПОРТНАТА СВЪРЗАНОСТ Е ОТ ОСОБЕНА ВАЖНОСТ ЗА РЕГИОНА**
интервю: Силвия Златкова
- 7 РОЛЯТА НА МЕСТНАТА ВЛАСТ Е ДА СЪЗДАВА УСЛОВИЯ ЗА БИЗНЕСА**
Георги Спартански, кмет на Община Плевен
интервю: Силвия Златкова
- 10 ДРУЖЕСТВО НА САБ В ПЛЕВЕН, ПРЕДСТАВЕНО ОТ АРХ. ЕМИЛ ДЕЧЕВ**
арх. Емил Дечев
- 12 СЛЕД 20 ГОДИНИ. ОПИТ ЗА РАВНОСМЕТКА**
арх. Константин Гулишев
- 14 ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ГРАД ПЛЕВЕН**
арх. Мила Никифорова
Авторски колектив с ръководител проф. арх. И. Никифоров, г.а.н.
- 20 ЩЕ ИМА ЛИ НОВ ЖИВОТ ЗА СТАРИТЕ СГРАДИ НА ПЛЕВЕН?**
арх. Ирена Христова
- 26 КОРЕНИ ОТ МИНАЛОТО В РОДНИЯ ПЛЕВЕН**
арх. Кирил Русков
- 30 ДВА ПРОЕКТА НА ОБЩИНА ПЛЕВЕН С ФИНАНСИРАНЕ ОТ ФГР „СЕВЕР“**
арх. Невяна Иванчева, зам.-кмет на Община Плевен
- 31 В ПРОЕКТА ЗА РЕНОВИРАНЕТО НА ЗОНАТА ОТ ПЛ. „СВОБОДА“ ДО ТЕАТЪРА:
ЗАЛАГАМЕ НА ХАРМОНИЧНА ВРЪЗКА С ЛАРГОТО**
арх. Красимир Попов, архитектурно бюро „ПРОконсулт“
- 34 ЗЕЛЕНИТЕ РЕШЕНИЯ СЪОТВЕТСТВАТ НА ЦЯЛОСТНИЯ ПРОЕКТ ЗА ПРОСТРАНСТВОТО**
ланд. арх. Лудия Христова
- 36 ПЛЕВЕНСКАТА АВТОГАРА – ОТ СОЦМОДЕРНИЗЪМ ДО СЪВРЕМЕННА ВИЗИЯ**
Би Ес Проект, арх. Теодора Малмиева
- 41 А И А АРХИТЕКТИ
КОРПОРАТИВНА И КЛУБНА СГРАДА ДЕСИЗО МОНИ**
арх. Ангел Захариев
- 56 „ЛЕЧЕБНАТА“ АРХИТЕКТУРА НА УМБАЛ „СЪРЦЕ И МОЗЪК“**
арх. Даниела Георгиева, Архитектурно и строително бюро „Хелвеция“
- 62 УМБАЛ „СВЕТА МАРИНА“: НАЙ-МОДЕРНАТА „УМНА“ БОЛНИЦА
В ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА Е В ПЛЕВЕН**
арх. Теодор Димитров

Корица 1, 4 – Плевен, Водна каскада, Корица 2 – ЕТЕМ
Корица 3 – Центърът на Плевен, реновиране, архитектурно бюро „ПРОконсулт“
снимки: арх. Емил Дечев, арх. Тошо Станев, Владислав Дечев

Тираж: 2000

Снимките към статиите са предоставени от авторите

- 65 СТРОИТЕЛНИ МАТЕРИАЛИ БЛИЗКИ ДО МИНАЛОТО**
RÖFIX
- 66 ПЛЕВЕН ЗАЛАГА НА МОДЕРНА ОБРАЗОВАТЕЛНА ИНФРАСТРУКТУРА**
арх. Анатоли Христов, Архитектурно бюро „Квагра 04“
- 70 РАБОТА, ПРОЕКТИ И ПРИЕМСТВЕНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ**
АРХ. ИВО ПЕТРОВ НА 70
Интервю: Силвия Златкова
- 74 ЗНАКОВИ СГРАДИ ОТ ПЛЕВЕН**
ПРЕТВОРЯВА Л. АРХ. ЕМИЛ РАДКОВ В ЗАВЛАДЯВАЩИ АКВАРЕЛИ
текст: Силвия Златкова
- 76 ЧЕТИРИ ГОЛЕМИ ИНДУСТРИАЛНИ ПРОЕКТА, ЕДИН ОТ ТЯХ Е В ПЛЕВЕН**
арх. Цветан Петров, архитектурно бюро „Иво Петров Архитекти“
- 80 НОВАТА ФАБРИКА НА КНМ „ТЕКСТИЛ“**
арх. Даниела Нановска
- 82 ЗДРАВΟΣЛОВНОТО ОБИТАВАНЕ И ЗДРАВΟΣЛОВНО СТРОИТЕЛСТВО**
БАУМИТ
- 83 КОМПЛЕКС „ДОМО“ И НОВИЯТ СТАНДАРТ НА ОБИТАВАНЕ**
архитектурно бюро „ПРОконсулт“, арх. Красимир Попов
арх. Борислав Дочев, арх. Сергей Бонев, арх. Димитър Попов
- 87 НЛ**
- 88 ПЛЕВЕНСКА ОБЛАСТ, ПРЕДСТАВЕНА**
ОТ ГЛАВНИТЕ АРХИТЕКТИ НА ОБЩИНИТЕ
- 89 ОБЩИНА ДОЛНИ ДЪБНИК**
Фабрика за царевичен зрис и база за селскостопанска
техника са от най-свежите инвестиции
арх. Тошо Станев
- 90 ОБЩИНА НИКОПОЛ**
Залагаме на развитието на историческия туризъм
арх. Георги Кочков
- 91 ОБЩИНА ПОРДИМ**
От фуражен завод до стопанство за отглеждане на щрауси
арх. Петър Петров
- 92 ОБЩИНА ЧЕРВЕН БРЯГ**
арх. Пламена Цачева
- 93 ОБЩИНА ГУЛЯНЦИ**
СТАНОВИЩЕ без основание от ЗУТ
арх. Митко Дончев
- 94 ТЕХНОЛОГИЯ FIBRE FORCE –**
ЗДРАВИ И ЕЛАСТИЧНИ ШПАКЛОВЪЧНИ РАЗТВОРИ
ХЕНКЕЛ
- 95 КОГАТО ГИС И ВМ СЕ СРЕЩНАТ**
ESRI
- 96 ГИС-БАЗИРАНА ИНФОРМАЦИОННА СИСТЕМА**
ЗА УСТРОЙСТВО НА ТЕРИТОРИЯТА
ESRI

Редакционен екип за броя: проф. д-р арх. Тодор Булев
арх. Емил Дечев (отговорен редактор), Силвия Златкова, арх. Елисавета Куршумова
Графичен дизайн и предпечат: Гергана Ангелова, коректор: Лора Султанова
Печат: Дайрект Сървисиз



ТРАНСПОРТНАТА СВЪРЗАНОСТ Е ОТ ОСОБЕНА ВАЖНОСТ ЗА РЕГИОНА

ОБЛАСТНИЯТ УПРАВИТЕЛ НА ПЛЕВЕНСКА ОБЛАСТ МИРОСЛАВ ПЕТРОВ

интервю: Силвия Златкова

Г-н Петров, как се промени Плевенска област за последните години? Какви инвестиции бяха привлечени?

Мащабните инвестиционни проекти за периода от 2017 г. насам, в който съм областен управител, са няколко: фабриката за автомобилни компоненти на „Леони“, френската инвестиция на мястото на бившата бирена фабрика на „Малтери Суфле“. Тенденцията и намеренията им като ангажираност е обособяване на база за изкупуване на суровини за производството на бира, с която изцяло да се обхване Северозападна България. Тази година в стъкларския завод предстои откриване на втора пещ с инвестиция от порядъка на 9 млн. лв. Това е един от заводите на територията на областта със сериозно производство и подписани дългосрочни договори с чуждестранни партньори. Стъкларският завод се оформя като предприятие, което добре стои и успешно работи в региона с мащабни инвестиции. Разбира се, в региона има много шивашки предприятия, сред които ще открия реализираните инвестиции на фирма „Димитров“, създава много работни места, добри условия за работа, отгих, почивка на хората, които са ангажирани там.

В допълнение е решението за Военновъздушно училище в Долна Митрополия да се отдели от Военния университет във Велико Търново и да му се даде самостоятелен бюджет, което лично премиерът коментира в Долна Митрополия. Това, което сме обсъждали в неформални разговори с представители на правителството – министри, зам.-министри, в т.ч. и с премиера, с цел привличане на по-сериозни инвеститори е да се помисли за инвестиране в посока изграждане на карготерминал. Като опции за евентуално позициониране са коментирани военновъздушната база в Долна Митрополия и бившето военно летище Каменец, което в момента не функционира. Въпросът за транспортната свързаност,



по-конкретно въздушна, всъщност е един от основните, от които се възлага чуждестранният инвеститор във връзка с обособяване на такива карготерминали, оформящи един голям логистичен център. Това са условията и на южнокорейски инвеститори, които са идвали с презентация, и на китайски, които са свързани с мебелното производство и са били подизпълнители на ИКЕА. Имаме такава даденост в региона и ако се разработи и инвестира, при всички случаи ще доведе много инвестиции. Изграждащата се магистрала „Хемус“, която до 2021 г. ще бъде факт при Плевен и Ловеч, също е определящ фактор в перспектива за привличане на инвеститори от по-висок клас.

Правен ли е предварителен разчет за карготерминала колко би струвало неговото изграждане?

Предварителният разчет, който ни беше даден, е, че между 30 и 40 млн. лв. струва изграждането на един такъв терминал, но трябва да се направи икономическата обосновка за инвестицията – натовареност, възвращаемост и т.н.

Каква е визията за изграждане на обходен път на Плевен? Какви стъпки са предприети?

Има визия на правителството за изграждане на обходен път на Плевен и подхода на магистрала „Хемус“ между Плевен и Ловеч. Преминвайки към изпълнението на втория лот, който започва между Плевен и Ловеч в посока Велико Търново, целият трафик, който ще бъде около 6000 автомобили на денонощие, от които 1500 тира ще трябва да минат през града. Затова държавата се е ангажира изцяло за сметка на Агенция „Пътна инфраструктура“ с държавно финансиране за изграждането на такъв обходен път, за който са представени варианти, тече геодезия. Неотдавна имаше работна среща, на която присъстваха представители на АПИ, КАБ, САБ, КИИП, разгледаха се и се набелязаха варианти и е въпрос на комуникация на какви стъпки да се раздели целият този процес.

От страна на общината те са свързани с инициативно писмо, в което местната администрация да предложи своите виждания по темата. Те съответно представиха свои съображения относно обезшумяване, трета буферна лента за тролейбуси, велоалея. На свой ред държавата се ангажира, че ще представи пред комисия тези въпроси и ще се опита да задоволи изцяло исканията на общината при този вариант, който минава евакуално през градската част. Другият вариант е свързан с изграждане на по-дългото 18-километрово трасе през Бохот, Тученица. Там съответно следват проучвания и геодезия и трябва да се произнесат компетентните органи е ли възможно да се направи ОВОС. Определящ ще е и срокът за изпълнение. На практика не е избрано трасе, тежестта на околната среда, обходния маршрут, отчуждителни процедури и т.н. Срокът, който можем да посочим е краят на 2021 г.

Какъв според Вас ще е ефектът за областта от така чакания стратегически проект АЕЦ Белене, за който тече процедура за избор на инвеститор?

Огромна е ролята на ключовите инфраструктурни проекти за областта. АЕЦ Белене е стратегически проект. Надявам се да се постигне консенсус по отношение на участие на държава, инвестиции и т.н. и да се получат нещата, тъй като това ще отключи много паралелни проекти. За областта безспорно това ще бъде ключов проект с много работни места и съживяване на региона.

Какви са потенциалните проекти от Плевенска област, които биха могли да се реализират с европейско финансиране на територията на областта след 2020 г.?

От 2020 г. в следващия програмен период краен директен бенефициент към тези проекти ще са общините, като финансирането ще се извършва от Европейската и Световната банка и ще се обуславя на база находчивостта и инициативността на съответните общини – между кметовете, общинските администрации, колко са иновативни и колко са подготвени да представят такива проекти. Основна тежест в тези проекти ще бъде кохезионната политика, самата свързаност на общинско ниво или в населените места от съответната община. Оттам на областно и национално регионално ниво, което реално ще допринесе за привличане на по-голям ресурс с опция за финансиране от Европейската и Световната банка. Рамката ще бъде совсем друга, ще се акцентира на инфраструктурни проекти, кохезионна политика, свързаност и отваряне на работни места и съживяване на регионите. Това ще бъде отпразна точка по кандидатиране за тези проекти с прякото участие на общините с визията на областните администрации като по-голям администратор.

Предстоят кметски избори и всичко е въпрос на приоритет. Новата общинска администрация може да измисли например да заложи приоритет по линия на пътна свързаност, друга – по линия на културно-исторически ценности и културен туризъм. Това е въпрос първо какви проекти ще бъдат презентирани и второ, нагласата на съответните общински администрации да участват и да работят по тях дали са приоритетни или не. В този смисъл нямам еднозначен отговор във всяка община какво намерение има. При кандидатиране при нас постъпва тази информация, но пак казвам, това е краят на този програмен период, който вече изтича.

Кой според Вас е най-ключовият проект в областта и каква е перспективата?

Това безспорно са двата проекта: на „Леони“ с опцията е да се разраства и на „Малтери Суфле“, която от години има заявено присъствие. С тях дори има неформална комуникация с конкретни условия по инфраструктурата в региона, за логистична връзка с път Е-79 в посока Румъния и съответно към София, за да не се налага да се минава през града, да се изведе към жп трасето и пътен възел Гривица.

На развитието на какви приоритетни проекти за областта се залага в по-дългосрочен план? Каква е ролята на държавата в целия този процес?

Ние даваме своите насоки и становища, когато има от общинско ниво някакви проекти, но не участваме пряко в изграждането, нямаме екипи.

Тенденцията е към децентрализиране ролята на държавата и всичко да мине на общинско управление, самоуправление и инициативността да е на местно ниво. Държавата много по-трудно би знаела какво се случва на място, какви са нагласите на хората, техните желания и приоритети. Това е тенденцията и на самите европейски програми и на ЕК. Залага се на местната общинска администрация, местните парламенти да определят стратегиите, насоките и дългосрочните перспективи, по които да се работи. Държавата да бъде един администратор, който до голяма степен с ресорните си министерства да подпомага този процес със собствена експертиза и т.н. Съвсем доскоро в областните администрации е имало екипи, които са се наемали за проекти, каквито са били и проектите за „Улпия Ескус“ и „Кайлъка“. Оказва се, че областните администрации и въобще държавните администрации нямат такива екипи и компетенции. Съвсем друга е функцията и ролята на подобна държавна структура и затова всичко си отива по общините, съответно по министерствата, като пряк бенефициент са общините в топла връзка с тях. Това ще бъде участие на държавата с логистична подкрепа от страна на съответните ресорни министерства. Например по линия на спорта за изграждане на спортна зала, прави се проект, Министерството на спорта одобрява този проект или дава някакво становище. Да, тук е хубаво да се развива спортно училище например – това е ролята, докато ние сме малко по-игнорирани от цялата тази дейност. Единствено в съгласувателни процедури бихме участвали като логистика между общината и държавата, така както е при реализация на проекта за водния цикъл Плевен – Долна Митрополия, който върви в момента. Давам го само като един пример. В голяма степен се оказва, че земите са държавни, бенефициент е общината и ние придвижваме процедура по регулация на собствеността с оглед да се случват нещата. Това е нашата роля, ние нямаме пряко участие в самите проекти.

Има ли развитие по проекта за индустриална зона Телиш?

Индустриална зона Телиш е на работен вариант и има визия след приключване на магистрала „Хемус“ при пътният възел евентуално изграждане на паралелен път. Тук отговорът е малко по-глобален, тъй като нещата са свързани. Пътен възел Плама е един от най-големите на територията на плевенска община и след приключването на лота до Плевен идеята е да се изгради скоростно трасе от пътен възел Плама до пътен възел Боаза.

Това е най-директният и прав път, който минава през много общински територии и там трябва да има процедура по прехвърляне на държавна територия и Агенция „Пътна инфраструктура“, за да се изгради, и съответно там се оформя един много добър логистичен център, говорим от страна на пътна свързаност за Северна България и магистрала „Хемус“, която е съвсем наблизо. В същото време е изнесена извън града, а там са тези инфраструктурни проекти, към които е и интересът на потенциалните чуждестранни инвеститори – Долна Митрополия с терминала и съответно Каменец. Така че това е един въпрос на бъдеще време. Това е работен вариант, свързан с визията за региона като цяло, обсъждан на ниво Областно пътно управление, АПИ. Идеята за изграждане на такава индустриална зона е стара. На национално ниво става за въпрос за приоритизиране и териториално разпределение на тези зони, защото не може всеки град да има такава, а трябва да са географски равномерно разположени. Имаме работен вариант. Дали ще се случи с оглед на някои бъдещи събития, или друг областен град ще ни изпревари с нещо подобно, или пък визията на държавата ще бъде да се развива такава зона за сметка на някое друго производство – всичко е въпрос на бъдеще.

Визия има, но държавата иска да се ангажира при траен и сериозен интерес от страна на конкретен инвеститор. Същото се отнася и за проекта „Белене“ – да, голям инвеститорски интерес, в момента текат процедури, но въпросът е кога ще дойдат реалните действия. Всичко друго е въпрос на маркетинг и тестване на средата.

Какво ще пожелаете на плевенските архитекти по случай Световния ден на архитектурата?

Възползвам се от възможността да отправя своите искрени благопожелания по повод Световния ден на архитектурата. Нека вдъхновението, творческият импулс и добрите идеи ви съпътстват в ежедневната ви работа. Много точно някой беше казал, че архитектурата е начин на мислене, облечен в пространствени форми. Вие съумявате да уловите времето, обществените нагласи и развойни процеси и да ги пресъздадете в сградите, които проектирате, оформяйки новия модерен и функционален облик на съвременната градска среда!

Желяя бъдещи професионални успехи, а на вас и вашите семейства – много здраве и щастие!

Честит празник!

РОЛЯТА НА МЕСТНАТА ВЛАСТ Е ДА СЪЗДАВА УСЛОВИЯ ЗА БИЗНЕСА

Георг Спартански, кмет на Община Плевен
интервю: Силвия Златкова

Г-н Спартански, как се промени Плевен за последните четири години и какви инвестиции бяха привлечени?

Плевен се промени много от 2016 г. насам и продължава да се променя, което е добре. По-важното за мен е, че хората също се промениха. Те имат нужда да бъдат чути и когато това се случи с няколко от тях, останалите също започват да се осмеляват да изразяват открито мнението си за случващото се в града, пишат ми, обаждат ми се, станаха активни в търсенето на обратна връзка за нещата, които ги вълнуват. Винаги съм бил открит за диалог, не съм оставил тяхно мнение, сигнал или забележка без внимание. Това е голямата промяна в града, което е добре. Разбира се, има и такива, на които промените не се харесват, но пък не е нормално всички да те обичат и одобряват направеното. Най-полезни за целия ръководен екип на общината са гражданите критици – те ни помагат да видим къде грешим, къде има още какво да се направи, как нещата могат да се случат по-добре. Затова благодаря на плевенчани, че започнаха активно да изразяват мнението си!

Община Плевен се старее да създаде условия на инвеститорите да виждат смисъл да влагат парите си именно тук, всички процедури по съгласуване на документи и издаване на разрешителни да се придвижват максимално бързо. Като пример ще посоча, че на сесията в края на юни общинските съветници одобриха продажбата на общински терен, върху който ще бъде изградено крило за лечение на онкологични болести и кампус за специализанти към една от многопрофилните болници. Планираният размер на вложенията в града ни е 28 млн. лв., а очакваният брой на нови работни места – 300.

Първа копка през миналата година в града ни направиха и крупната немска компания „Леони“ – глобален доставчик на продукти, решения и услуги за управление на енергия и данни в автомобилния сектор. Това стана след две години и половина преговори и в конкуренция с още няколко български града. Очакванията са да разкрият 2000 работни места, да се подобри ситуацията с пазара на труда, което ще се отрази положително на икономиката на целия регион.

Заявление на намерението си трикратно да увеличат производството си в Плевен изрази и френската ком-



пания „Малтери Суфле България“ ЕООД, най-големият производител на малц. Новият завод ще има с повече от 50% увеличение на производствения капацитет в сравнение с този в момента. Сградата ще е на мястото на бившия пивоварен завод, ще се изгради и силосно стопанство за съхранение на ечемика.

В града ни е и едно от най-големите и модерни в страната шивашки предприятия – „Димитров“ ООД. Президентът на фирмата Магдален Димитров реализира мащабни инвестиции в производствената база, социалната и спортната инфраструктура на предприятието. Модерният комплекс ще включва нови три сгради, ще бъдат разкрити още 760 работни места към съществуващите 1500.

Прекрасни новини има и от стъklarския завод – „Глаз България“ АД, които са инвеститор клас А, заявиха намерения да инвестират 38 млн. евро в изграждане на нов цех, две нови поточни линии, ремонт на съществуващи мощности. Ще бъдат разкрити и нови работни места, с които персоналът ще достигне общо 600 души.

Никога не съм делил инвеститорите на малки и големи, български и чуждестранни, всеки е добре дошъл в Плевен. Ролята на местната власт е да създава условия за бизнеса и въпреки недостатъчния финансов ресурс, с който разполагаме, продължаваме да полагаме усилия в тази посока.

Кой според Вас е най-ключовият реализиран проект в общината и каква е перспективата?

Не мога да отлича един от всичките проекти, които реализирахме или започнахме през последните четири години. Мащабни ремонтни работи по проект „Осигуряване на устойчива градска среда на Плевен“ бяха извършени в Градската градина, на Водната каскада и на площад „Стефан Стамболов“. Изградени бяха детски и спортни площадки, реновирани са пешеходни мостове и основно ремонтирани 17 улици. Целта на дейностите бе повишаване на естетическото и екологичното качество на физическата и жизнена среда в града, осигуряване на достъпност за лица в неравностойно положение, безопасност, постигане на устойчива среда с подобрени качества на живот. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014–2020 г., реализиран е в рамките на две години и половина и е с общ бюджет в размер на 13 844 761,73 лв., които представляват 100% безвъзмездна финансова помощ за Община Плевен. От тях 11 768 047,47 лв. е европейското съфинансиране и 2 076 714,26 лв. е националното съфинансиране.

През 2018 г. започна изграждането на канализационни и съпътстващи водопроводни мрежи (етап I) в кметствата Ясен и Буковлък. Обектите са част от мащабния проект на Община Плевен „Интегриран воден цикъл Плевен – Долна Митрополия“, който се реализира по ОП „Околна среда 2014–2020 г.“, съфинансирана от Европейския съюз по Кохезионния фонд. Проектът е един от приоритетните за страната. Два са вече изпълнените обекти, дадохме старт през май тази година и на реконструкцията на общата пречиствателна станция за общините Плевен и Долна Митрополия. Проектът е на стойност 117 150 300,52 лв., от които безвъзмездната финансова помощ възлиза на 87 911 636,37 лв. и е първият и единствен в страната партньорски проект между две общини във ВиК сектора през програмния период 2014–2020 г.

Направени бяха стъпки за още по-модерен градски транспорт. По ОП „Региони в растеж“ 2014 – 2020 г. реализирахме втория етап на проекта за развитие на интегриран градски транспорт в гр. Плевен. Проектът бе на обща стойност 17 249 024 лв., от които безвъзмездната финансова помощ 16 784 879 лв., а собственият принос на Община Плевен възлизаше на 464 407,80 лв. Бяха доставени 14 нови тролейбуса, с което подновихме изцяло подвижния състав, имаме вече и специализирани сервизни машини.

По проекта „Развитие на интегриран градски транспорт – гр. Плевен“ беше внедрена система за видеонаблюдение на ключови кръстовища в града, което повишава сигурността и е превенция срещу престъпления на пътя. Предстои старт и на електронната система за таксуване на пътниците в масовия градски обществен транспорт, което ще е допълнително улеснение. Всичко това правим с идеята да насърчим повече хора да предпочетат услугите на обществения транспорт пред превоза с личен автомобил, да намалим броя пътнотранспортни произшествия и т.н.

Община Плевен ще получи 15 млн. лева, кандидатствайки по процедура „Мерки за адресиране на транспорта като източник на замърсяване на атмос-

ферния въздух“ по приоритетна ос 5 „Подобряване качеството на атмосферния въздух“ на Оперативна програма „Околна среда 2014–2020 г.“. Получихме писмо в потвърждение на това от Управляващия орган на ОПОС. Проектните намерения на Община Плевен са да бъдат осигурени 14 електробуса, зарядни станции и обслужваща техника. Очакванията са до края на годината проектът да бъде одобрен. С неговото изпълнение Плевен ще има 100% екологичен градски транспорт. С новите електробуси ще се обслужват линии предимно в Индустриалната зона на Плевен, за които няма кандидати при обявените търгове, както и ще бъдат подобрени връзките между отделните квартали на града. Освен намаляване на шума, ще постигнем и изцяло екологично чист масов градски обществен транспорт с нулеви вредни емисии.

През този мандат се вложиха много средства в ремонт на образователната инфраструктура. Това направихме по проект „Подобряване на условията за предоставяне на модерни образователни услуги в областта на образованието“ по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014–2020 на обща стойност 10 223 215,88 лв. Целта на проекта бе да осигури предоставяне на модерни образователни услуги чрез насочени интервенции за рехабилитация и обновяване на общинската образователна инфраструктура като фактор за устойчиво развитие на града и региона. Ремонтните дейности включваха изпълнение на мерки за енергийна ефективност, дейности за ремонт и реконструкция на сградите и на прилежащите им дворни пространства за 9 обекта на образователната инфраструктура – НУ „Христо Ботев“, детските градини „Ралица“, „Юнско въстание“, „Щурче“, „Калина“, „Теменуза“ и „Дружба“ и на Детска ясла „Герзана“. Усилено върви ремонтът на ОУ „Климент Охридски“, което ще е готово за началото на новата учебна година.

По същата оперативна програма за близо 1 млн. 400 хил. лв. беше направен основен ремонт и въведени мерки за енергийна ефективност в ДФСГ „Интелект“.

Целите и на двата проекта бяха да осигурим подходящи и безопасни условия за обучение, игра, спорт и отгих както в сградите, така и в прилежащите им дворни пространства; да осигурим достъпна архитектурна среда, както и по-високо ниво на енергийната ефективност и намаляване на разходите за енергия. Подобни по мащаб дейности, които допринасят и за уължаване на жизнения цикъл на сградите на образователните обекти в последните десетилетия не бяха извършвани.

Най-новият ни социален проект, който беше одобрен и подписахме договор за финансиране на изпълнението му е „Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания в Община Плевен“. Проектът е по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси 2014–2020 г.“, приоритетна ос „Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване“ и е на стойност 773 978,08 лв. Ще бъдат обхванати 334 лица от всички 25 населени места в общината. Целевата група са възрастни хора над 65 години с ограничения или в невъзможност за самообслужване, както и хора с увреждания и техните семейства.

На какви приоритетни проекти за Община Плевен залагате в по-дългосрочен план? Каква е визията?

Много сериозно предизвикателство за нас е ремонтирането и въвеждането в експлоатация на приюта за безстопанствени кучета. Имотът е бивша ветеринарна лечебница и беше прехвърлен безвъзмездно от държавата на Община Плевен през юли 2017 г. Проведохме без успех две обществени поръчки за проектиране, затова преминахме на вариант пряко договаряне. Желанието ни е да имаме модерен и функционален приют. Виждането ни е да се направи основен ремонт на целия сграден фонд и прилежащите му части, включително преустройства на помещения и реконструкция на инсталациите, да се въведат интелигентни системи за управлението и регулирането на потреблението на топлина и електрическа енергия, трябва да се приложат мерки за енергийна ефективност, да се монтира видеонаблюдение и др. Ще бъдат обособени и различни по предназначение специални помещения за животните.

Открили сме процедура за възлагане на обществена поръчка за „Инженеринг – проектиране, упражняване на авторски надзор и реконструкция на системата за улично осветление на гр. Плевен“. Поръчката включва изготвяне на работен инвестиционен проект; доставка и монтаж на нови енергоспестяващи светодиодни осветителни тела; изграждане на система за централно наблюдение и управление на уличното осветление; ремонт на електрически табла и поставяне на компоненти от системата за управление в тях; ремонт на механични елементи за закрепване на улични и паркови осветителни тела; доставка и монтаж на нови стоманени стълбове и нови конзоли за закрепване на уличното осветление. С изпълнението на тези мерки ще намалим значително разходите за осветление и за ремонт на системите, ще се увеличи осветеността на улиците и парковете, а и хората ще са така по-спокойни.

Повече от година работим и по реализирането на ремонтите на част от пешеходната зона и на автогарата. Трябва да обновим тази част от ул. „Васил Левски“, известна като Ларгото, която прави връзка между вече ремонтираните централна част от Мавзолея до пл. „Свобода“ и пл. „Ст. Стамболов“. По време на ремонта ще бъдат обновени подземните комуникации, предвидили сме много нова зеленина, повече пейки, разширяване на пространството за пешеходците, включително осигуряване на достъпна среда за хора с увреждания. Що се отнася до автогарата, там ремонт на сградния фонд и автобусните сектори не е правен отдавна, а е наложителен, за да запазим лиценза и да отговорим на нормативните изисквания, предвидени в Наредба № 33 от 1999 г. за обществен превоз на пътници и товари. И за този обект вече имаме готов проект, който придвижваме напред. За тези два ремонта – на пешеходната зона и автогарата, ще разчитаме на собствени средства. Общинските съветници гласуваха решение Община Плевен да поеме дългосрочен дълг под формата на кредит от „Регионален фонд за градско развитие“ АД в максимален размер на не повече от 4 845 000 лв.

Приоритетни винаги са били и проектите за ремонт на спортната инфраструктура, която е в много лошо състояние, за подобряването ѝ са нужни колективни усилия. Още в началото на нашия мандат с председателя на общинския съвет – Плевен, Мар-

тин Митев изпратихме до премиера Бойко Борисов и до финансовия министър искане за държавно целево финансиране на ремонта на стадион „Плевен“ и за дострояване на спортната ни зала „Арена Плевен“. Преди повече от две години се срещнахме и с финансовия министър Владислав Горанов. Той заяви, че исканите от нас средства за спортната зала на фона на милиардните излишъци не са проблем, но отпускането им трябва да стане с решение на Министерския съвет. По една или друга причина такова решение няма. Затова спортната зала не е достроена и затова проектът, който ние направихме и който предвижда с 15-16 млн. лева стадион „Плевен“ да се превърне в място, където по изискванията на УЕФА да се провеждат и международни срещи, не е реализиран. Преди повече от една година разговарях и със спортния министър Красен Кралев. Той заяви, че в министерството няма ресурс за такива крупни проекти, но има практика да се подпомагат с по 100-150 хил. лева отделни спортни обекти. Затова в момента върви проектиране на зала „Спартак“ и залата по волейбол, за да могат да бъдат топлофицирани и климатизирани. Там вече ще очакваме конкретно целева помощ от спортното министерство. Силно се надявам, че това ще се случи в следващите години, тъй като сегмият по големина град в България има нужда и със спортните си постижения през десетилетията е доказал, че заслужава модерна спортна инфраструктура.

Какъв според Вас ще е ефектът за Община Плевен от така чаканите стратегически проекти като: АЕЦ Белене, АМ „Хемус“ и други инфраструктурни проекти?

За нас завършването на автомагистрала „Хемус“ е първостепенен приоритет, това е важна крачка за преодоляване на дисбаланса в развитието между Северна и Южна България и икономическото възраждане на най-бедния регион в Европа – Северозападния, в който попада и област Плевен. Факт е, че финансовият ни потенциал е много далече от този в другите страни членки на ЕС. Но парите не могат от само себе си да решат всички проблеми. Една община не може да направи така, че да стане процъфтяваща, докато съседните ѝ общини не са добре. Трябва да има държавна политика, която да изравни съществуващите дисбаланси в икономическото развитие на страната по линията север – юг. 75% от БВП на страната се произвежда в Южна България. Това е така, защото там се инвестира в инфраструктура. Хубавото е, че правителството си дава сметка за това и насочи усилията си към довършването на строящата се вече 40 години АМ „Хемус“. Асфалтът не се яде, но по него идват инвестициите.

АЕЦ Белене е важен проект с национално значение. Следим внимателно процедурите и силно се надяваме, че ще се вземе решение, което е национално отговорно заради енергийната сигурност и отчита всички рискове, свързани с екология, сеизмичност и безопасността на хората.

Какво ще пожелаете на плевенските архитекти по случай Световния ден на архитектурата?

На плевенските архитекти пожелавам много нови и успешно реализирани професионални проекти и здраве, за да имат силата да ги постигнат!

ЗА ДРУЖЕСТВОТО НА САБ В ПЛЕВЕН

арх. Емил Дечев, председател на дружеството на САБ Плевен

арх. Емил Руменов Дечев е роден и израснал в Плевен. Преди 29 години започва кариерата си с малки обекти: преустройства; интериори и реализации; мебелно обзавеждане – проектиране и доставка по каталог или изработка по индивидуален проект, чрез собствена фирма „ЕМКО“, създадена с помощта на приятели.

По-късно изработва нови за: индивидуални и многофамилни жилищни сгради; автокомплекси на BMW, VW, TOYOTA и HONDA; сервиси за гуми PREMIO, PILOT и „ПРИМЕКС“; банкови офиси на FIBANK; стопански, складови и производствени сгради; конна база „ТУРКАНИЦА“, конна база „РИБЕН“ – с номинация на WIENERBERGER за Brick Award 2016 и много други.

В момента архитект на свободна практика, с проектантско бюро, малка фирма „ЕМКО Архитекти“ и семеен екип. Член на КАБ от 2004 г. От една година Председател на Регионална колегия – Плевен и член на УС на КАБ – първи мандат. Член на САБ от 1992 г. От 9 години Председател на Дружество – Плевен. Член на УС на САБ от 2014 г., втори мандат.



Из живота на дружеството: Изложба – преглед 2017, творчески срещи и дискусии





ОУП на Плевен и ЗРП на част от центъра (арх. Ковачев 1960-1970 г.) и съществуващата до 1970 г. напречна връзка

В САБ – Дружество Плевен членуват 20 архитекти. През годините членският състав естествено оредява, а нови млади колеги не припознават идеята. За сравнение членуващите в КАБ – Регионална колегия Плевен са 80 архитекти – поради законовите изисквания за проектантска правоспособност. Въпреки всичко не се делим на САБ и КАБ – ние сме една Архитектурна колегия на Плевен, с един и същ офис, един и същ технически сътрудник, в момента с един и същ Председател и на двете организации.

По инициатива на САБ – Дружество Плевен, с подкрепата на КАБ – Регионална колегия Плевен, през две години организираме вече за 8-ми път Регионален преглед на архитектурата с изложба (на реализирани или идейни проекти), която представяме по случай Международния ден на архитектурата за шеста година на пл. „Възраждане“ в центъра на Плевен. Естествено, за всяка идея трябва да имаме средства, които благодарение на инициативността на техническия сътрудник Силвия Златкова осигуряваме чрез партньори.

През годината провеждаме обучителни лекции и семинари, с които допълваме професионални знания, сплотяваме колегията и допълваме бюджета на Дружеството.

Следим пулса на проектантските идеи чрез участие на наши колеги (по двама от САБ и КАБ) в ЕСУТ на Община Плевен.

Действащият Общ устройствен план (ОУП) на гр. Плевен е приет преди малко над 50 години и е изчерпан.

През седемдесетте години на миналия век в действие влиза и Застроителен и регулационен план (ЗРП) на централната част на гр. Плевен, който предвижда обособяване на характерната за града линеарна пешеходна зона и фонтаните с водната каскада, но запазва необходимата напречна транспортна връзка при театъра въпреки премахването на всички останали. Изразът „През „Кайлъка“ за гарата“ означава, че се обикаля почти половината град, за да пресечеш с автомобил дългата пешеходна зона.

Критично бе отношението на колегията към представените през годините варианти на Концепция и Предварителни проекти на новия ОУП на гр. Плевен, започнат да се проектира преди около 10 години. Бяха организирани срещи и обсъждания с колегията, общинската и областната администрация, публика-

ции в местната и националната преса с надеждата за ползотворен диалог и намиране на решение на многото спорни въпроси.

Според плевенските архитекти, въпреки положените усилия от проектантския колектив с ръководител проф. арх. Иван Никифоров, д.а.н., представеният пред плевенската общественост на 16 юли 2019 г. предварителен проект на ОУП на гр. Плевен има редица пропуски: не отразява коректно опорния план и действащите подробни устройствени планове; не са предложени решения за транспортно-комуникационните връзки на северно разположената промишлена зона с бъдещата магистрала „Хемус“ на юг от града, напречни връзки на източната и западната част на града, източния и западния обход на Плевен; не се решава проблемът с предлагането на концепция за изграждане и осигуряване на паркиране в публични зони на гр. Плевен и необходимостта от разработване на план за паркиране и гарирание – темата бе разгледана през април тази година на работна среща-дискусия на архитектурната колегия с представители на общинската администрация.

В тази връзка би могло да се реши проблемът с изграждане на зелени площи и необходимостта от паркоместа чрез предвиждане на „зелени“ паркинги с тревна настилка и едра гървесна растителност в имоти частна и публична общинска собственост.

Проектантският колектив има потенциала да завърши успешно ОУП на град Плевен, като в окончателния проект отрази коректно констатираните пропуски в ПП на ОУП и становището на РИОСВ в направената екологична оценка.

Проектът за ОУП на гр. Плевен ще служи като управленски стратегически инструмент за бъдещото развитие и комплексно устройство на града за следващите 30-40 години, а не както някои заявяват 10-15-годишен хоризонт. Ако е толкова кратко неговото действие, изхождайки от 10-годишните разработки досега, то Община Плевен би трябвало своевременно да обяви нов конкурс за изработване на бъдещия нов ОУП на града.

В заключение бих искал да поздравя архитектурната ни колегия с идващия Световен ден на архитектурата (всеки първи понеделник от месец октомври):

Бъдете здрави, бъдете всеотдайни и творете бъдещето за полза и красота, събъдвайки мечти!

СЛЕД 20 ГОДИНИ ОПИТ ЗА РАВНОСМЕТКА

арх. Константин Гулишев

Практиката ми като архитект започва след завършване на висше образование във ВИСИ гр. София и разпределение на работа в Проектантска организация гр. Плевен през месец септември 1968 г.

От 1980 г. съм назначен в същата организация като н-к отдел „Технически и КТК“, до разформироване на проектантската организация през 1990 г.

От 1991 г., след регистриране на фирма за проектиране „АРКИ-91“ ООД, станах управител на колектив от 24 човека.

От средата на 1996 г. получих покана за Гл. архитект на гр. Левски, където работех до 1998 г.

Нова възможност получих след покана за работа в Община Плевен.

От януари 2000 г. до декември 2011 г. изпълнявах длъжността Гл. архитект на Община Плевен.

След сформирването на КАБ станах редовен член с Удостоверение за пълна проектантска правоспособност.

Последните две години 2018 и 2019 участвам в заседанията на Експертния съвет по Устройство на Територията (ЕСУТ) към Община Плевен като представител на САБ Дружество Плевен.



арх. Константин Гулишев

В първите години след промените град Плевен преживяваше застои в икономическото си развитие. Новопоявяващата се частна собственост не можеше да замени държавата като фактор за финансиране на ново строителство. За определено време двигател в развитието бяха чуждестранните инвеститори.

Какво място заемаше нашият град в общата картина на България? След направената класация към 2000 г. на градовете с население над 100 хил. жители град Плевен попадна в списъка на седемте най-големи градове.

Това обстоятелство позволи да се използват средства по програмата за интегрирано развитие на големите градове. С такъв ресурс се извърши саниране на няколко детски градини, училище, обществени сгради.

С европейско финансиране беше изпълнен проектът на Сдружение „Проектантски екип“ с ръководител колектив арх. Красимир Попов за благоустрояване на централния площад „Възраждане“.

Със средства на гражданите за саниране бяха обновени сгради в старата част на града и комплексите. В началото на 2000 г. проблеми на голяма група граждани чакаше решение на общинските власти.

Сграден фонд в центъра на града,

обхващащ около 700 имота с население от 3000 обитатели собственици на жилища, нямащи съвременни хигиенни условия за живеене създаваше гражданско недоволство.

По силата на действащия Общ устройствен план тези терени бяха отредени за мероприятия на държавата и общината, по-конкретно за училища и детски градини. Изход от ситуацията можеше да има след една ревизия на ОУП на гр. Плевен. За реализирането на една такава сложна и отговорна задача нямаше достатъчно време, тъй като това беше последна възможност преди влизане на промени в ЗУТ.

Изпълнението на задачата беше възложено на арх. Христо Ковачев, автор на действащия ОУП на града с колектив от „Главпроект“ – София. Ефектът от това мероприятие можеше да се проследи в следва-

иците няколко години. На мястото на тези квартали се появиха нови жилищни сгради.

Частичната актуализация на ОГП на Плевен освободи блокирани терени с площ 220 га

Повече от година и половина бе необходима за изготвянето на частичната актуализация на общия градоустройствен план на Плевен в системите „Образование“ и „Детски заведения“. С нея бяха освободени блокирани от 30 години терени, които са били предвиждани за изграждане на нови училища и детски заведения, за разширение на съществуващи училища. Актуализацията бе приета на последната за 2001 г. сесия на общинския съвет. Частичната актуализация на ОГП в двете системи е съгласувана с Министерството на образованието, МОСВ, МЗ и е одобрена от националния експертен съвет по Устройство на територията при МРРБ с експертно заключение е от 30.11.2001 г.

За самата задача по изготвянето на разработката са правени опити тя да стартира още през 1994 г., а освобождаването на блокираните терени досега е било възпрепятствано от липсата на нормативна база в тези системи, неяснота в демографската структура, съществуващи разногласия между становища на експерти – автори на ОГП, по отношение на система „Образование“.

С частичната актуализация на ОГП бяха освободени терени с площ 220 га. Наред с работа за проектантите беше създадена работа и за строителите.

От особена важност беше и фактът, че с влизането в сила на частичната актуализация на ОГП се дава възможност тези имоти да излязат на пазара, тъй като досега е липсвала перспектива за тяхното развитие. Беше създадена и възможност за подобряване условията на живот на собствениците на тези имоти, които през годините не можеха да пристрояват, надстрояват, благоустрояват. С влизането в сила

на градоустройствената разработка се създадоха възможности за реализиране на нови инвестиции, с което градът ни да придобие нов облик. И това наистина стана факт – изградиха се сгради със съвременна архитектура; много от кварталите получиха дългоочакваните квартални магазини; стоящите по улиците автомобили влязоха в гаражи; значителни площи бяха разкрити и за жилищно строителство.

Единайсет бяха освободените терени, които са били предвиждани някога за разширение на съществуващи училища и изграждане на нови, девет – за детски заведения и един – за детска ясла.

Разпродажбата на съществуващия сграден фонд – бившите вилни сгради на ведомства и предприятия в парк „Кайлъка“ – предизвикваше интерес от новите собственици за строителство.

Навременен изготвеният План за управление на парка даде инструмент за регулиране на бъдещите строителни дейности.

Изработването на ОУП на Плевен – на финалната права

Необходимостта от възлагане на нов ОУП на гр. Плевен, който трябваше да даде ясна перспектива за развитието му в близките години, стана очевидна. За целта през 2006 г. община Плевен започва да набира средства за приватизацията, а през 2008 г. е взето решение от Общинския съвет за възлагане на нов ОУП. На базата на изготвеното през 2009 г. задание от фирма АТЕК – ВД ЕООД София с ръководител г-р арх. Валери Иванов и арх. Йордан Търсанков е обявен конкурс за изработване на ОУП. На 17 септември 2010 г. Община Плевен сключва договор за изпълнение на задачата със спечелилата конкурса фирма „ТПО Варна – Геоарх“ ООД с ръководител проф. арх. Иван Никифоров. Темата за ОУП е актуална и към днешна дата с очакване да бъде приет до края на тази година.



© Силвия Златкова 2018

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ГРАД ПЛЕВЕН

арх. Мила Никифорова

Авторски колектив с ръководител проф. арх. И. Никифоров, д.а.н.

ОУП на гр. Плевен – Проектантски екип

Проф. И. Никифоров, д.а.н. – ръководител

Екип и членове:

Чл.-кор. проф. А. Ковачев

ланд. арх. Г. Стоянова, д.а.н. – зелена система;

Проф. д-р арх. Т. Булев, КИН

Проф. Стилян Димитров, д.ик.н.

Проф. д-р арх. Недялко Бончев

Проф. д-р арх. Стефчо Димитров

Инж. А. Витанов, инж. Л. Урукова –
комуникационно-транспортна система

Инж. С. Миланов, инж. П. Китилов – ВК

Инж. Е. Боев – газификация

Инж. Й. Цонева – съобщения;

Инж. П. Добрев, инж. Л. Стоименов – Ел

Р. Димитров, Д. Генкова – ГИС

Работата по проекта за ОУП на град Плевен започва през вече далечната 2010 г. Почти 10 години са необходими на проекта, за да премине през различни етапи на проектиране, обсъждане и съгласуване, за да стигне до представяне пред гражданите на проведеното на 16 юли 2019 г. обществено обсъждане във фаза ПП. Толкова дълъг период от време, съизмерим със срока на прогнозно действие на ОУП от 15-20 години е своеобразен тест относно качествата на плана и тяхната дългосрочност.

Плевен е римска пътна станция през Античността, по-късно е средновековна крепост „Сторгозия“, а по време на Възраждането около бозата на дюкяни, гостилници и занаятчийски работилници чаршия, в плътно изградена структура се разполагали жилищните махали. През петдесетте години на миналия век и впоследствие се оформят като обособени структури в градската територия производствените зони и жилищните комплекси на Плевен.

Първият съвременен план на града е направен от арх. Л. Тонев през 1945 г. В него се предвижда функционално структуриране на територията, изграждане на промишлена зона северно от жп

линията, директна връзка с центъра на града и ограничено нарастване на жилищната зона в източно, западно и южно направление. През 1955 г. в „ТПО – Плевен“ се разработва нов ОГП на града от екип архитекти: Л. Сеченски, Б. Конов и М. Караязов. В него се запазва пространствената структура на града, заложена в проекта на Л. Тонев, като се разширяват промишлената и жилищната зона и се увеличават обществените, зелените и спортните терени. Следват актуализации на ОГП, на застроителни планове на центъра на града и новите жилищни комплекси „Сторгозия“ и „Дружба“ от екип на „Главпроект“ с ръководител арх. Христо Ковачев.

В аналитичната част на ОУП като най-съществени от **природните фактори и условия** са отбелязани континенталният климат на града с големи температурни амплитуди и силни ветрове, а от **екологичните условия** – качеството на атмосферния въздух с високи концентрации на фини прахови частици, особено в близост до производствените зони.

Демографските поучвания сочат, че населението през 2016 г. е 98 467 души. Тази цифра определя Плевен като среден град¹. В предишни периоди е бил в категорията голям град с нарастващо население. Спирането на нарастването и процесът на числено намаляване започва още преди 1989 г. Само за периода от 2010 до 2016 г. намаляването е с около 12 000 жители – един от най-високите темпове на намаление на населението на голям град в нашата страна и основен неблагоприятен фактор за бъдещото му развитие. Според направената в ОУП тривариантна **демографска прогноза** броят на населението на гр. Плевен при реалистичния вариант през 2025 г. ще намалее до 94 980 души, при песимистичния – до 91 500 души, докато при оптимистичния – до 98 510 души. В тази демографска ситуация и глобалните особености на съвременната постиндустриална епоха няма нужда от голямо нарастване на градската територия, а по-скоро съществува необходи-

¹ Съгласно Наредба 7 към ЗУТ средни градове са тези с население от 30 до 100 хил. души.

мост от нейното реструктуриране в посока формиране на бъдеща полифункционална селищна среда.

Жилищният фонд на Плевен се характеризира със сравнително „ново строителство“ (след 1950 г.). Такива са кварталите към т.нар. „стар град“, около жп линията, гарата и в южната част – кв. „Мара Денчева“. Жк „Сторгозия“ и жк „Дружба“ са нови комплекси с предимно панелни сгради. Липсват физически и морално износени сгради в общия сграден фонд (едва около 10% в старата градска част).

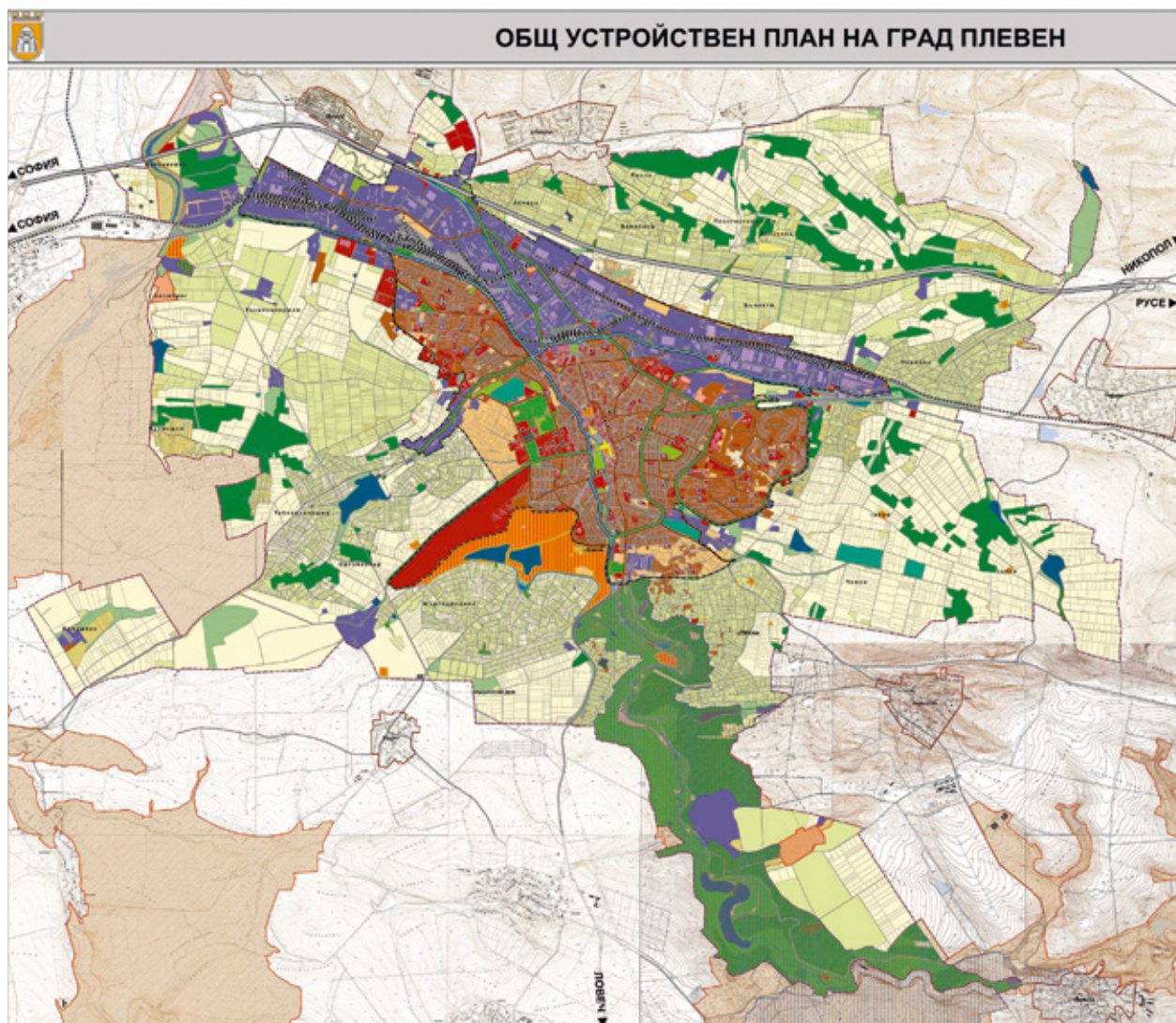
Прогнозните разчети показват, че **жилищните територии** в ОУП следва да се оразмеряват за около 90 000 хил. ползватели, което дава пряко отражение както върху териториалните показатели на обитаването в компактният град – в посока на „свиването“ на жилищните терени, така и в неговата структура – преотреждане на част от тях за нарасналите обществени потребности.

Тези обективни предпоставки очертават две насоки за развитие на обитаването:

- Чрез реконструкция на жилищните терени без преуплътняване.
- Чрез териториални разширения, съчетани с много повече зеленина от съществуващата в жилищните територии. Зеленината трябва да включва както нови терени за широко обществено ползване, така и по-висок процент на озеленяване в частните имоти (т.е. по-ниска плътност на застрояване), увеличено улично и междублоково озеленяване, за да се подобрят екологичните условия.

Анализите показват, че градът е тръгнал в най-лесната посока – реконструкция чрез преуплътняване. Очевидно, ако има воля за запазване на идентичността на Плевен, за решаване на функционални, социални, екологични и др. проблеми, този процес следва да бъде овладян.

фиг. 1. Опорен план



Реконструкцията на съществуващите жилищни територии предвижда различен тип намеса според спецификите на съответните територии. За **старите градски структури** със запазена идентичност намесата следва да бъде ограничена. За тях е необходимо развитие и доизграждане чрез ПУП и план за управление на НКН, със специфични качествени характеристики. За преобладаващата част от жилищните територии следва да се запази плътността и етажността. За **жилищните комплекси извън „традиционния“ град** – „Сторгозия“, „Мара Денчева“ и „Дружба“, е необходима по-значителна намеса за подобряване на пространствената им структура: полифункционалност, стремеж към разнообразие в бъдещото застрояване, доизграждане с обществено строителство, внасяне на „хуманен пласт“ от кварталната структура на града, доизграждане на зелената система. Могат да се използват възможностите, особено за комплексите „Дружба“ и „Мара Денчева“, за прираст на жилищния фонд за около 5000 души.

Интензивната индустриализация на града през 60-те и 70-те години на миналия век е натоварила града с мащабна и силно амортизирана **промишлена зона** с тежки и нетрадиционни производства, за част от които липсват необходимите условия за ефективно пазарно развитие. Това дава основание градът да бъде типологизиран по приетата от ЕСПОН² типология на градските територии в ЕС като типичен „Център за трансформация“ („градска територия със сериозно индустриално минало, но нуждаеща се от трансформация на своя социално-икономически облик и търсеща нови ключови функции“).

Проектът предвижда преструктуриране на съществуващата **производствена зона** и подобро ѝ обвързване с останалата градска територия. Централната част на тази територия, разположена северно от жп гарата в проекта, променя своето предназначение от чисто производствена в смесена многофункционална зона, наситена с много повече общественообслужващи функции. За развитието ѝ ще допринесе нова транспортна връзка, която преминава с мостово съоръжение над жп линията и се свързва с жк „Сторгозия“. Подобряват се и комуникационните връзки на града с източната част на производствената зона. В тази част през 2018 г. започна строителство на завод „Леони“ за електрически системи, кабели и други компоненти за автомобили. Инвестицията е за 32 млн. лева, с очаквани 2000 нови работни места.

² ЕСПОН – Научна програма, създадена с мисията да продължи консолидацията на европейската мрежа за наблюдения на територията чрез предоставянето и използването на сравними, систематични и надеждни териториални данни. <https://www.mrrb.bg/bg/infrastruktura-i-programi/programi-za-teritorialno-sutrudnichestvo-2014-2020/espon-2020/>

Едновременно с преструктурирането на северната промишлена територия проектът предлага и развитие на нова южна промишлена зона. Наличието на терен с голяма площ, който е държавна собственост и е разположен в близост до бившата ШЗО дава основание за подобно предложение. В проекта е посочен като специален терен, но неговото очаквано бъдещо развитие е като вторичен градски център със смесени функции. Развитието на производство и съответно на града в тази посока може да се реализира при поява на голям стратегически инвеститор.

Централната градска част на Плевен притежава забележителна пространствена структура. Тя се развива по протежение на 2,5 км, започвайки от Централна гара през ул. „Васил Левски“, централния площад, пространството пред Общината, ул. „Вардар“, покрай парка и завършва до Регионалния исторически музей. Към това пространство орзанично принадлежат „Каскадата“ и „Панорамата“, които правят територията уникална, и то не само в национален мащаб.

Проектът предвижда тази специфична и многофункционална структура да се доразвие по избрани направления за масовия транспорт и да прерасне в цялостна, непрекъсната пространствена центрова система за целия град.

Проектът предлага три вторични центъра:

- Първият от тях е предназначен за обслужване на жилищните комплекси „Дружба“ и е разположен между булевардите „Европа“ и „България“.
- Друг вторичен център ще обслужва жк „Сторгозия“

фиг. 5. Схема на комуникациите



зия“ по протежение на ул. „Самуил“ и около магазин „Лидл“.

- Третият център ще ползва базата на бившата ШЗО – школа за запасни офицери, и ще обслужва прилежащата територия и новопредвидените терени за високотехнологични производства, разположени южно от града.

Част от центровата система на града са и **специализираните терени**, свързани с търговия, логистика и услуги, разположени около съществуващите магазини „Метро“ и строителен хипермаркет, както и при новата връзка с Републиканския път I-3 към София в източната част на промишлената зона. Специализираните центрове за образование са ситуирани в местата с концентрация на сгради за средно и висше образование – северно от бул. „Александър Стамболийски“ и южно от стадиона, както и южно от жк „Сторгозия“.

Плевен е характерен с голямо разнообразие на **Недвижими културни ценности** от всички категории, видове и периоди: от национално до местно значение, от археология до художествени и монументални обекти, от културни пейзажи и ансамбли до единични обекти. Общо в града има 144 броя НКЦ. За опознаването и социализирането на НКЦ съществено значение има музейното дело. Основен музеен комплекс в Плевен е РИМ, разположен в бившите казарми с парк от 37 дка. Дирекция „Военноисторически музей“ включва 90 обекта, в това число мавзолеите в Плевен и Гривица, Панорамата „Плевенска епопея 1877 г.“ – уникална сграда, известен туристически обект,

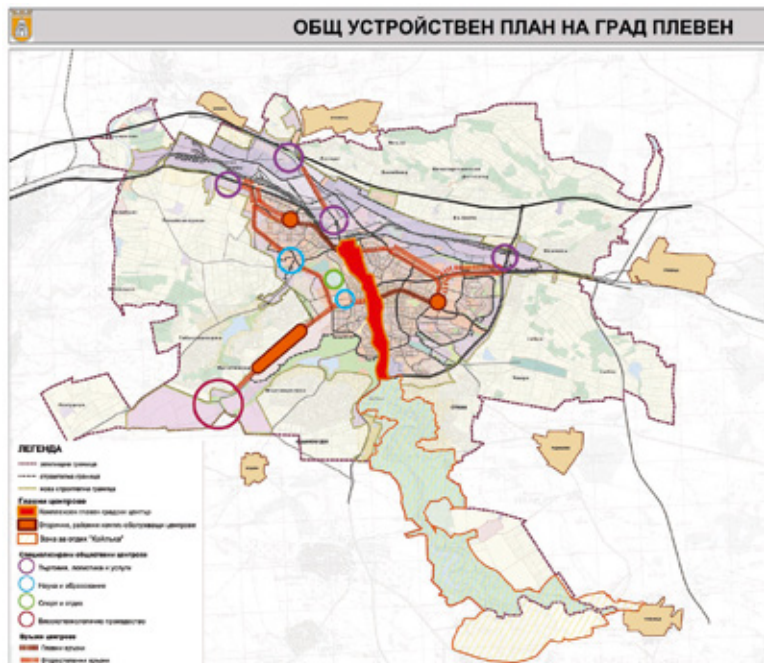
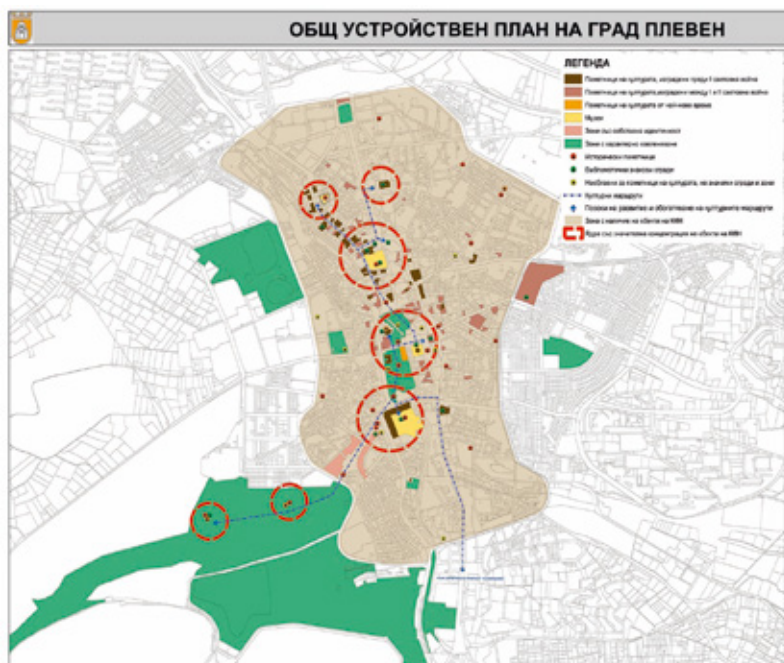
органично свързана с историческия пейзаж на „Мъртвата долина“ („Скобелевия парк“).

За пространственото разположение на обектите на НКЦ е характерно:

- Ясно оформено, ансамблово въздействащо централно ядро с паметници в широк времеви диапазон – от Античността до най-новото време.
- Ансамблово въздействие имат и обекти на НКЦ по ул. „Васил Левски“ (бивша „Александровска“).
- Формирани ядра с ценни обекти в града: централната жп гара с площада пред нея, църквата „Св. Параскева“, църквата „Св. Троица“, Възрожденският комплекс.
- Обособени от ядрото обекти: исторически местности като моста на р. Вит – място на предаването на Осман паша, паркът и Мавзолеят в Гривица и особено – комплексът от археологически обекти „Сторгозия“.
- Отделни обекти по ул. „Кирил и Методий“, „Симеон“, в територията на Медицинския университет.
- Наличието на обширна територия със сравнително запазена характерна улична мрежа, улична и дворна зеленина, специфично застрояване и етажност – „традиционен град“.
- Наличието около градското ядро на множество културно-исторически ландшафти, предимно свързани с обсадата на Плевен, щурмовете и превземането му през Руско-турската освободителна война 1877–1878 г.

фиг. 3. Схема на недвижимите културни ценности

фиг. 4. Центрова система



Основните насоки за опазване, експониране и социализиране на недвижимите културни ценности на проекта са:

- Плевен – средище на два културни коридора на югоизточна Европа: Източния трансебалкански („север – юг“) и Дунавския („изток – запад“).
- Културно-историческото наследство в землището на града трябва да се разглежда заедно с околните землища и съседни общини и принадлежащи извънградски културни маршрути.
- Културното наследство на града трябва да бъде обхванато в система от вътрешни маршрути по три опорни пункта: Регионалният исторически музей, пл. „Възраждане“ и Панорамата „Плевенска епопея“. Маршрутът към парк „Кайлъка“ има потенциал да се развие в посока към антична крепост „Сторгозия“.

Елементите на **зелената система** на Плевен са неравномерно разпределени, както в границите на компактният град, така и около него. В централната градска част най-ефектен елемент на зелената система е Градската градина, следвана от свързани зелени пешеходни зони, водни каскади и скверове, както и мащабно озеленяване край големите булеварди. Наситени със зеленина, водни площи и гори са южните градски части – „Скобелевият парк“ и паркът „Кайлъка“.

Оценките за състоянието на Зелената система на Община Плевен сочат: Развитието на града в последните години консумира част от зелените площи. Недостигът на средства за поддръжка носи загуби откъм дълготрайна дървесна растителност и влошаване качествата на парковите структури в по-отдалечените градски райони. Обитаването и условията на труд се влошават, рекреационните зони се компрометират.

В сегашния си обхват **Зелената система** от общодостъпни площи предлага 19,9 м²/ж, което е показател за значима мощност на зелена система. Количеството на зелените площи за широко обществено ползване реално са 10,36 м²/ж, като в тази цифра се включват и части от крайградските паркове „Кайлъка“ и „Скобелев парк“.

ОУП предвижда запазване на съществуващите и създаването на нови градски паркове. Изохронната отдалеченост на част от жилищните райони от основните зелени единици на Плевен е наложила извеждането в проекта на структура от районни и микрорайонни паркове. Предвиждат се нови паркове за широко обществено ползване, един от които е Градският парк „Четири сезона“. Предвиждат се също два районни парка, които да обслужват жилищните комплекси „Дружба 1, 2, 3 и 4“, както и микрорайонен парк „Сторгозия“.

Количеството на зелените площи за широко обществено ползване в проекта достига 21,44 м²/ж.

В Плевен са изградени необходимите обекти за **спорт и отгди, здравеопазване, образование и култура, обектите за социални грижи**. Повечето от тях се нуждаят от добра поддръжка и развитие. Подобно е и състоянието на **техническата инфраструктура**.

Първостепенната улична мрежа на града би могла да се определи като кръгово-радиална и моноцентрична структура, в която единственият кръг или по-скоро елипса се формира около пешеходната зона в центъра на града. Жилищните зони „Сторгозия“ и „Дружба“, както и промишлената зона в северната част генерират силни транспортни потоци основно в двата натоварени часови интервала. Общата гъстота на ПУМ на града, въпреки някои недоизградени като трасета и габарити улични отсечки, е сравнително добра и възлиза на 3.43 км/км².

Транзитното движение от входове София и Русе е слабо, тъй като съществуващият първокласен път I-3 поема това движение. В момента транзитните потоци от вход Ловеч минават през града и натоварват съществуващата улична мрежа. С изграждането на автомагистрала „Хемус“ се очаква увеличено транзитно движение от този вход-изход, което налага да се потърси обходен път.

Основни цели пред **Комуникационно-транспортната система** и съответстващите им конкретни проектни предложения включват:

- Развитие на обходни трасета, които да извеждат извън града съществуващото и бъдещо транзитно движение. Обходните трасета ще способстват за извеждане на дългите кореспонденции по-далеч от центъра и за постигане на по-комфортен достъп на входящите и изходящи потоци до различни части на града. В тази връзка са проектирани близки и далечни обходни трасета от югоизток и югозапад. Близките обходи представляват събирателни улици, които допринасят за обслужване на кварталите „Дружба“ и „Сторгозия“ и за оживяване на зоните, разположени в близост. Те подобряват структурата и плътността на мрежата. Намаляват сатурацията на потоците и премахват ниската скорост, която замърсява повече с вредни емисии. Далечните обходи извеждат транзитния трафик от града. На този етап от проекта далечният обход е един, разположен югоизточно от града и така че да заобиколи защитена местност „Кайлъка“.
- Подобряване на връзките между жилищни и промишлени зони чрез изграждане на някои преки транспортни връзки между тях. Едно от тях е предвиждането на нова връзка чрез мостово съоръжение между промишлената зона и жк „Сторгозия“.
- Структуриране на ясна, йерархично определена първостепенна улична мрежа, включително чрез изграждане на някои нови трасета. Увеличаване

на гъстотата на мрежата, която в новия план достига 4.09 км/км².

- Доизграждане и реконструкция на структуроопределящи улици.
- Приоритетно развитие и насърчаване на масовия транспорт и в частност на тролейбусния.
- Мерки за увеличаване на удобството и качеството на пътуване с масов транспорт. Направените предложения като цяло балансират и разпределят по-равномерно пътуванията
- Стимулиране и насърчаване на велосипедното и пешеходното движение в града. Предложени са 8 велосипедни маршрута, които включват съществуващи и нови трасета.

Проведеното на 16 юли 2019 г. обществено обсъждане на проекта, въпреки летния сезон, събра граждани, много от които архитекти с интерес и отношение към проблемите на града. Протоколът се във времето процедура е довела до неточности в отразяването на вече приети под-

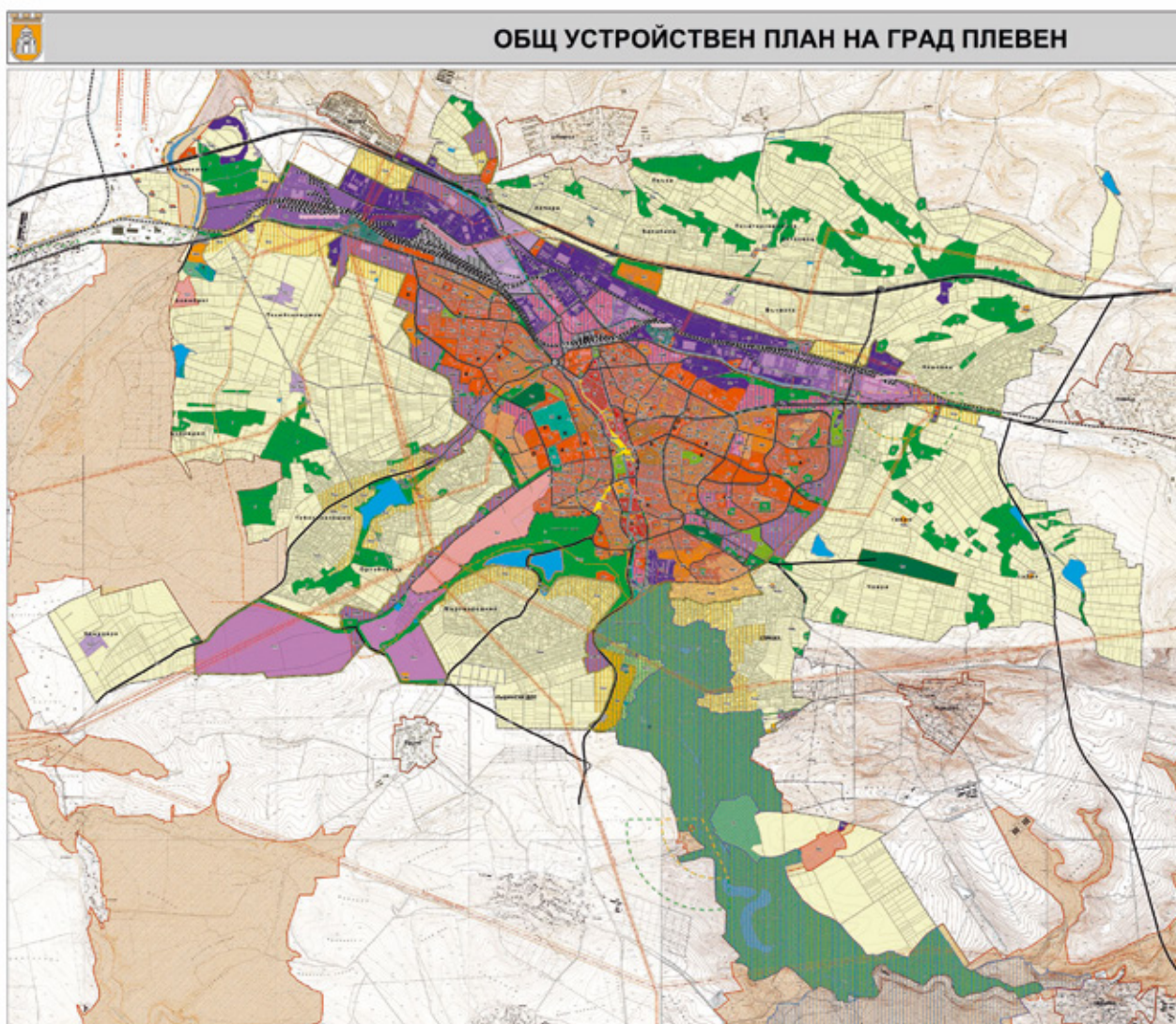
робни планове, които не убягнаха от вниманието на присъстващите. Появи се и недоволство от несъгласуваните от РИОСВ предложения за далечен обход на града от запад и някои по-детайлни решения. Все пак се оформи едно като цяло положително мнение относно качествата на плана. „Има някои неточности в плана, особено опорния, който за тези 10 години остаря, но ако те се отстранят, смятам, че бихме могли да изкараме следващите 10-15 години с този план.“³

Седмият по големина град в България се нуждае от смислен и актуален общ устройствен план. Въпреки закъснението трябва да се отбележи, че идеите и решенията, заложи в този проект, и към днешна дата имат потенциала да дадат перспектива за развитие на града в следващите десетилетия.

Забележка: За подготовка на материала са ползвани фрагменти от текстовата част на проекта.

³ Изказване на арх. Красимир Попов от гр. Плевен по време на общественото обсъждане на ПП по ОУП на 16 юли 2019 г.

фиг. 2. Прогноза за пространствено развитие



ЩЕ ИМА ЛИ НОВ ЖИВОТ ЗА СТАРИТЕ СГРАДИ НА ПЛЕВЕН?

арх. Ирена Христова

Настоящата статия е свързана с представата ми за възможностите за относително опазване на културната среда, която ни е завещана от предците. Отразява мнението на човек, свързан професионално, по съвест и от душа с опазването на културното наследство по принцип, в България и конкретно в Плевен, родния ми град. Вдъхновена от морала, от усета, продиктуван от естетиката на една отминала епоха, от която са оцелили въпреки усилията на потомците отделни горди представители. Респектирана от строителната култура на нашите предци, които са изградили сгради, просъществували физически цял век и сътворили среда, достойна за обитаване, която сме кръстили днес „групова недвижима културна

ценност“ в средата на която съществува някоя „единична недвижима културна ценност“, която отдавна е забравила за своята автентичност. И доста ядосана от факта, че за разлика от всички държави на север и запад от нашата, в които основният акцент е в „стария град“, ние сме единствените, които не показват никакво уважение поне към основните белези на епохите, в които е просъществувал градът. Защото има дълга история. И това не е защото няма законодателство... Неслучайно изложението ми тръгна от морала.

Реших да съсредоточа вниманието си върху исторически формираните градски ядра, които определят облика му, както и на зоните между

фиг. 1



фиг. 2



фиг. 3



фиг. 4



тях – главната улица. Не защото няма други обекти, достойни за разглеждане в тази светлина, а защото това са зони, които открай време са били средище на всички страни от живота на града. Тук са се случвали всички важни исторически, културни и просветни събития. И това какъв е бил обликът им е било в пряка зависимост от просперитета на целия град. Кое е валидно и на настоящия етап от неговото развитие. Ако обобщим, това се отнася и за всички по-големи градове с исторически формиран център. Защото „старият град“ е всъщност ядрото, което е съхранило оптималния облик на неговия разцвет. Или иначе казано, израз на културата на проспериращите граждани.

Както се досещат плевенчани, става дума за (от юг на север) – пл. „Възраждане“, пл. „Свобода“ и пл. „Стефан Стамболов“ (пространството пред църквата „Свети Николай“ и Драматичния театър „Иван Радоев“) и пространствата между тях.

Желя да разгледам периода в контекста на развитието на посочената зона с цел изваждане на поуки от миналото във връзка с бъдещия поглед върху значението и осмислянето на тези пространства.

Улицата, която от „Широк сокак“ се е превърнала в „Главната улица“ или „Пешеходната зона“, винаги е била разположена север – юг, успоредна на Туче-

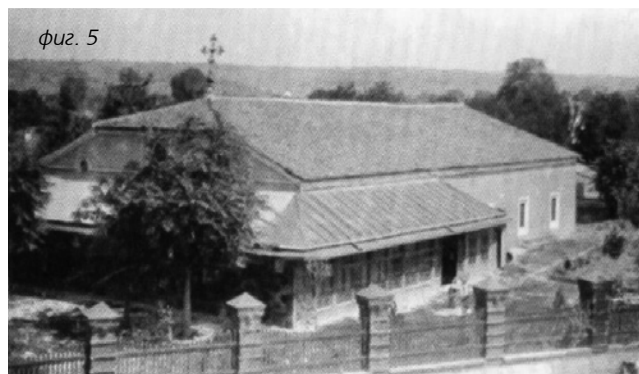
нишка река и е представлявала комуникационна артерия – транспортна или пешеходна. Застрояването е било адекватно на периода, в който са съществували, но функцията винаги е била смесена (дюкяни/магазини в партера и жилища на горния етаж/и) или чисто административна или обществена.

Както е видно от запазените снимки, площадите са си били площади, а главната улица – главна улица. Независимо дали настилката е била от пръст, макардам, калдъръм, асфалт, керамика, мрамор или „земелрок“. Дали са се движили по тях с биволски каруци, файтони, автомобили, автобуси с ремаркета, с цървули, трандафори, ботуши, обувки или кецове.

Изграждането и поддържането на тази площ винаги е било израз на себеуважението и културата на обитаващите я и пряко отражение на процесите, свързани с текущото поколение. Няма нужда дълбоко да се замисляте в какво състояние е обществото. Само погледнете какво е отношението към средата, която обитават...

И така... ще ви предложа лека ретроспекция в снимки в подкрепа на това, което казвам. Сами ще прецените в чия полза са сравненията.

Започваме с периода на първото десетилетие на XX в., когато започват да се случват нещата в града.



фиг. 5



фиг. 6



фиг. 7



фиг. 8

Да вземем пл. „Възраждане“. В периода на появяването на мавзолея (1907) (фиг. 1) какво имаме в наличност (фиг. 2) – конакът, Куршум джамия, „Банята“ (фиг. 3), проект на видния арх. Н. Лазаров, е в строеж (1909).

На пл. „Свобода“ („Туз пазар“ или „Солни пазар“) в този период вече е поставен паметникът на свободата (фиг. 4) като репер, който винаги участва в средата – от „коконата“ (изработен в Одеса и монтиран в 1879 г. в памет на загиналите руски войници), преминава в „паметника на Альоша“ и стига доobeliska сега. А тъжната история на „коконата“ е, че години наред все беше някак си неудобна и се местеше насам-натам, докато на тоя етап се установи в градската градина, където малко се губи символиката, но пък ѝ прилича на името...

... И да завършим с пл. „Стефан Стамболов“. Най-старата оцеляла сграда е вкопаната църква „Свети Николай“ (1834) (фиг. 5) с по-късен притвор, който е премахнат впоследствие, и с камбанарията пред нея (1883), читалище „Съгласие“ (фиг. 6) (Драматичният театър „Иван Радоев“).

Сега да погледнем начина на застрояване между площадите, което е доста рехаво. Само няколко снимки, публикувани в цитираните книги или в интернет пространството:

Минават не минават 15-20 години, и разглежданата зона добива оптималния си вид. На пл. „Възраждане“ се появяват Сметната палата (общината – 1927) (фиг. 10) на мястото на конака от изток, след което и сградата на съда. След проведен конкурс се построява и модерната сграда на Военния клуб (1934) от запад (фиг. 9). Така този площад добива завършен вид.

Същото важи и за другите два площада и улиците между тях. На пл. „Свобода“ се оформя източната и западната рамка.

В този период от запад между двата площада – пл. „Възраждане“ и пл. „Свобода“ („Туз пазар“ или „Солни пазар“) е образувана нова улица, успоредна на търговската улица, в ос с Мавзолея (фиг. 11).

На площада пред църквата „Св. Николай“ се появява жилищно-търговската сграда на Ламби Петров (бивша художествена галерия, бъдещ хотел), сегашната сграда на БНБ.

Сградата на читалище „Съгласие“ (Драматичния театър „Иван Радоев“) предопределя културния характер на площада.

Очевидно е, че обстоятелствата са се променили бързо в посока уплътняване на застрояването и изграждане на солидни сгради с европейски характер. Възходът на обществения живот

фиг. 9



фиг. 10



фиг. 11



фиг. 12



и културните и житейските потребности на плевенчани предопределят тяхната естетика и приоритети, което веднага се отразява и на качеството на изпълнение на сградите. Появяват се банкови сгради и хотели. Основната етажност в оптималния период на развитие на разглежданата зона (20-те – 30-те години на XX в.), както навсякъде в България и Европа, е до три етажа. Обработката на фасадите е с относително скромна мазилкова декорация, със спокоен силует и разнообразно мансардно оформление, характерно за периода.

И така... Както стана дума, този кратък период е бил оптималният. След още толкова години, колкото са трябвали, за да се достигне, в епохата на „зрелия социализъм“ се започва разрушаването и грастичната намеса в средата. Нека да разгледаме естетиката на 60-те – 80-те години. Когато се действаше с големия чук и се обобщаваха. С лека ръка се събаряха сгради и се творяха обеми, ама обеми, които задължително да доминират – и с височина, и с маса или пък с площ. Ето сградата на партийния дом (областната управа) (фиг. 16, 21).

Нито една разработка от тези времена, независимо дали е или не е влязла в сила, не пази сградите по западната рамка на улицата, свързваща

пл. „Възраждане“ с пл. „Свобода“. Те са обречени. В крайна сметка им се „вижда сметката“ и на тяхно място блика каскада, осветена с всички цветове на дъгата и превърнала се в символ на града (фиг. 13, 14). Е, вярно, че внася свежест в горещите летни дни. Също така обобщава пространството между двата разглеждани площада. Ама нали ще се придържахме към естетиката на периода.

Същото се случва и на другата сграда, оформяща този ъгъл – Българска земеделска банка, която е съборена през 1974 г.

Няма как да се пропусне и символът на свободата, който тутакси подменя „коконата“ с нещо по-високо и героично. И с отношението си към сградите на самия площад, което (като изключим унищожаването на южната му рамка) е относително щадящо.

От тук нататък на север продължаваме с „чудесата“. Изграждането на сградата на „Наркооп“ отговаря напълно на естетическите традиции на епохата и тотално компрометира западния силует на улицата, свързваща пл. „Свобода“ и пл. „Стефан Стамболов“, което важи с пълна сила и за изграждането на сградата на ДСК, която „много удачно“ е ситуирана срещу Къща музей „Цар Освободител Александър II“ (днес „Освобождението на Плевен –

фиг. 13



фиг. 14



фиг. 15



фиг. 16



1877 г.“), откупена за музей през 1902 г. от собственика Иван Вацов. Тя и нейният двор са недвижима културна ценност на парковото изкуство.

И само да покажа фона от запад на пл. „Стефан Стамболов“, изразяващ се във внушителното здание на „дома на книгата“, и преставам с личния си анализ на социалистическата естетика (фиг. 19, 20).

След всичко казано дотук за този период единственото, за което ще ви помоля е да разпознаете тези сгради от снимките, направени със съвременна техника...

За да приключим, трябва да коментирам и съвременната естетика – тази на демокрацията. Да, демокрацията. Както вече споменах, културата на нацията е в пряка зависимост от отношението към наследството – историческо и културно. Промяната на условията на живот и обитаване на средата не могат да послужат като оправдание за нейното безогледно разрушаване. Цивилизацията се е крепила на тази приемственост. Целият свят го е осъзнал, само ние не. Навсякъде по света най-скъпите имоти са в центъра на големите градове, навсякъде са чували за нови технологии, за топлоизолации, за пластмасова

дограма, за стъклени фасади. Навсякъде могат да надстрояват, пристрояват и да увеличават РЗП-то и на мижавите 500 кв. м на някаква си стара руина на 100 години да направят 5000 кв. м, която веднага да разпродадат. Както и да оставят наследството от дядо си да рухне от само себе си в тая връзка. Направо да им се чудиш как не им е дошло на ума. Сигурно защото още живеят в имота на дядо си и се гордеят с това? Пък и едва ли властите ще ги оставят да забравят откъде са дошли. Най-малкото заради децата, които трябва да бъдат възпитавани, или пък заради културата? Сигурно.

И понеже всички, които ще прочетат тази статия обитават средата, за която говорим и са свидетели на съвременните събития, оттук нататък ще приложа само снимки, които отразяват моето виждане по темата и ще отразяват предимно отношението ми към загубената стойност на средата. Разбира се, това няма да изчерпва всичко. Например създаването на „пешеходна зона“ в града тотално прекъсна автомобилните връзки между двата успоредни булеварда, разположени от двете ѝ страни, и за да се пресекат 50 м изток – запад с автомобил, трябва да се мине „през Кайлъка за гарата“, както казват



плевенчани. Не че не е възможно да се осъществи автомобилно преминаване, възможно е...

Тъжно е, нали? И още по-тъжно е, че сгради, правени в последните години, имат доста по-заstraшителен вид от тези на 100 въпреки жалката поддръжка.

Хайде да видим. Какво им е трябвало преди 100 години на нашите съграждани, за да могат за 10-20 от тях да построят цял ансамбъл от сгради? Трябвала им е култура, морал и подкрепа. А сега основното оправдание е липсата на финанси. Институциите не подкрепят собствениците на сгради недвижими културни ценности. Няма политика в това отношение. Освен неплащане на данък сгради, който е смешен на фона на такси смет. Даже не ми е удобно да направя сравнението. От друга страна, защо на собственика да му трябва мотив, за да си поддържа имота, след като по закон е длъжен. Ами ето – пак няма пари. Но пък има собственост, която няма пари да поддържа. Ако това не е омазбосан кръг, не знам кое е. Значи, че трябва да се предприеме нещо. Или от държавата, или от собствениците – зависи кой е по-зрял и мотивиран. Защото държавата има инструменти да се опита да спаси това, което е останало от недвижимото ни наследство.

И в частност общината/общините биха могли да финансират например начинание, свързано с изготвяне на концепция за цветовото оформление на фасадите на сгради, обекти на опазване и оформящи важни пешеходни артерии. Биха могли да се задължат собствениците да ремонтират фасадите си в съответствие с това решение. Това е правено. Разбира се, това е просто една идея, която ще даде бърз резултат без много финанси и законови пречки и оправдания. А кой знае, ако носителът на съвременната естетика види готовия продукт, може пък да се замисли и за ценностите си. Може пък да се появят и хора, които ще оценят усилията и ще пожелаят, както нашите предци, да финансират подобни начинания. Кой знае?

Предвид факта, че архивите за този период в настоящия момент са или унищожени, или труднодостъпни, или просто прашасват някъде, се позовавам на проучванията на колежата арх. Симеонка Декова-Бракалова в книгата „Плевен – историческо и съвременно развитие“ (която е имала повече късмет в това отношение и повече съдействие от отговорните инстанции), както и на безценната колекция от снимки и анализ на колекционер-а Любомир Буковски в книгата, второ издание, „Плевен, среща с миналото 1877-1944“. Използвани са снимки от Държавния архив, достъпни от интернет пространството, и от лични колекции на приятели.



КОРЕНИ ОТ МИНАЛОТО В РОДНИЯ ПЛЕВЕН

арх. Кирил Русков

„При всяко връщане в родния ми град най-много се възхищавам и гордея с реализацията на площадното пространство между „Паметника на свободата“ и Мавзолея и на Водната каскада, изградена по проект на паркостроителя инженер Васил Мутафчиев благодарение на добрата политика на Общината и на кметовете в този период“, споделя пред списание „Архитектура“ арх. Кирил Русков, за когото, въпреки че повече от тридесет години живее в София, връзката с родния му град Плевен остава все така силна.

Не се ангажира с оценка на съвременния архитектурен облик на града, но за съвременните архитектурни реализации в централна градска част, които е видял, смята, че притежават много добри качества.

Роден на 1 декември 1930 г. в семейството на кореняци плевналици, с особено приятни чувства арх. Кирил Русков изброява плевенски архитекти от по-старото поколение, с които е работил, като:

Живко Петев, Борис Конов, Михаил Караязов, Никола Кашев, Николай Николов, Христо Маринов, Любомир Врабевски – дългогодишен градски архитект, както и архитекти от по-младото поколение: Георги Кочков, Иво Петров, Пламена Цачева, Иван Стефанов, Константин Гулишев, Невяна Иванчева, Тодор Радулов, Светла Радулова, Мария Ненова, Алексей Трифонов, Митко Дончев, Ирена Христова, Цанко Цанков, Таня Монева, Лазар Лазаров, Толя Костова, Никола Касабов, Любка Върбенова, Бойко Балабанов, Тошо Станев и др. Уточнява, че списъкът с колеги архитекти е дълъг и се опасва да не изпусне някой и допълва името на арх. Здравко Здравков – настоящ главен архитект на София.

Над 40 са обществените сгради, построени по проект на арх. Кирил Русков, между които хотелските комплекси „Ростов на Дон“ и „Балкан“ (последният в съавторство с арх. Пламена Цачева), сградите на градския съвет със зала „Катя Попова“, „Водно стопанство“, ВиК, Съдебната палата,

фиг. 1. Хотел „Ростов“



фиг. 2. Общината и зала „Катя Попова“



Стоматологичната поликлиника, няколко читалища, училища, детски домове.

Ето какво споделя арх. Русков за своето творческо начало, за построените по негов проект сгради и качеството на архитектурните разработки в ония години, както и за полученото професионално признание.

Творческото начало

Първите години, когато започнах работа в Плевен като проектант, още нямаше много строителство, нямаше построен нито един жилищен блок в града и като се погледнеше от хълмовете край него, преобладаваха само керемидите на едно- и двуетажните жилищни сгради и малкото, но хубави административни сгради, строени преди войната – Мавзолеят, Сметната палата – сега Общината, Военният клуб, Банята, Пощата и няколко красиви къщи по старата главна улица.

През 1954 г., когато постъпих на работа, беше възложено на организацията да изработи Общ и Подробен застроителен план на града, като работата се ръководеше от арх. Любен Сеченски, а аз бях най-младият член на колектива. Най-характерното за този проект беше, че под влиянието на съветската школа и партийните поръчения се търсеха грандомански и репрезентативни оси в структурата на града, булеварди и централни градски пространства без съобразяване със съществуващите дадености, особено фрапантно беше решението за нов централен градски площад и ансамбъла около него на място, което все едно че е празна поляна. От този проект останаха единствено идеите за „ПробиВ“ през съществуващи квартали от гарата до центъра и свързване със зелена система по поречието на реката

от Музея на Освобождението на Плевен, през Мавзолея до крайградския парк „Кайлъка“. ПробиВът беше реализиран през шестдесетте години (сега е ул. „Данаил Попов“), а от идеята за зелената система се реализира само частта от Площада на Свободата до Мавзолея и градската градина. Бяха съборени три квартала, като в два от тях имаше доста солидни сгради. Впоследствие на тяхно място се изгради прочутата Водна каскада, едно от красивите украшения в центъра на града.

Строителното чудо

През шейсетте години проектантската работа започна да се засилва много, имал съм в строеж едновременно повече от 15 обекта. Първата голяма и отговорна задача, която проектирах беше Културният дом (читалище) – театър в гр. Луковит (1954–1957). По това време на строителството нямаше автомобилен превоз и за да ходя на авторски надзор в Луковит, което ставаше на десетина гена, пътувах до Червен бряг с влак, а от там с велосипед на 12 км до Луковит, а няколко пъти с велосипеда и директно от Плевен – на 50 км. Така беше първите години. Проектирах и се строиха още няколко читалища (в селата Торос, Муселиево, Горни Дъбник), обществени сгради, много жилищни блокове, частни къщи и вили. В Плевен първата ми голяма обществена сграда беше реализацията на Общинския народен съвет и Зала „Катя Попова“, които са в общ ансамбъл (1961–1964) и сградата на МВР, като за избора на мястото им отпадна наивната идея от градоустройствения план от 1954 г. за създаване на център на съвсем ново място, а се възприе правилната ни идея да се оформи градският център около Мавзолея. Други по-важни обществени обекти, които съм проектирал са: хотелски комплекс

фиг. 3. Съдебната палата



фиг. 4. Стоматологичната поликлиника





фиг. 5. Жил. блок „Кооператор“

„Ростов на Дон“ (1964-1968), Съдебната палата в Плевен (1969), Административната сграда на „Водно стопанство“ (1960), туристическа хижа „Среброструй“ в „Кайлъка“ (1961), широкоекранно кино в гр. Левски, Изложбената сграда в градската градина (1967), спортната зала на „Балканстрой“ – „Дворец на борбата“ (1973), Опера и концертна зала Плевен (съавтор на арх. Стефанов, нереализирана), Стоматологичната поликлиника (1976), сградата на ВиК на ул. „Сан Стефано“, Спортна зала в гр. Долни Дъбник, детска градина в Австрия в гр. Дойч Ваграм, близо до Виена, и много други, общо над 45 броя. На хотел „Ростов на Дон“ за пръв път в България беше приложена строителната система „пълящ кофраж“ и беше строително чудо издигането в груб строеж на високото дванадесет-етажно тяло само за 12 денонощия.

Към края на моята проектантска дейност в организацията се построи и най-представителният за Плевен хотелски комплекс „Балкан“ (1980–1989), с два ресторанта, панорамен ресторант, нощен бар, кафе-аперитив, дневен бар, магазини, покрит паркинг, хотелска част с 460 легла. Идеияният проект е в съавторство с арх. Пламена Цачева, но работните проекти, основната преработка през 1986 г. на проекта по изискванията на „Балкантурист“, който тогава стана собственик, разработката на детайлите, обзавеждането и интериора са мое дело.

За качеството на архитектурните разработки Вследствие на масовата индустриализация през 60-те и 80-те години и привличането на голям брой работна ръка от малките населени места

и нуждата от жилища се наложи изграждането на двата жилищни комплекса „Сторгозия“, а впоследствие и „Дружба“. Те бяха разположени върху крайградски територии с лозови насаждения на плевенски граждани. Комплексите се изградиха изключително с едропанелни жилищни сгради по съветска технология и внесен съветски завод, но по български архитектурен проект, със средна застроена площ на жилище до 65 кв. м.

В областта на жилищното строителство, характеризиращо се в тези години главно с наложената от властта едропанелна строителна система в комплексите, индивидуалното проектиране на жилищни блокове беше ограничено, главно за нуждите на частните жилищни кооперации. Някои по-важни жилищни индивидуални реализации, които имам, са деветте блока в к-с „М. Денчева“, пунктовите четири блока в „Сторгозия“, няколко блока по „Пробива“, блок „Кооператор“ и др., над 60 броя. С арх. Караязов създадохме едропанелна строителна система на голяма ос – 7,20 м, и има реализирани по нея няколко блока и общежития.

Несъмнено бурният и съзстен график на проектиране, невероятните съкратени срокове и политиката на държавата за панелно и сглобяемо строителство дадоха своето отражение върху качеството на архитектурните разработки. Но все пак мисля, че колегията се борихме, доколкото можехме, справяйки се с диктата на строителните организации, за вънасяне на малко повече индивидуалност в решенията. Дори в панелното строителство се опитахме с индивидуални градоустройствени решения, детайли и оцветявания да създадем нещо по-различно от примерите в съветската страна. Така допълних номенклатурата на едропанелните блокове с ъглова секция под 135 градуса за получаване на по-разнообразна градоустройствена планировка и силует. Но така или иначе тези панелни комплекси си останаха най-неприветливите и нежелани зони за обитаване.

Така моят творчески път премина изцяло в Плевен, в условията на социалистическото строителство, тридесет и седем години работа в една и съща проектантска организация, отначало като проектант, групов ръководител и впоследните 15 години като главен архитект на проектантския институт.

Професионалното признание

„Съгласно действащата в ония години социалистическа система за духовно стимулиране съм награждаван с няколко ордена и медали, почетни грамоти и plakети, най-ценен от които е орденът „Св. св. Кирил и Методий“ първа степен през 1981 г. Бях и единственият архитект в Плевен, удостоен със званието „Заслужил архитект“ през 1986 г., което за един безпартиен гражданин беше

наистина признание“, споделя още арх. Русков и допълва, че „тези всички знаци и звания бяха премахнати в днешните години на демократичното управление след десети ноември 1989 г.“.

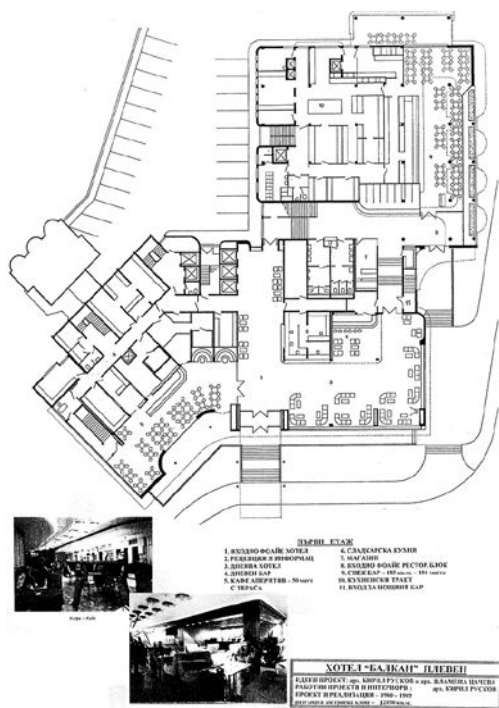
В края на 2000 г. по случай 70-годишния му юбилей арх. Русков е награден от Съюза на архитектите със Златна значка на САБ, а за цялостната му творческа дейност и 80-годишния юбилей с решение на Общинския съвет е удостоен със званието „Почетен гражданин“ на Плевен.

Арх. Русков е основател през 1965 г. на първото в страната дружество към Съюза на архитектите в България и много години е член на неговото ръководство.

Освен архитектурно творчество е създавал и много художествени картини, главно акварели, има участие в пет общи изложби, четири в САБ – София и една в Плевен. Негови картини има в ЮАР, Австрия, Франция, Нова Зеландия.

В последните години се занимава с изследователска и литературно-популяризаторска дейност. Съвместно с проф. д-р арх. Чавдар Ангелов са направили проучвания и заснемания на старата архитектура в София и са издали две луксозни издания „Старите жилищни сгради на София“ и „София – архитектурни забележителности“. За първата книга авторите са удостоени с грамота „Награда за ярки постижения в областта на културата - област архитектура“ за 2015 г. Арх. Русков е автор и на книгите „Спомени“, „Полети и пътешествия“ и др.

фиг. 6. 1

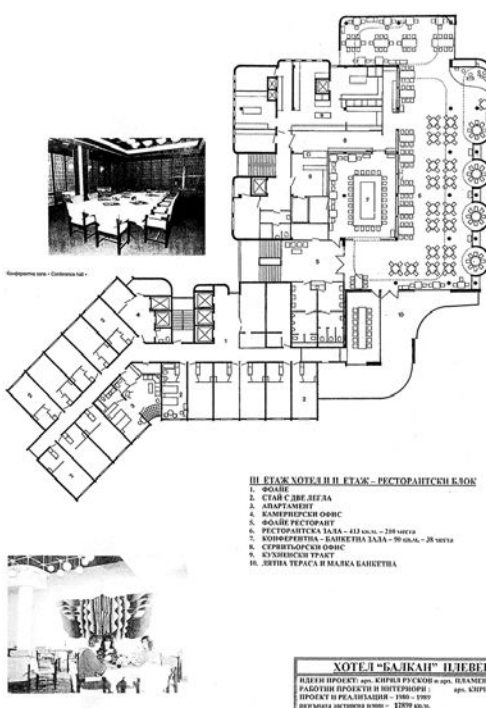


фиг. 6. Хотел „Балкан“

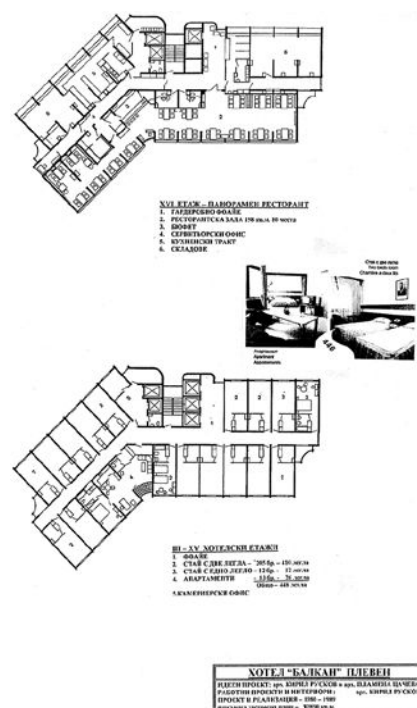
фиг. 6. 1, 6. 2. Хотел „Балкан“, етаж, 1979

фиг. 6. 3. Хотел „Балкан“, етажи и панорамен ресторант

фиг. 6. 2



фиг. 6. 3



ДВА ПРОЕКТА НА ОБЩИНА ПЛЕВЕН С ФИНАНСИРАНЕ ОТ ФГР „СЕВЕР“

арх. Невяна Иванчева, зам.-кмет на Община Плевен

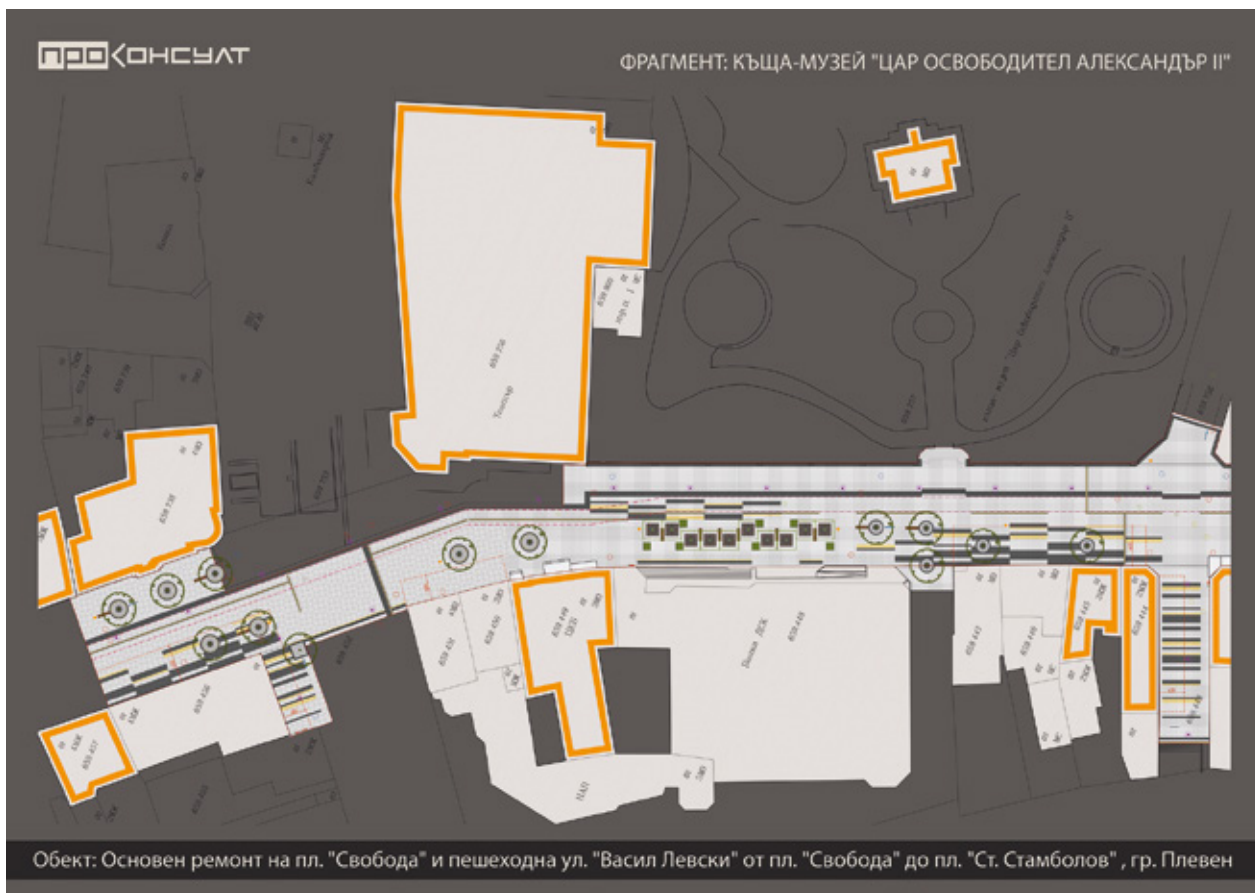
Два проекта на Община Плевен – за реконструкция и обновяване на централната градска част и автогарата на гр. Плевен, получават финансиране. Договорът за инвестиционен кредит за сума от 4 850 804 лв. бе подписан в края на август между Регионалния фонд за градско развитие АД, Експресбанк АД и Община Плевен. Заемните средства са част от финансовия инструмент Фонд за градско развитие „Север“, съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие чрез Оперативна програма „Региони в растеж 2014-2020 г.“, Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ и предоставен с помощта на Фонд на фондовете.

Проектът включва ремонти на автогарата и на над 12 хил. кв. м от пешеходната зона в центъра

на града. Обновените пространства се очаква да бъдат по-красиви, по-модерни, по-достъпни и по-зелени.

Автогарата ще предложи по-добро качество на услугата и комфорт за гражданите и превозвачите, като категоризацията ѝ ще бъде повишена в най-висок клас.

Проектът на Община Плевен е петият проект в града, финансиран от Фонда. С подкрепата на инициатива JESSICA са изградени фабриката за текстил на КНМ „Текстил“ ООД, складовата база на „АС – Комерс“ ООД и киносалоните „Арена“ в „Панорама“ мол. В процес на изграждане е заводът за асемблиране на автомобилни кабелни инсталации за нуждите на „Леони България“ ЕООД.

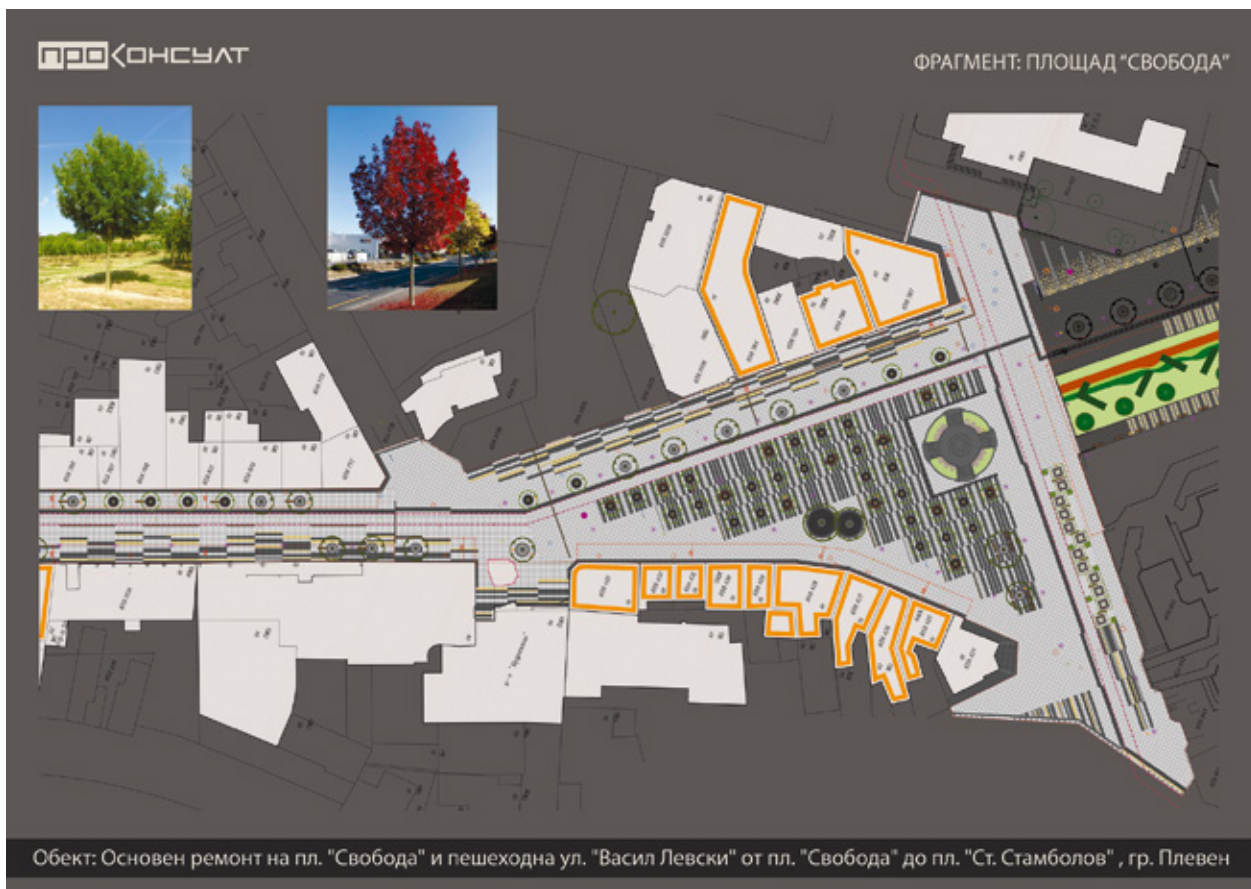


В проекта за реновирането на зоната от пл. „Свобода“ до театъра: ЗАЛАГАМЕ НА ХАРМОНИЧНА ВРЪЗКА С ЛАРГОТО

арх. Красимир Попов
архитектурно бюро „ПРОконсулт“

ФИНАНСОВИ ПАРАМЕТРИ НА ИНВЕСТИЦИЯТА

- 5 245 000 лв. или 95% от бюджета на проекта – общ размер на заема от ФГР „Север“
- 2 858 550 лв. или 59% от общия размер на кредита – размер на финансирането, предоставено от ОПРР 2014-2020 г.
- 1 986 450 лв. кредит за инвестиционни цели и
- 400 000 лв. кредит за оборотни цели – размер на съфинансирането
- 255 000 лв. или 5% от общия бюджет на проекта – собствено участие на Община Плевен
- 24 месеца – срок на усвояване на кредита, включително гратисния период
- 12 години – срок за погасяване на кредита, включително гратисния период





С реализацията на проекта за реновиране на централната градска част от площад „Свобода“ до театъра ще се осъществи свързаността между театралния площад „Ст. Стамболов“, централния градски площад „Възраждане“ и Водната каскада.

В разработката залагаме на хармонична връзка между вече ремонтираните централна част от Мавзолея до пл. „Свобода“ и пл. „Ст. Стамболов“ с пешеходната част от ул. „В. Левски“, известна като Ларгото. В процеса на проектирането сме направили анализ на световни примери за оформяне на площадни пространства, каквито са във Франкфурт, Германия, Ню Йорк и Чикаго в САЩ.

Историческото развитие на площада след поставяне на „втория“ Паметник на свободата, и особено след премахване на рамката на юг - югоизток и благоустройството на площадното пространство от 70-те години на миналия век, е довело до разпадане на площадното пространство. Рамките от изток и запад, макар и със съвременна намеса, са запазени в голяма степен. Анализът показва липса на мащаб и пространствена ори-

ентация, свързани с непрестанното преустройство на Паметника, което продължава и в наши дни. Площадът сега е фрагмент от изградените за масови обществени мероприятия градски пространства.

Проектът предлага нови пространствени, ландшафтни, социални и естетически параметри за решение на откритите публични пространства. Освен исторически натоварените дадености на паметника, архитектурните, ландшафтните и художествените решения са с ново социално съдържание, определящо достъпността на средата, с обемно озеленяване на голяма част от пешеходното пространство, създаващо нова композиционна рамка. Решението предлага свързано в партера и засенчено с дървета площадно пространство с различни зони, които позволяват многофункционално използване.

В обхвата на разработката попадат обекти със статут на недвижими паметници на културата.

В проекта са заложили същите материали, използвани при реконструкцията на ЦГЧ в предходния



етап – вибропресовани бетонови павеа с изключителна здравина, които ще заменят сегашните клинкерни плочи. По време на ремонта ще бъдат обновени подземните комуникации. При ширина на улицата 16 метра за летни градини на заведението ще бъдат отделени не повече от 4 метра от двете страни, останалото пространство е за пешеходния поток. С идеята участъкът да е по-добро и уютно място за отдих и срещи, проектът предвижда много нова зеленина, която е ситуирана около паметника на пл. „Свобода“, алеята между Каскадата и Спортно-информационния център и в района на Къща музей „Цар Освободител Александър II“. Там ще бъде засадена дървесна и храстова растителност, част от която оформена кубично. С ремонта ще се осигури достъпна среда за хора с увреждания, ще се запазят съществуващите велоалеи и ще бъдат поставени нови пейки на повече места.

Плевен разполага със 120 дка пешеходни пространства, което е предимство, но и голям финансов ангажимент за поддръжката. С проекта стремежът е Плевен да има оригинален, запомнящ се градски дизайн.



© Силвия Златкова

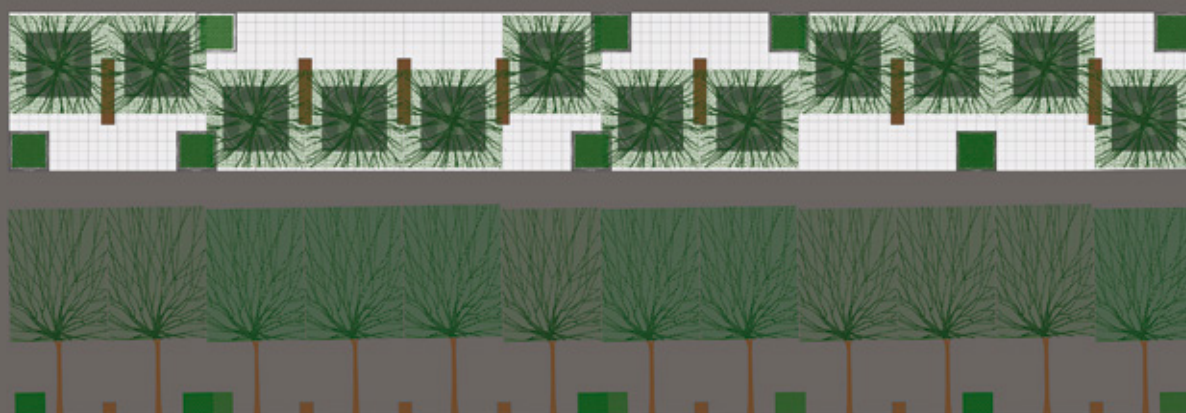
ЗЕЛЕНИТЕ РЕШЕНИЯ СЪОТВЕТСТВАТ НА ЦЯЛОСТНИЯ ПРОЕКТ ЗА ПРОСТРАНСТВОТО

ланд. арх. Лидия Христова

Композиционното решение на зелените площи е въз основа на цялостното решение на пространството. Идеята за площада е да има високи дървета за максимално възможно засенчване, безплощно озеленяване, за да не се нарушава единството на площадното пространство. В клоцовете на паметника са предвидени сезонни цветя за акценти. На границата на площада към каскадата е оформена група с топиари от дървета и ниски храсти в паралелепипедни форми, която придава модерен завършек на това градско пространство. Същата се повтаря и в уширението на пешеходното пространство пред ДСК. В пешеходната зона е предвидено допълване на редовото засаждане на всички възможни места,

свободни от трасетата на съществуващите подземни комуникации. Обемната растителност ще се увеличи с 64 дървета, което е 36% от общото количество. За тях ще бъде изградена поливна система от подземен водоизточник. Общото художествено въздействие зависи изключително от присъствието на декоративната растителност. Композиране на обемите на съществуващите стари дървета с новозасадените е сложен процес. Търсени са видове, които да контрастират с хабитус, окраска на листата, големина и същевременно да съжителстват успешно със съществуващите. Новите видове са по-високодекоративни и издръжливи на утежнените климатични и микроклиматични условия.





Обект: Основен ремонт на пл. "Свобода" и пешеходна ул. "Васил Левски" от пл. "Свобода" до пл. "Ст. Стамболов", гр. Плевен

ПЛЕВЕНСКАТА АВТОГАРА – ОТ СОЦМОДЕРНИЗЪМ ДО СЪВРЕМЕННА ВИЗИЯ

Би Ес Проект, арх. Теодора Мамлиева

С цел подобряване на стандарта на живот в град Плевен общинската управа и целият ѝ екип работят усилено по възможностите, предоставени по различни европейски и национални програми за финансиране на проекти от всякакъв тип. До момента са извършени множество ремонти, переустройства и реконструкции на обществени, жилищни сгради, междублокови пространства, площади и паркове. Следващата основна и важна стъпка в подобряването на градската среда е и извършването на цялостен ремонт на сградата на автогарата в града. Отговорната задача по изготвянето на проекта е възложена на проектантска фирма „Би Ес Проект“.

Сградата на автогарата е построена през 1966 г., като през годините са осъществявани само козметични ремонти, липсват съвременни средства за визуализиране на разписание, пристигащи и заминуващи линии, няма климатизация, амортизирана и недостатъчно ефективна е отоплителната инсталация. Външните стоянки не предлагат ни-

какъв комфорт на пътници и превозвачи – липсват козирки, които да предпазват пътуващите и транспортните средства от дъжд и слънце, а така също и пейки и озеленяване. Автобусният плац е със силно амортизирана настилка, липсва ограда, съвременно управление на пристигащи и заминуващи автобуси, сградата не отговаря на изискванията за енергийна ефективност и достъпна среда.

През годините на подем на града градоначалниците са взели решението за изграждане на самостоятелна сграда, обслужваща нуждите от междуградски/селски връзки на гр. Плевен с автобусен транспорт. При избора на място са се спрели на изключително комуникативен район, а парцелът за новата автогара е избран така, че тя да бъде в непосредствена близост до жп гарата. Площад „Иван Миндиликов“, заключен между жп и автогарата и няколко представителни сгради, предлага на гражданите приятна алтернатива за изчакване на превоза. Впоследствие изключително комуника-



тивният район е избран и за изграждане на офис сгради и търговски център. Към момента единствената обществена сграда, неотговаряща на амбициите за визия и развитие на града е именно автогарата.

Новата за времето си автогара е била проектирана в характерния за периода социалистически модернизъм. Със своята изключително изчистена форма (паралелепипед), семпли материали, регулярност вместо симетрия, избягване на декорацията и орнамента, сградата изключително хармонизира със заобикалящата я среда и разпространената в цял свят идея за интернационализация и глобализация на модернизма през втората половина на XX век. Основните архитектурни елементи и акценти са големите стъклени витрини по основната фасада и внушителната козирка пред главния вход. Интериорът на сградата хармонизира изцяло с екстериора, като семплият дизайн изцяло подчертава функцията на сградата. Силно изявената и подчертана конструкция е основният акцент, но едновременно с това тя е изцяло подчинена на общия неутрален цвят във вътрешното пространство – бял.

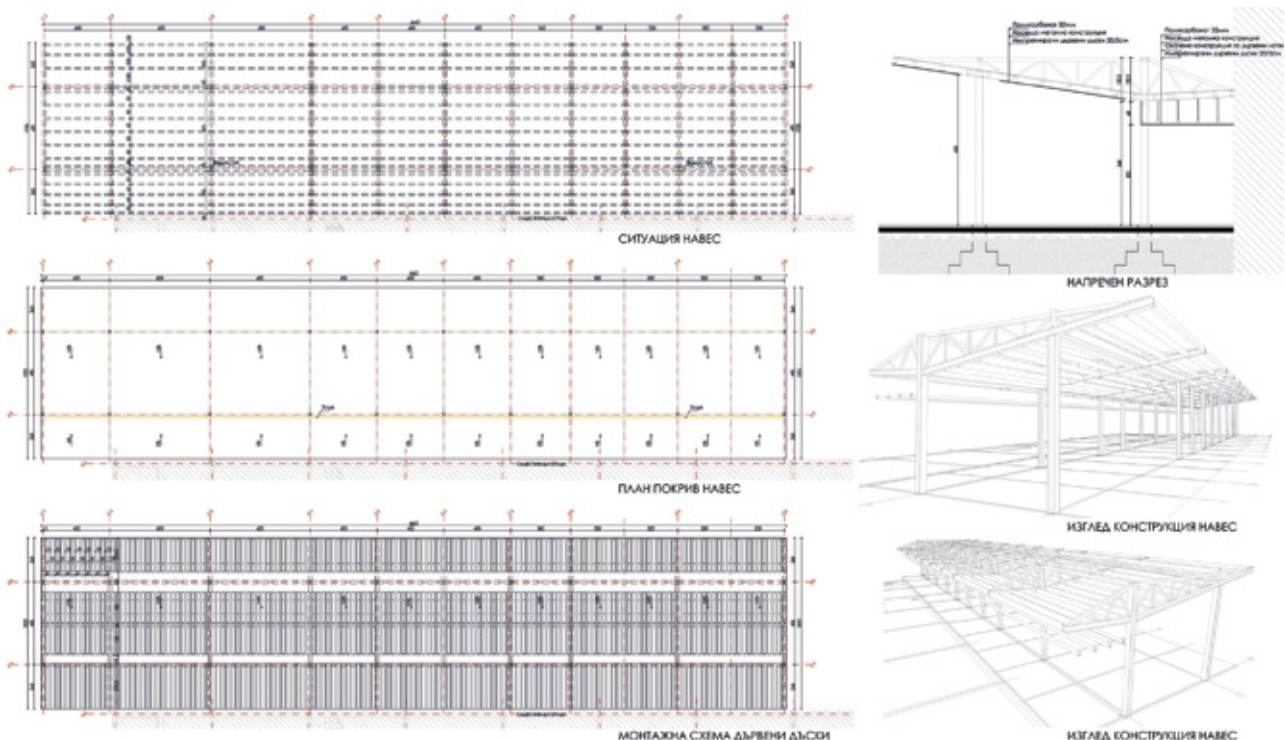
За съжаление, съдбата на автогарата е същата като на повечето сгради, представители на българския модернизъм – липса на ремонтни и освежаващи дейности, липса на поддръжка, съчетани с постоянна експлоатация. Всичко това е довело до занемарения и неприятен вид на сградата към днешна дата.

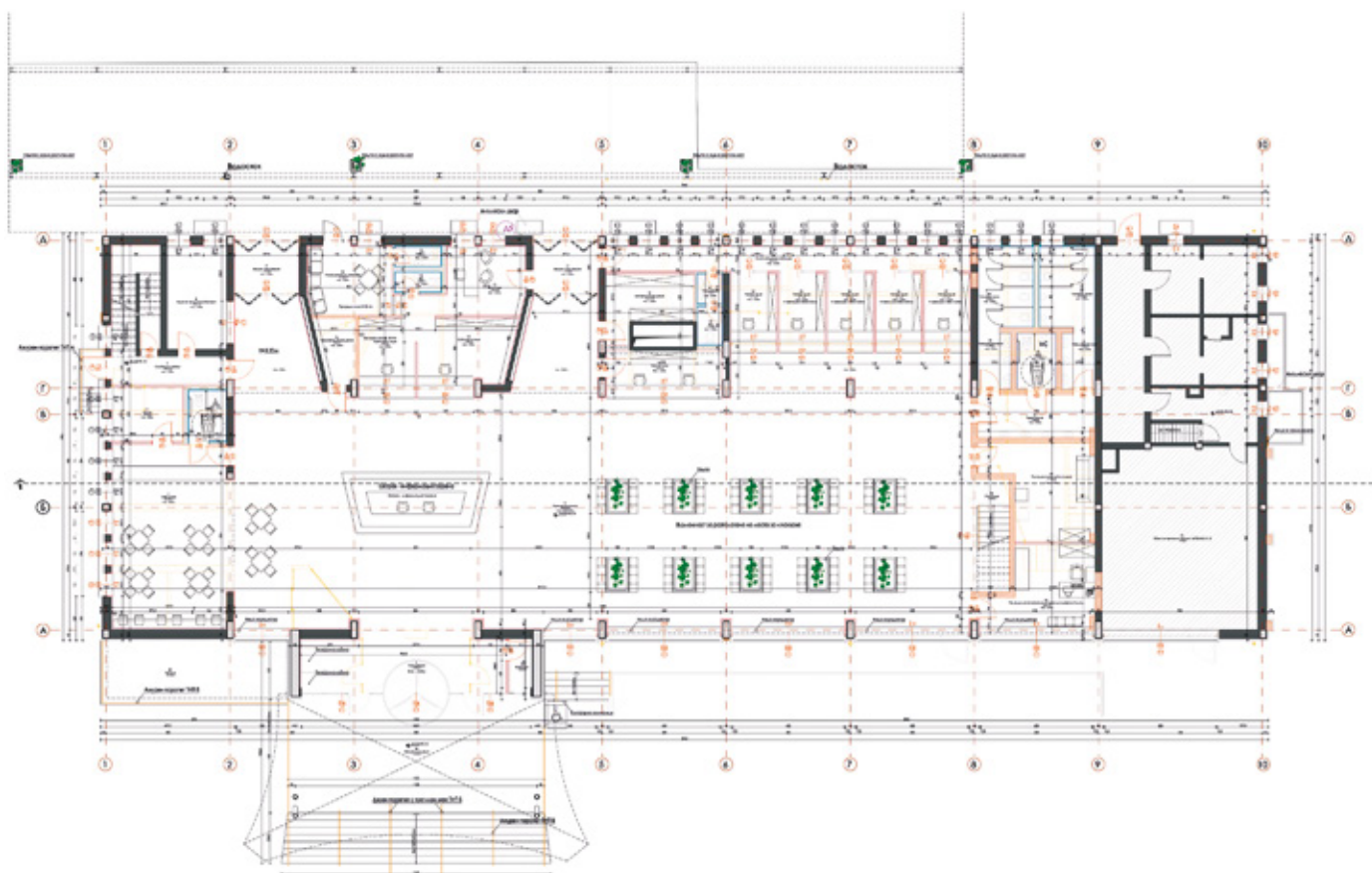
Проектна документация не е налична, с изключение на чертежи от направения през 2002 г. ре-

монт. Проектът за преустройство на сградата и основният ремонт са третирали следните пунктове: група търговски обекти – павилиони до главния вход на сградата; група павилиони за кафе, нова стълба и офис на II етаж; преустройство на санитарните възли и гардероб за багаж към салона; разделяне на залата за събития на три офиса; основен ремонт на касовия възел и създаване на информационен пункт; основен ремонт на пътническия салон.

Ограниченият обхват на намесата е попречил на прилагането на цялостна и единна концепция за подобряване на условията както за посетителите, така и за работещите в автогарата.

Община Плевен и Центърът за градска мобилност планират извършването на цялостен ремонт на автогара Плевен, като основната цел е тя да предложи по-добро качество на услуга и комфорт за гражданите и превозвачите. Категоризацията ѝ да бъде повишена в най-висок клас. Инвестицията предвижда основен ремонт на зоната за движение и престой на автобусите, обмисляне на организацията на движение при вход и изход от маневрената площадка, нова навесна конструкция, осигуряване на достъпна среда и видеонаблюдение. По сградата са предвидени мерки за енергийна ефективност, достъпна среда, подновяване на съществуващата водопроводна и отоплителна инсталация. В салона за обслужване на пътниците ще се осигури отопление, климатизация, достъп до безжичен интернет и модерно информационно табло. Предвижда се обособяване на всички необходими помещения за Гарови сгради от Първа категория.





Сградата и новата ѝ визия

Сградата на автогарата е свободностояща, с правоъгълна форма в план. Дългата ѝ ос е ориентирана в посока север – юг. Главният вход за посетителите е по западната фасада – от площад „Иван Миндиликов“, като той е достъпен посредством стълбище и входна площадка, покрита с монолитна козирка. Северно сградата граничи с улица „Иван Миндиликов“, като оттук се осъществява достъпът на автобусите. От източната страна е обособена територия за движение и престой на автобуси, където се осъществява паркиране, изчакване, маневриране и потегляне на автобусите.

Общата площ на площадката за движение и престой на автобуси в резултат на новото проектно решение е 3340 м².

Изготвеното оптимално геометрично решение се характеризира с пълно използване на съществуващото положение и спазване на имотната граница на автогарата. Обособена е отделна зона за престой и паркиране на посетители, като общият капацитет на паркоместата е 8 броя. Три от местата са предназначени за хора с увреждания,

Новото геометрично решение е съобразено с необходимите разстояния за маневриране и радиуси на подходите на новообразуваните се хоризонтални криви. Функционално сградата е разделена на четири зони (във вертикала), като основните функционални зони са запазени. В сутеренно ниво се намират складови помещения и абонатна. На



първи надземен етаж – пътнически салон с обслужващи помещения, на втори надземен – административни помещения, следва неизползваем покрив и едно таванско помещение.

Проектът предвижда частични ремонтни дейности в сутеренно ниво. За салона за пътници е проектирана общообменна вентилация. Разработена е система за пожароизвестяване, както и система за управление на ВСОДТ. Запазено е входното преддверие, но се предвижда промяна на достъпа до него, както и премахване на преградите на павилионите. С цел по-функционално, удобно и устойчиво използване се предвижда основният достъп до сградата да се осъществява посредством въртяща се врата, а от двете ѝ страни ще бъдат обособени да евакуационни изходи. Южно от входа се предвижда помещение за банкомат.

От входното преддверие посетителите преминават директно в основното гарово пространство (пътнически салон) – фоайето за обслужване и изчакване. Фронтално пред входа е разположен остров, където ще бъде обособено бюро за информация и охрана. Над информационния остров се предвижда монтаж на окачено електронно табло, отговарящо на изискванията за транспортни сгради I категория и даващо информация за пристигащи и потеглящи автобуси, както и точен час. Два „коридора“, обособени посредством подовата настилка, отвеждат ползвателите към

двата вход/изход за дворното пространство (пероните на автобусите). Отново с цел по-функционалното, удобно и устойчиво използване на гаровата сграда се предвижда вратите да бъдат с електрическо задвижване и фотоклетка.

В развитото на две нива гарово пространство са обособени седящи места за посетителите, пространства за изчакване към всички гишета, обслужващи автогарата, както и общодостъпно заведение (кафене/сладкарница). Седящите места са обособени по 4 броя от двете страни на кашпа, като общо са предвидени 80 места.

Заведението, ситуирано в северозападния ъгъл на сградата, е достъпно директно от общото гарово пространство. За по-топлите дни и при приятни атмосферни условия е предвиден директен изход от кафенето към дворно пространство, непосредствено близо до главния вход.

Съществуващата вертикална комуникация (стълбищна клетка) в североизточния ъгъл на сградата се запазва, като тя следва да се използва само от служители на автогарата и за целта ще бъде отделена от общото пространство посредством система за контрол на достъпа.

Проектът предвижда подчертаване на основните потоци на движение от входа към зоната за пристигащи и заминаващи автобуси чрез промяна на цвета на подовата настилка.



Коридорът тип „галерия“ на второ ниво с изглед към общото гарово пространство следва да бъде цялостно ремонтиран – настилки, стени, тавани, парапет и врати към административните помещения. Над новопроектираните помещения за майки с деца и за оказване на първа долекарска помощ ще бъде изградена нова таванска/подова конструкция и новообособеното пространство да бъде използвано от всички служители на гарата като зона за почивка/изчакване и т.н. Тази зона ще бъде отделена от общото гарово пространство посредством преградна стена.

Предвидено е климатизиране на салона за пътници, ново сървърно помещение и административно помещение. Изпълнението на осветителната инсталация ще е с LED осветители. Предвидено е ел. захранване на фасадни осветителни тела.

Системата за отводняване се запазва, като се предвижда монтаж на нови улуци и водосточни тръби. С цел максимално запазване на визията на козирката – голяма площ с минимална дебелина, се предвижда изкъртването на съществуващата циментова замазка и полагане на нова, осигуряваща наклони за отводняване към водосточните тръби.

С оглед безопасността на преминаващите около гарата граждани, съществуващата каменна облицовка на сградата ще бъде премахната. Предвиж-

да се да бъде положен топлоизолационен пакет от EPS с дебелина 10 см и силикатна фасадна мазилка.

С цел осигуряване на комфорт на ползвателите на гарата над всички автобусни спирки е предвиден навес, осигуряващ сенчест подслон при неблагоприятни атмосферни влияния. Навесът ще бъде изграден от метална конструкция.



АиА АРХИТЕКТИ КОРПОРАТИВНА И КЛУБНА СГРАДА ДЕСИЗО МОНИ



„АиА Архитекти“ ООД е основана в София през 2005 г. от арх. Асен Милев и арх. Ангел Захариев като иновативно архитектурно бюро с широк спектър на интереси в областта на архитектурното проектиране и градоустройството.

Екипът „АиА Архитекти“ включва над 100 професионалисти: архитекти, интериорни дизайнери, графични дизайнери, строителни инженери, инженери по сградни инсталации и други специалисти.

Бюрото традиционно работи с утвърдени български и международни компании в сектора на недвижимите имоти и същевременно изпълнява поръчки от малък мащаб, обслужвайки с голямо внимание всеки един клиент.

Една от най-важните особености в работата на „АиА Архитекти“ е изграждането на индивидуален подход към всеки конкретен проект, съобразен с конкретните изисквания, локалните особености и контекста на околната среда.

От голямо значение за философията на проектите е повишената загриженост за опазването на околната среда и стремежът към постигане на устойчиво и балансирано развитие.

„АиА Архитекти“ имат множество отличия от различни архитектурни конкурси и форуми. Техни проекти са многократно награждавани с приза „Сграда на годината“, имат няколко награди „Архинова“, „Архитект на годината“, International Property Awards, Big SEE, German Design Award и др.

КОРПОРАТИВНА СГРАДА ДЕСИЗО МОНИ

арх. Ангел Захариев



Корпоративната сграда „Десизо Мони“ се намира в източната индустриална зона на град Плевен, близо до производствената база и новия спортно-рекреационен клуб на компанията.

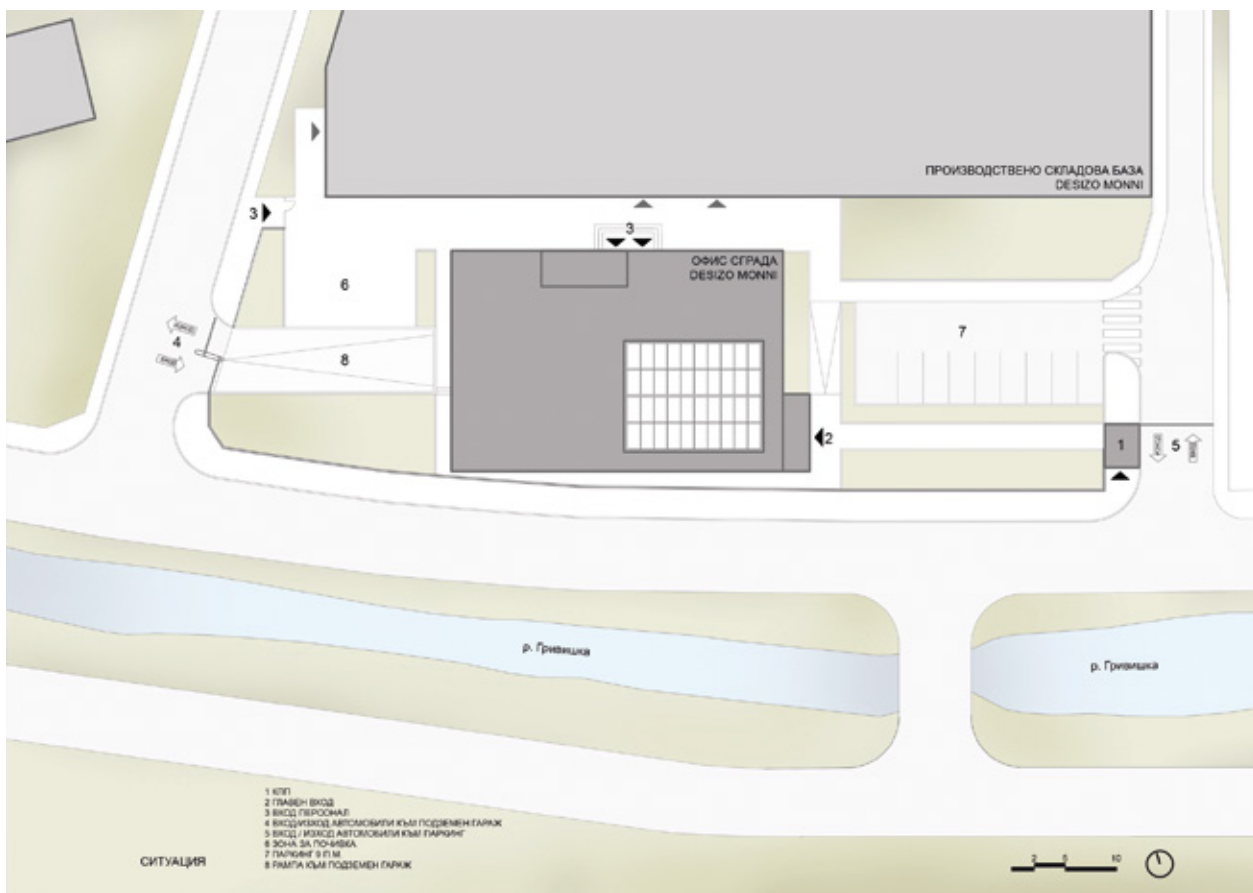
Инвеститорът е един от големите производители на мъжка мода в България, работещ с големи европейски марки като Hugo Boss, Armani, Zegna и притежаващ няколко собствени марки. Амбициите на компанията да развива марката „Десизо Мони“ и да я утвърди на световния пазар породил нуждата от изграждането на иновативна корпо-

ративна сграда, предоставяща подходяща творческа и работна атмосфера на служителите.

Проектираната от „ДиА Архитекти“ сграда цели също и постигането на позитивна промяна в локацията, превръщайки я в добър пример за регенерация на западнали индустриални зони.

Сградата включва 4 надземни и 1 подземен етаж с паркинг. На партера са разположени централна рецепция, зона за изчакване и шоурум за излагане на модните колекции на марката. Над него са разположени три етажа с офиси, конферентни зали и зони за почивка.





От централния вход се влиза в атриумно пространство, преминаващо през цялата височина на сградата. Атриумът впечатлява с мащаба, изобилието от светлина и богатото озеленяване.

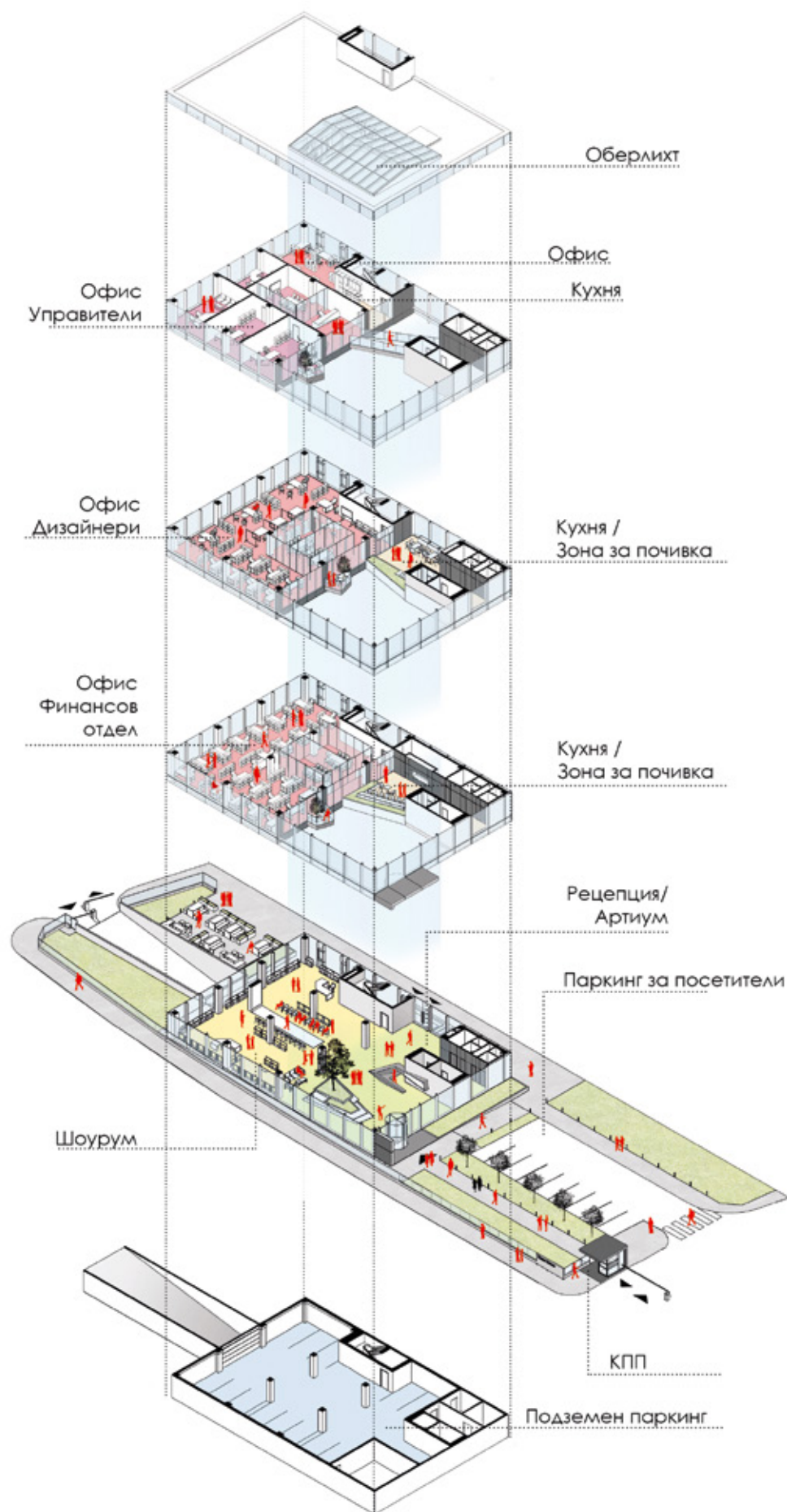
Асансьорите са разположени зад масивна стена от видим бетон. Офисите са достъпни през отворени към атриума тераси със зони за почивка, кътове за хранене и богато озеленяване.

Офисните пространства са максимално отворени, позволяват бързо преконфигуриране на обзавеждането и осигуряват максимален достъп до светлина. Мебелите и обзавеждането са специално проектирани и изработени за обекта.

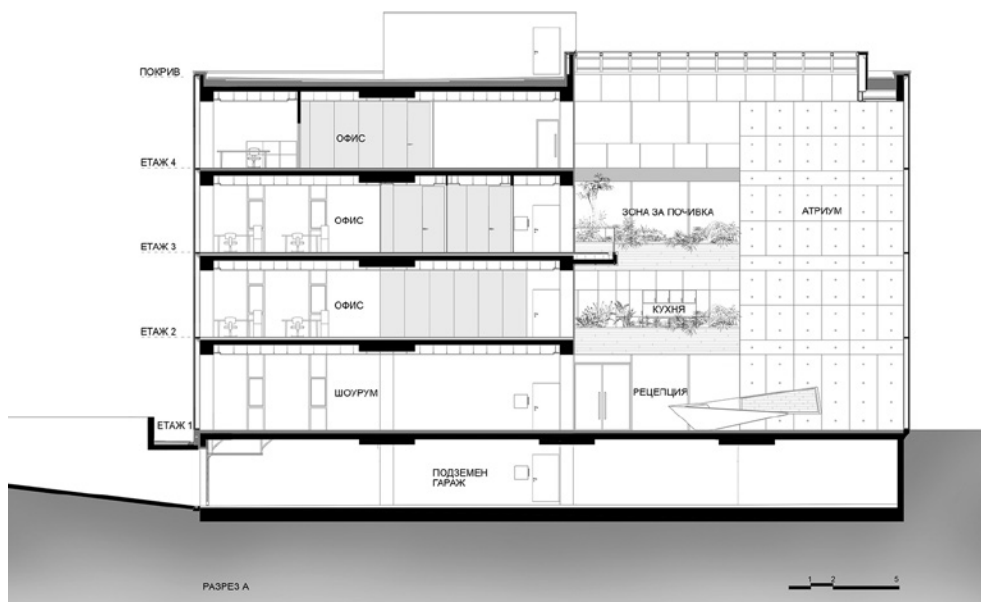
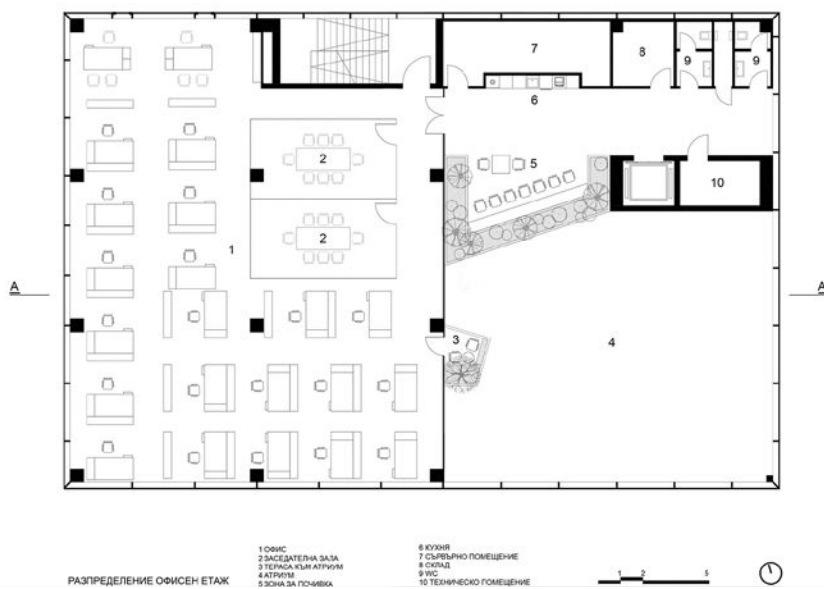
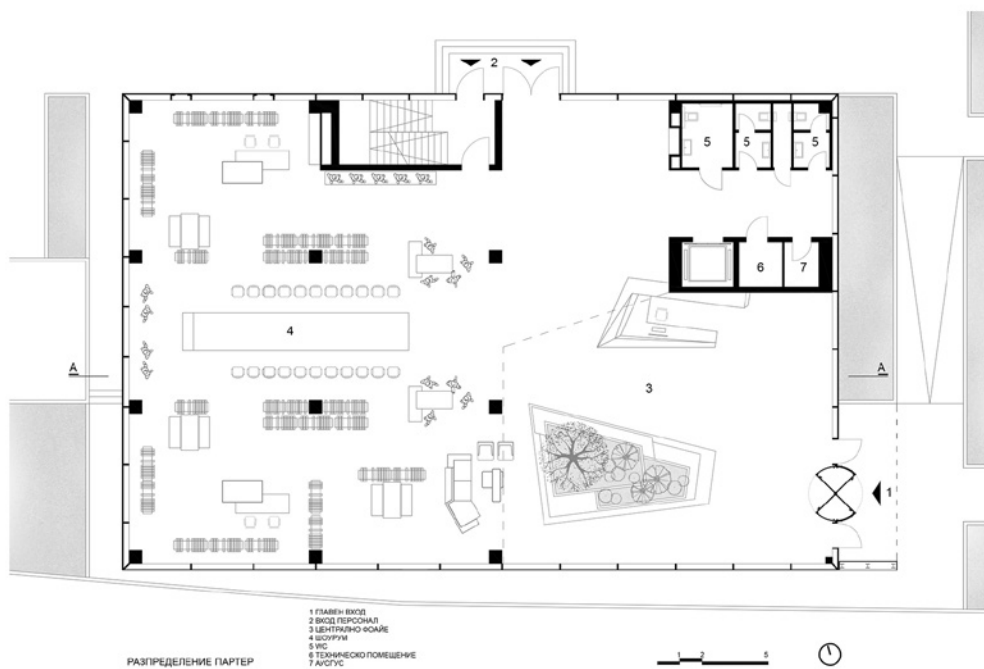
Външният образ на сградата е строго геометричен и минималистичен – изчистена стъклена призма, нарушена единствено от Г-образната козирка от черен метал при централния вход.

Сградата придобива различен образ в различните часове от денонощието. През деня гладките стъклени повърхности отразяват околната среда, докато през тъмната част от денонощието разкриват изцяло вътрешността на сградата.

Изборът на максимално изчистен външен образ е продиктуван от идеята, че сградата трябва да бъде неутрална сцена за модата, която се прави вътре в нея. Сградата може да се сравни







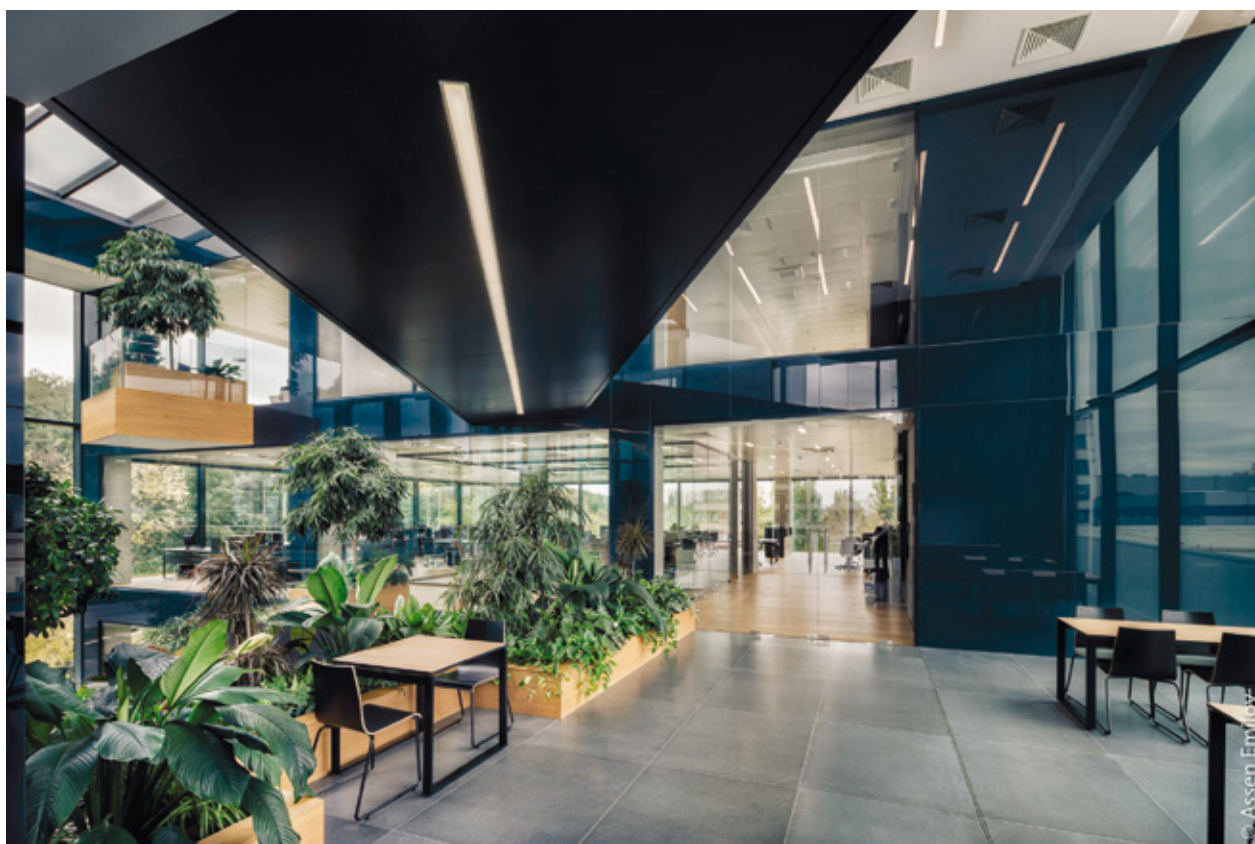


с подиума, на който манекените представят модните колекции – той винаги е максимално семпъл и изчистен. Обобщаването на обема също така вписва сградата по-хармонично в средата от по-мощни производствени сгради.

Изчистената линия е следвана в детайлите и в ограничения брой използвани материали – четири статични материала: стъкло, метал, бетон-камък, дърво, и един динамичен материал – естествената растителност.

При всеки материал е подхожено с голямо внимание към детайла на изпълнение. Всички конструктивни елементи са изпълнени с видим бетон от много високо качество за родната строителна практика. Ефирните остъклени фасади на атриума преместват впечатляващите 16 м без допълнителна носеща конструкция. Самото остъкляване е изградено от тройни стъклопакети с размери на модулите до 2,8 x 4.2 м и тегло над 1000 кг. Осветлението, климатизацията и вентилацията на сградата са напълно автоматизирани. Богатото и безупречно поддържано озеленяване оживява вътрешното пространство.

С проекта за корпоративната офисна сграда на „Десизо Мони“ в гр. Плевен „АиА Архитекти“ имат амбицията да създадат съвременна и иновативна работна среда, сравнима с най-добрите примери от световната модна индустрия, както и да разкрият потенциала на града и региона.



**Архитект:**

АиА Архитекти –
арх. Ангел Захариев
арх. Асен Милев
арх. Николай Узунов

Ландшафтен архитект:

л. арх. Лидия Христова

Инвеститор:

Димитров ООД

Адрес:

ул. „Гривишко шосе“ 6
Индустиална зона
гр. Плевен

РЗП: 2840 м²

Проектиране
и строителство
от 2015 до 2018 г.

Снимки:

Асен Емилов

© Assen Emilov



КЛУБНА СГРАДА ДЕСИЗО МОНИ

арх. Ангел Захариев

Клуб „Десизо Мони“ е спортно-развлекателен комплекс, включващ ресторант, открит бар, басейн, фитнес, спортни игрища и озеленени площи. Клубът е предназначен за работещите в производствено-административния комплекс „Десизо Мони“ и външни посетители. Ситуиран е в източната промишлена зона на гр. Плевен в близост до новите производствени и административни сгради на компанията.

Целта на проекта е чрез създаване на качествена среда за спорт, отгъх и развлечения на многобройните служители на компанията в непосредствена близост до работните им места да се повиши производителността на труда, удовлетвореността от работата и да се развие висока корпоративна култура.

Основната сграда на клуба е на две нива. На горното ниво е разположен клуб-ресторант, а в полуподземното ниво е изграден фитнес център. Фасадата на клуб-ресторанта се отваря на юг към голям открит басейн с тераси за разполагане на шезлонги. От изток на клуб-ресторанта е обособена и тераса с възможност за затваряне. Фитнесът е с директен излаз на запад към добре поддържана градина.

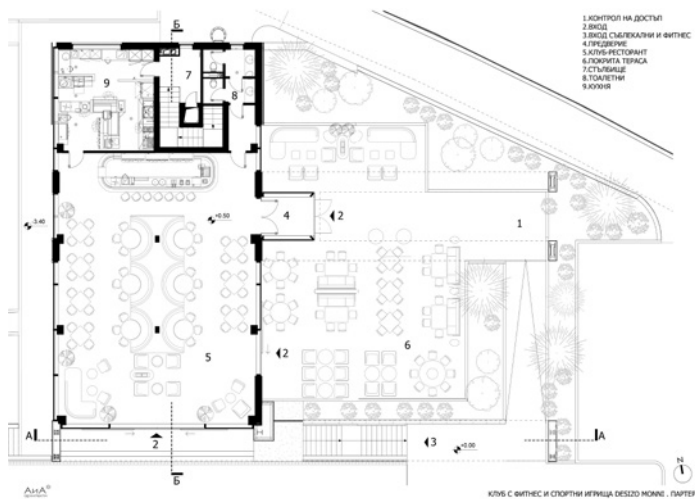
На запад от басейна и сградата е изграден ефирен външен павилион с открит бар, разположен върху помпените помещения на басейна. Павилионът предоставя панорамна гледка към басейна, озеленените пространства и зоната за спорт на открито.

Архитектурата на комплекса интегрира максимално сградите с околния ландшафт, предоставяйки поредица от преливащи: отворени, полуотворени и затворени пространства. Целта е сградите да се възприемат в цялост с всички останали елементи на вертикалната планировка и ландшафтния дизайн: перголи, навеси, подпорни стени, парпети, стълби, озеленяване. Това се постига чрез прецизното им проектиране и интегрирането им в общия архитектурен образ.



Архитектурният образ на клубната сграда е вдъхновен от съвременните крайбрежни вили, характерни с изчистените ортогонални геометрични форми и преливащи пространства. От друга страна, използваните материали, текстури и колорит придават бляскав градски характер на комплекса. Комбинацията между прости форми, прецизни детайли и ефектни материали цели създаването на усещане за престиж и непреходност.

Обемът на основната сграда е разширен с помощта на арки и перголи, създаващи плавен преход между вътрешното и външното пространство и оформящи входа към клуб-ресторанта. Отваряемите плъзгащи се витрини към басейна също размиват границата вътре – вън.

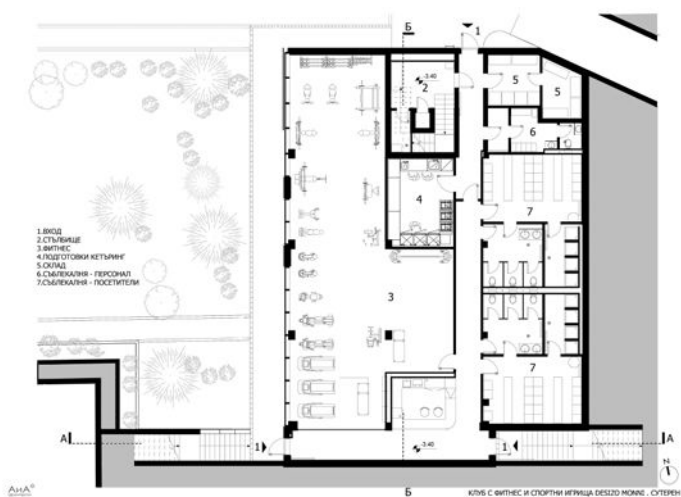


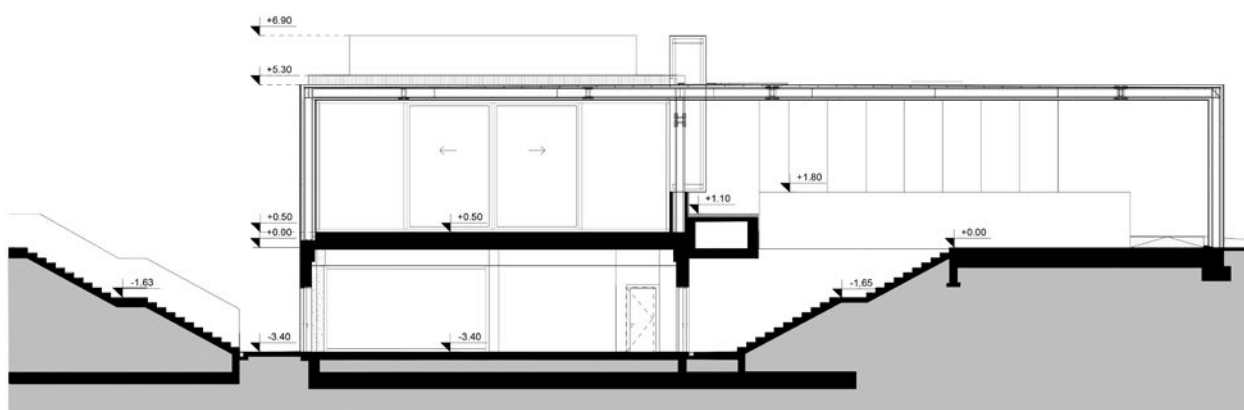
От запад вертикалните елементи от широкоформатен гранитогрес балансират терасовидния постамент на павилиона с външния бар и загатват за развитието на арките от източната страна на основната сграда.

Павилионът с външния бар е едновременно естествен завършек на терасирания терен, но и визуален завършек на оста при входа на комплекса.

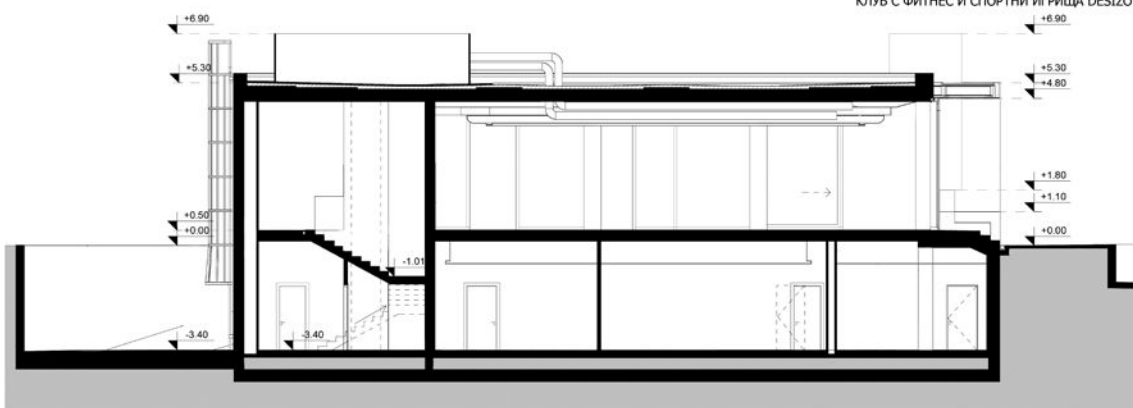
Освен интегрирането на външните и вътрешните пространства, друга водеща тема на проекта са внимателният подбор на материали и прецизните детайли. Въпреки малкия мащаб на сградата фасадните решения са сериозно техническо предизвикателство заради големият размер на стъклата, както и прецизното облицоване на всички външни конструкции с широкоформатен гранитогрес, стъкло и разтеглена ламарина.

С проекта за клуб „Десизо Монси“ „АиА Архитекти“ се опитват да покажат добър пример за използване на архитектурата като основно средство за развитието на корпоративната култура на местните компании и да докажат, че е възможна реализацията на качествена архитектура в места извън столицата.





КЛУБ С ФИТНЕС И СПОРТНИ ИГРИЩА DESIZO MONNI . РАЗРЕЗ - А



КЛУБ С ФИТНЕС И СПОРТНИ ИГРИЩА DESIZO MONNI . РАЗРЕЗ - Б





Архитект:

АиА Архитекти –
арх. Ангел Захариев
арх. Асен Милев
арх. Николай Узунов

Интериорен дизайнер:

Йордан Ганевски

Ландшафтен архитект:

л.арх. Лидия Христова

Инвеститор:

Димитров ООД

Адрес:

ул. „Гривишко шосе“ 6,
Индустиална зона гр. Плевен

РЗП: 750 м²

Проектиране и строителство
от 2016 до 2019 г.

Снимки:

Асен Емилов





СЪРЦЕ И МОЗЪК

„ЛЕЧЕБНАТА“ АРХИТЕКТУРА НА УМБАЛ „СЪРЦЕ И МОЗЪК“

арх. Даниела Георгиева
Архитектурно и строително бюро „Хелвеция“

Университетска многопрофилна болница за активно лечение „Сърце и Мозък“ в Плевен е високотехнологична, съвременно оборудвана болница за комплексно лечение на сърдечносъдови и неврологични заболявания. Проектът е съобразен с най-иновативните здравни технологии в областта на кардиохирургията, неврохирургията и съдовата хирургия, които вече са достъпни за значителен регион в Централна Северна и Северозападна България, обхващащ население от над 1,5 млн. души.

Сградата

Сградата се отличава с прецизно функционално планиране на специфичната функция, произтичаща от основното ѝ предназначение – създаване на адекватни условия за активен лечебен процес. Включва елементи от типологията на коренно различни по вид сгради – жилищни сгради за временно обитаване, обществени пространства, чисти производства, лаборатории, складове и пр. Всички те са компактно обединени в единна архитектурна композиция, интерпретирана в условията на повишени хигиенни изисквания. Отделните функционални звена си взаимодействат при строго дефинирана йерархия, при която са спазени непресичащи се потоци за движението на пациенти, придружители, персонал, материали, отпадъци и пр. Проектирането на обекта е пряко обвързано с нововъведенията в методите на лечение и съвременните постижения на медицинската техника. В операционния блок е изпълнена уникална по рода си хибридна операционна зала с интраоперативни апарати за образна диагностика: ангиографски апарат и ядрено-магнитен резонанс. В нея лекарите имат избор между инвазивен или хирургичен подход при решаването на конкретен медицински случай, а системата за видеоинтеграция на образите им предоставя достъп до изображенията от всички апарати за образна диагностика в болницата в реално време. Високотехнологичната операционна зала с необходимия комплекс от помещения е единствена



в България, а интраоперативният ядрено-магнитен резонанс е първият и засега единствен в Югоизточна Европа.

Разширението

През следващата година предстои разширение на болницата и изграждане на ново крило, ориентирано към диагностика и лечение на масивни тумори в човешкото тяло. Новите болнични крила са свързани помежду си и етажите им нива са идентични, като по този начин е осъществена връзка със съществуващата сграда на всички етажи. Обемно-пространствената структура е с ортогонална форма, а материалите по фасадите са както при съществуващата болница. В приземните етажи се изгражда специализиран комплекс за лечение и радиохирургия. Предвиденият линеен ускорител е терапевтичен и радиохирургичен уред с фотонно излъчване, оборудван с многолистов колиматор. А технологията гама-нож е радиохирургична система, използваща стереотактично облъчване на интеркраниални



структури, като хирургията се осъществява чрез йонизиращо лъчение с предписана доза в точния обем.

Интериорът и средата

Интериорната композиция в тези функционални сектори е силно зависима от специфичните изисквания към тях от гледна точка на технология, лъчезащита и асептика. Мерките за лъчезащита влияят на интериорния образ, създавайки особености като липса на естествено осветление, избор на определени пропорции, използване на материали за отвеждане на статично електричество и за многократна дезинфекция.

Създадената в УМБАЛ „Сърце и Мозък“ среда е целенасочено „терапевтично“ ориентирана приоритетно към пациентите и процеса на оздравяване. Обемно-пространствената композиция,



големината и формата на помещенията, материалите на ограждащите повърхности, цветът, естественото и изкуственото осветление – всички компоненти на интериорния образ са активно интерпретирани в тази посока. Така например изборът на различен цвят за всеки етаж е използван и като инструмент за подобряване на ориентацията на пациентите в непозната за тях среда. Естественото осветление присъства във всички функционални сектори, дори операционни зали са с индиректно естествено осветление, създаващо условия и за психологически комфорт на операционния екип.

Изпълнението

Основните изисквания, касаещи изпълнението на сградата, са свързани с правилна организация на потоците на хора и материали с цел избягване на вътреболнични инфекции. Поради наличие на пациенти със затруднена подвижност е абсолютно необходимо осигуряване на достъпна и безопасна среда. От съществено значение при лечебните заведения е специфичното оразмеряване на пространствата. Ергономичните особености на хора със затруднена подвижност, както и динамичните размери на зоните за работа на медицинския персонал са определящи. Неправилното оразмеряване може да доведе не само до неблагоприятен естетически ефект. При болниците то може да е причина за дискомфорт за пациентите, неефективно обслужване, дори за медицински грешки при работа. Други групи изисквания са свързани с осигуряване на пожаробезопасност, акустична среда с ниски нива на шум, антибактериалност и чистота. В УМБАЛ „Сърце и Мозък“ са прецизно подбрани материалите за всички финишни покрития. Приложени са хомогенни PVC настилки и облицовки, подходящи за оформянето на холкерни връзки между строителните елементи. Те дават възможност за изпълнение на разнообразни интериорни композиции в зависимост от концепцията за съответния сектор на болницата. Таваните са изпълнени с „clip-in“ метална модулна система. Съвременните материали и технологии позволяват прилагането на решението за създаване на хармонична среда не само в общите пространства и стационарните зони, но и в секторите с високотехнологично медицинско оборудване, както и в тези с изисквания за стерилност. Инсталационното обезпечаване също е подчинено на много и специфични норми. Особено внимание изисква изпълнението на ОВК инсталацията, поради специфика, свързана с превенцията и контрола на вътреболничните инфекции, както и осигуряване на параметри на работната среда (температура, влажност, кратност на въздухообмен, надналягане и пр.) във всички специализирани помещения. Всички инсталации са високоефективни и енергоспестяващи. Систе-





мите са снабдени с ВМС център, оптимизиращ енергийните разходи на отоплителните, вентилационните и климатичните инсталации.

При изграждането на сградата са спазени изискванията за енергийна ефективност. Подбран е набор от архитектурни средства за нейното подобряване. Детайлите между конструктивни и презградни елементи са рационално проектирани с цел избягване на топлинните мостове. Селектирани са оградащи елементи с подходящи характеристики, така че в сградата да може да се поддържа оптимална температура при минимални разходи за отопление и охлаждане.

Съвременната болница на XXI век

Дворното пространство е планирано със специално подбрани елементи за рекреация. Композицията включва сектори за раздвижване и рехаби-



литация (стълби и рампи с лек наклон), като по този начин е използвана като активен участник в лечебния процес.

Освен многобройните технически изисквания, съществуват и чисто емоционалните очаквания на пациентите. Комфортен, ведър, спокоен – това не са думи, асоцииращи се със състоянието на болен човек. Но подобни състояния се очаква да предизвикват у пациентите болниците на XXI век. С този амбициозен проект нашият екип се стреми да покаже, че в съвременните лечебни заведения може да се създаде среда, ориентирана към процеса на оздравяване. В тази кауза са вложени всички потенциални възможности на композицията и компонентите на архитектурния образ са качествено оползотворени за създаване на „терапевтично“ ориентирано пространство не просто към грижа, а към активно лечение.



УМБАЛ „СВЕТА МАРИНА“: НАЙ-МОДЕРНАТА „УМНА“ БОЛНИЦА В ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА Е В ПЛЕВЕН

арх. Теодор Димитров

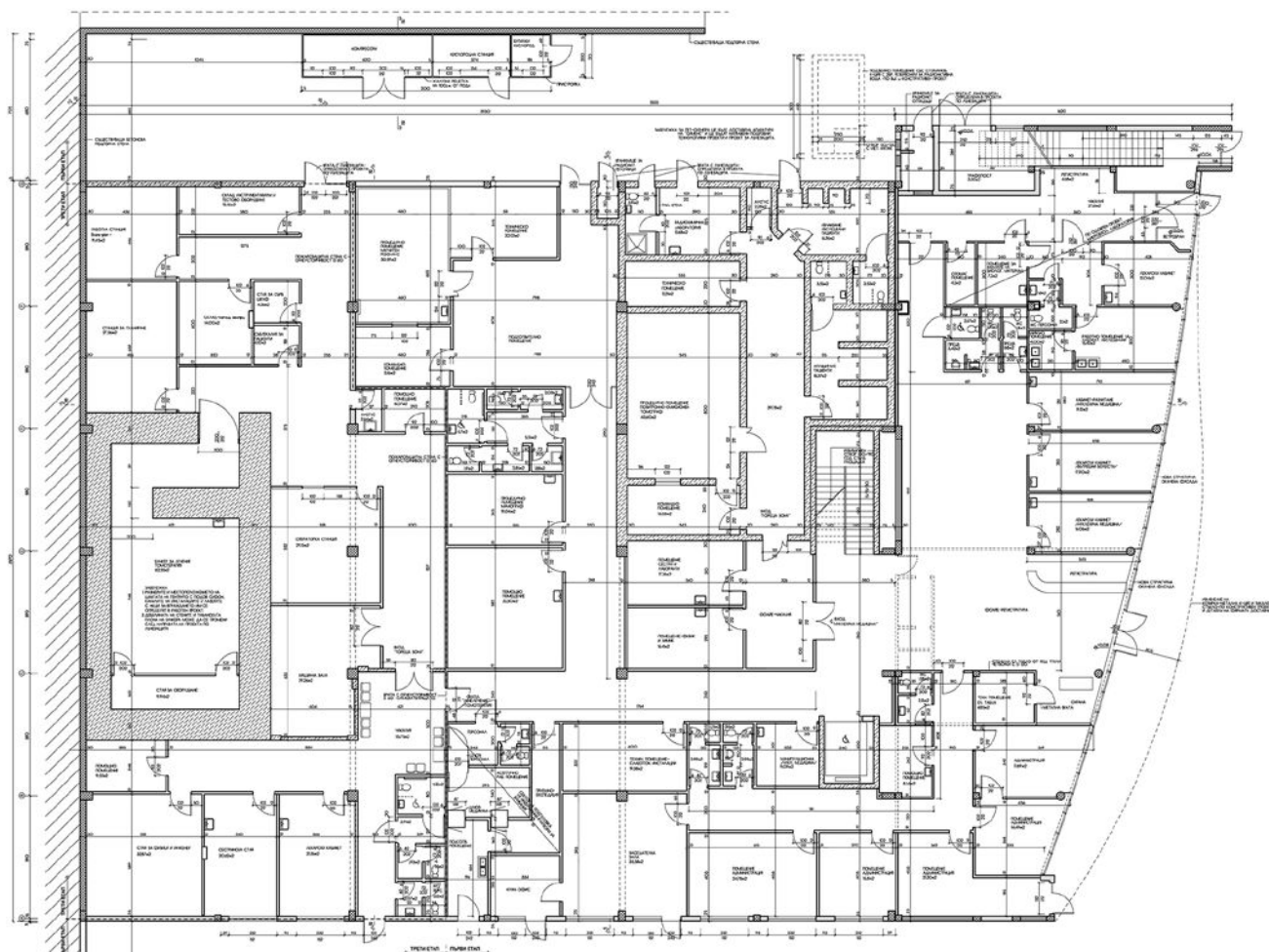
Високотехнологичната университетска многопрофилна болница (УМБАЛ) „Света Марина“ – Плевен е изградена в периода 2013-2015 г. и по мнение на специалистите е най-модерната „умна“ болница в Югоизточна Европа.

За това говори част от фактологията около реализацията на проекта, а именно: 106 български и чуждестранни фирми са участвали в реализацията на проекта, 32 от които от Плевен; Участвали са компании от 10 европейски държави (Германия, Италия, Великобритания, Франция, Испания, Финландия, Португалия, Белгия, Австрия, Чехия) и САЩ; Уникалната по сложност и възможности болнична информационна система, която е „сърцето“ на

МБАЛ „Св. Марина“ – Плевен инкорпорира 7 различни софтуерни продукта – 4 са на чуждестранни фирми, 3 на български. За обезпечаване на високоскоростна инфраструктура за болничната информационна система са положени над 50 km кабели.

Болницата е известна в България и чужбина с върховите технологии и техники на лечение, с високата експертиза на лекарския си екип, воден от чл.-кор. проф. д-р Григор Горчев, д.м.н. Тя е единствена в страната с 6 интегрирани операционни зали, обзаведени с модерно ендоскопско оборудване, а една от новите придобивки е оборудването за 3D хирургия.





© Силвия Златкова 2015





УМБАЛ „Света Марина“ е разположена в местността Русково бърдо, срещу МЕТРО, върху 10 дка, от които застроената площ е 5 дка, допълнително са застроени още 5 дка. Между двата корпуса е изграден паркинг с над 170 паркоместа. Целият болничен комплекс се очаква да се разгърне върху площ от 50 дка. Към момента от общата територия са усвоени около 20 дка.

Новопостроената болнична сграда – Корпус 1, разполага със 115 легла. С откриването на модерната сграда болницата е разширена и към вече съществуващите медицински специалности – АГ, неонатология, ОАРИЛ, съвременен оборудваните клинична и патоанатомична лаборатория, са добавени: обща, онкологична, гръдна, пластична, реконструктивна и естетична хирургия, урология, кардиология, гастроентерология и образна диагностика.

При реализация на проекта се залага на високотехнологичната апаратура и на зелените технологии.

Проект в развитие

HIFU¹ Център „Св. Марина“ – първият и единствен специализиран клиничен център в Източна Европа

¹ HIFU (хайфу) е акроним, означаващ в превод от английски език „високоинтензивен фокусиран ултразвук“ (HighIntensity Focused Ultrasound). Терапевтичните системи, с които работят специалистите в Плевен, се използват за лечение и от колегите им в „Чърчил хоспитъл“ в Оксфорд, Великобритания, Европейския онкологичен център – Милано, Италия, Университетските клиники в Бон, Рим и Барселона.

за модерното напълно неинвазивно, екстракорпорално лечение на твърди доброкачествени и някои злокачествени тумори на паренхимни органи чрез високоинтензивен фокусиран ултразвук, започва работата през 2012 г.

В ход е изпълнението на нов инвестиционен проект за изграждане на Корпус 2 към модерното болнично заведение, разделен на общо три етапа. Изграждането му започна през лятото на 2016 г. Към момента е завършен етап 1, включващ отделение по нуклеарна медицина с позитронно-емисионен компютърен томограф PET/CT, обновения Център за безоперативно лечение на тумори чрез ултразвукова аблация – HIFU, както и разширението на отделението „Образна диагностика“ с един от най-съвременните мамографски апарати. Корпус 2 е модерно оборудван комплекс с единствения в Северна България PET/CT в частна болница – оборудване за изключително важни изследвания при онкологичните заболявания.

Тук е предвидена съвременна конферентна зала с възможности за телекомуникации за обучение на студенти, специализанти, докторанти, както и за провеждане на конференции и други научни форуми. В този корпус ще се разположат офисите на административните и финансовите отдели на болницата. Във втори етап се очаква да заработи отделение по медицинска онкология (химиотерапия), а в третия – цикълът да се затвори с лъчетерапия.

СТРОИТЕЛНИ МАТЕРИАЛИ БЛИЗКИ ДО МИНАЛОТО

Продуктовата група RÖFIX RenoFamily – стратегическият подход при обновяването и разширяването на ДКЦ „Авис Медика“ в Плевен

Специалното отношение към старите сгради и към недвижимите културни ценности е въпрос на отговорна политика на всички страни, активно действащи в строителния и архитектурния бранш. Разработката на строителни продукти, които са максимално близки до историческите субстанции на старото строителство е стратегическа мисия за специалистите в RÖFIX. Постиганията в тази посока и иновативното мислене доведоха до създаването на уникалната и единствена по рода си група от минерални продукти RÖFIX RenoFamily с точните свойства и показатели, за да са универсално решение за всякакви проблеми в строителството. С тази група продукти се пристъпва към основни строителни и реновиращи действия и при сградата на ДКЦ „Авис Медика“ в Плевен – носител на приза „Сграда на годината“ в категорията „Сгради – паметници на културата“.

Къде най-често се греша при реставрирането и реновирането

Специалистите на RÖFIX установяват три основни проблема в тази посока. На първо място, това е неправилната техника за оглед, тест и анализ на проблемните зони в сградата. На второ място е закръпването на парче на определени зони, вместо да се подходи цялостно към щетата. От друга страна, най-голямата грешка е използването на неправилните материали на циментова основа, които не само не помагат за намирането на най-правилното решение, но и разширяват обсега на щетата с течение на времето. Тук на помощ идват точно продуктите от серията RÖFIX RenoFamily благодарение на минералния, висококачествен варов състав с паропропускливо действие. Продуктите в серията са 5, като всеки е с различна зърнометрия и приложение (мазилка или шпакловка, за ръчно или машинно полагане), така че да обхване цялата гама от необходимости при реновирането на повърхности и орнаменти в старинната сграда.

RÖFIX RenoFamily – универсално решение на множество проблеми

Досега класическите на пазара шпакловъчни смеси за възстановяване на фасади и мазилки са на основа или на свързващото вещество портландцимент, или на полимерни дисперсии. Циментовите шпакловъчни смеси са минерални, но при възстановяване на стари фасади – изключително корави и твърде нееластични. Последствията по новоизмазаната фасада са напрежения, пукнатини и олюпена мазилка. Дисперсните шпакловъчни смеси са еластични и често могат да покриват пукнатини. Но всъщност те са твърде блокиращи и изключително плътни за обработка на стари основи. Последствията от ниската паропропускливост на тези продукти са също подкожушване и откъртване на мазилката. Решението на тези проблеми е доказалото се от векове свързващо вещество вар, която се съдържа във всички продукти от RenoFamily. RÖFIXRenoplus® е универсална шпакловка, приложима при реновиране и сцепление, за постигане на фини повърхности и за обработка на стари фасадни топлоизолации. RÖFIXRenoplus® е мазилка за реновиране и изравняване, която се отличава с възможността да се полага при стенни отопления и за обработка на стари фасадни мазилки. RÖFIXRenoplus® е шпакловъчен продукт, с който се постигат супергладки повърхности и е идеална



Проектът за обновяването и разширението на ДКЦ „Авис Медика“ е на арх. Татяна Маркишка

за заглаждане на всякакви минерални основи. RÖFIXRenoplus® е мазилка с изключително фина структурна повърхност с универсална покривност.

Правилният подход към обект от историческо значение като ДКЦ „Авис Медика“

RÖFIX е австрийска марка с над 130 години история и традиции в устойчивото строене по система. Австрийската архитектура например със своите фасадни орнаменти, със светлите си цветове и оригинални фасади е оставила дълбока следа в архитектурния облик на множество сгради в големи градове и в България. Задължителна част от правилния подход към такъв тип сграда е оглед, анализ на проблемите и даване на безплатна консултация и предписание от страна на продуктовете мениджъри на RÖFIX с какви материали да се пристъпва към работа. Адаптацията на архитектурната среда е друг важен фактор, който се разработва съвместно с архитекти и проектантите – в случая с тази сграда – адаптацията на старата с нова част чрез вътрешни функционални връзки.

Как исторически най-достоверно да се съчетае новото строителство с архитектурния шедьовър

Сградата – архитектурен паметник, в която се помещава ДКЦ „Авис Медика“ в Плевен е строена през далечната 1923 г. По време на ремонтно-възстановителните работи и на двете части на сградата – новата и старата – е взет предвид оригиналният проект на зданието, открит случайно през миналия век. Архитектурно новата сграда продължава фасадата на архитектурния паметник, което е съгласувано с НИИКН. Интересното в случая е, че при строителството през 1923 г. не са изпълнени изцяло архитектурните елементи на фасадата, но инвеститорите след откриване на оригиналния проект ги изграждат според първоначалния замисъл.



Строене по система

ПЛЕВЕН ЗАЛАГА НА МОДЕРНА ОБРАЗОВАТЕЛНА ИНФРАСТРУКТУРА

арх. Анатоли Христов
Архитектурно бюро „Квадра 04“

Архитектурата поначало събира във фокуса си многообразните и многостранни прояви на човека. Към настоящия момент тя повече от всякога е и огледало на обществените отношения. За проектанта няма по-голямо щастие от това да участва в тези отношения с работата си в родния си град, където той има преимущество да изследва тези отношения в цялата им многопластовост. Ето защо за нашия екип беше удовлетворяващо през изминаващата година да работи по няколко обекта в сферата на образованието в град Плевен. Отделните проекти бяха свързани с различни по специфика изисквания и проблеми, но и с една и съща страст, за подобряване на средата за обучение и спорт. Работата по такъв род обекти изисква повишено внимание към проблемите на функционалността и нормативните изисквания, но се опитахме комплексните технически обвързаности да не попречат в създаването на еднороден и хармоничен образ. Целта винаги е създаване на качествен продукт с мисъл за устойчиво развитие, а в тази динамична система, през която преминават хиляди млади хора и дългът за предоставяне на пространство, притежаващо качествата за всякакъв род израстване, бе осезаем. В това отношение най-трудомеката задача се оказа проектът за реставрация на професионалната гимназия по облекло и текстил „Христо Бояджиев“.



Зданието се намира в центъра на града и е строено с дарение от 150 000 златни лева на благотелеля Димитър Константинов (Касапина). Градежът е започнал през 1912 г. на мястото на разрушена джамия. Сградата е открита тържествено през 1915 г. С изявения си обем и сецесионна украса тя е била една от големите обществени сгради на град Плевен. Постройката е двуетажна, без сутерен. Плановата схема носи характеристиките на най-добрите примери от периода след Освобождението. Разположено по дългата си ос в посока север – юг, училището е решено в план симетрично спрямо централната ос с посока изток – запад. В централната част има силно изявен обем





– резалит, преминаващ през двата етажа. Двата края на композицията – север и юг, отново са подчертани, но с плитки резалити. Аулата е на втория етаж в централния резалит над главния вход, като е подчертана с три високи „френски“ прозореца, с „кобиличен“ корниз над тях. Главният вход с арковиден отвор води до просторно фоайе, свързано чрез стъпала с централен вестибюл. През периода 1961-1967 г. сградата е била пристроена от юг с триетажна пристройка, която е с ширината на резалита. Реконструиран е покривът, при което пристройката е обединена с основния обем под общия четирискатен покрив. Това е довело до влошаване на пропорциите на общия обем на сградата. Подменена е дограмата на класни стаи и коридори с двукатна дървена, с едноразмерен растер. Към момента сградата е загубила доста от първоначалния си блясък. Множеството немарливи ремонти са заличили почти всички следи от сецесионовата украса, както и релефа на централния резалит. Корнизите са трудночетими на повечето места, а подменената дограма допълнително влошава пропорционалното звучене на обемите. Разбира се, и невзрачният зелен цвят не помага. Въпреки всички проблеми, след като започнахме работа и след дългото издирване на исторически документи, постепенно сградата започна да разкрива пред

нас истинските си достойнства. Като повечето паметници, тя се оказва позабравена съкровищница, пазеща в себе си духа на едно отминало време. Своеобразна академия за строителни и приложни занаяти на майстори, чиито техники и сръчност вдъхновяват от покривната конструкция, устойчива над 100 години, дяланите конзолни каменни стъпала, паранетите от ковано желязо и почти всеки детайл. Проектът предвижда реставрирането и възстановяването на прекрасните каменни стълбища, мозайките от керамични плочки с геометрична украса, богато резбованите табелни врати с фронтони на касите, уникалните остъклени портали към стълбищата и фоайето, вратите на страничните резалити и дълбокото релефно членение на централния резалит. Разбира се, във всеки такъв проект има и зрънце късмет и в този случай то се яви под формата на оригинален дървен прозорец с автентичното членение на дограмата, чието подробно заснемане дава възможност с възстановяването им сградата отново да се върне в сред най-стойностните обществени здания в град Плевен.

Следващите два обекта, макар и диаметрално различни по характер, отново бяха плод на огромното желание на Община Плевен за развитие и модернизация, а заедно с активната роля на училищните



ръководства се надявам да доведат до изграждането на две нови спортни зали.

Новата зала на СУ „Иван Вазов“ трябва да отговори на голямата нужда на училището за закрити спортни площи. Подробните анализи на средата дадоха възможност за ситуирането им във връзка със съществуващия физкултурен салон на комплекса.

Пристрояването е на мястото на старата работилница и осмисля задния двор на училището. Голямата генивелация и елиминираният подход към него след изграждането на плувен басейн бяха превърнали това пространство в занемарен нерезламентиран паркинг. С цел новата сграда да

не засенчва учебните зали на горните етажи в съществуващия корпус тя е решена вкопана в терена. Новата конфигурация дава възможност за осмислянето на това доскоро пустеещо пространство и дава възможност за допълнителни озеленени площи, така необходими за този род обекти. Благодарение на новото застрояване се осигури и достъпната среда за сектора. В контактната зона със съществуващите съблекални са ситуирани складове за спортен инвентар и просторна зала, даваща възможност за наблюдение на спортните мероприятия от горното ниво. Спортната зала е решена семпло в стилистиката и цветовата схема на околните сгради.





Това дава хармоничен и завършен облик на комплекса, подкрепен от богатото околно озеленяване. В сградата са предвидени системи за отопление, охлаждане и осветление с висока енергийна ефективност и ниски експлоатационни разходи.

Физкултурният салон на НУ „Христо Ботев“ е дълго чакана придобивка за училището, даваща на подрастващите възможност за занимания по физикалтура през дългите зимни месеци. В тази задача най-голямо предизвикателство се оказва намирането на правилното място в компактният двор, наситен с множество открити спортни площадки и обслужващи постройки.

Сградата е ситуирана по уличната регулация във връзка със съществуващата занималня. Голямата денивелация и високият обем на самата зала даде възможност за решаване на обслужващите помещения на полунива. Към физкултурния салон са предвидени склад за спортен инвентар, съблекални и санитарни възли, както и кабинети за учителите по физикалтура. Архитектурният облик на сградата е вдъхновен от старата сграда на училището, с прекрасна пропорция, издължени прозорци и високи, добре оформени скатни покриви. Целта бе да се създаде хармоничен ансамбъл от двата Г-образни обема, затварящи добре пропорциониран вътрешен двор.

Покривите, повтарящи характерния стръмен наклон на старото здание, заедно с решението на полунива дават възможност в бъдеще на мястото на занималнята композицията да се довърши с още едно двуетажно тяло с класни стаи, които да позволят едносменно обучение. Не на последно място, мансардният покрив над салона ще даде възможност за обособяването на просторна зала с горно осветление, подходяща както за училищна кафетерия, така и за обучение в сферата на изкуството или занималня. Този резултат удовлетворява възложителя с възможността за устойчиво развитие на средата.

И тук основно изискване беше да се интегрират съвременни системи за отопление, охлаждане, осветление с висока енергийна ефективност.



РАБОТА, ПРОЕКТИ И ПРИЕМСТВЕННОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ АРХ. ИВО ПЕТРОВ НА 70

Създателят на архитектурно бюро „Иво Петров Архитекти“ в интервю пред списание „Архитектура“

Интервю: Силвия Златкова

Арх. Иво Петров е роден на 17 март 1949 г. в гр. Тръстеник, Плевенска област. До 1967 г. живее и учи в гр. Роман, Врачанско. През 1973 г. завършва висшето си образование по специалност „Архитектура“ и на следващата година започва работа в Проектантска организация – Плевен в групата на арх. Кирил Русков. Първите му проекти са Съветски технически център и Покрит кооперативен пазар – Плевен. В периода 1976-1977 г. в колектив с арх. Пламена Цачева проектира Панорама „Плевенска епопея“. Проектант е на драматичен театър „Иван Радоев“ и Музеен комплекс – Плевен. През 1986 г. става зам.-директор на СДИСС – Плевен, където работи до 1993 г., когато създава архитектурно бюро „Иво Петров дизайн“, сега „Иво Петров Архитекти“. През 1992 г. проектира три месеца в Зимбабве комплекс научни институти в гр. Хараре. През 1993 г. работи в САЩ – Ню Джърси, където проектира жилищна сграда. След завръщането си участва в четири конкурса за банкови сгради и печели три от тях – за Хеброс банк, Булбанк и Пиреос банк. Автор е на административните сгради на „Агрополихим“ – Девня, „Главболгарстрой“ – Плевен, вили в Бояна, Симеоново, Драгалевци, Бистрица и още над шестстотин обекта в Плевен, София, Варна и др. Проектира и театрални декори и костюми. Негово дело е сценографията на над 30 театрални постановки на професионалните сцени на Плевен, Добрич и Пловдив.

През 2004 г. се създава софийски клон на „Иво Петров Архитекти“, който успешно се ръководи от сина му арх. Цветан Петров. Фирмата е избрана от Porsche – Austria за основен проектант в България – проектират се шоурумовете на „Фолксваген“ и „Ауди“ в София и Пловдив. В интернет конкурса „Архитек-



арх. Иво Петров

турата на новото хилядолетие“ получава първа награда на журито и първа награда на публиката за еднофамилни сгради. От Националния преглед на архитектурата за периода 2000-2006 е награден с втора награда. Носител е на орден „Кирил и Методий“ I степен, многократно неговите обекти са отличени с награда от „Фасада на годината“, грамоти от САБ и КАБ. За 60-ата си годишнина арх. Иво Петров бе удостоен със Сребърна значка на САБ.

Бил е председател на контролния съвет на КАБ, член на Управителния съвет на КАБ и два мандата член на управителния съвет на САБ.

Арх. Петров, през 2019-а – годината, когато навършвате 70 години, сградата на Плевенския театър е на път да се преобрази по Ваш проект. Като юбилеен подарък, емоционално послание или случайно съвпадение приемате тази символика на реалността?

По-скоро е щастливо съвпадение, но го приемам и като юбилеен подарък, защото това е любимият ми проект заради страстта ми към театъра.

Разкажете как всъщност поехте и се насочихте към архитектурата? Какво изигра ключова роля при избора на професията Ви, на която сте отгаден вече 45 години?

Точно това е връзката. Мечтаех да се посветя на театъра, но не посмях да кандидатствам във ВИТИЗ и сценография в Художествената академия. Избрах архитектурата като възможност след завършване да работя като сценограф. Но колелото

се завъртя и чак след „епопеята“ с „Панорамата“ събрах кураж да отида в Плевенския театър и да предложа да направя сценографски проект. Оттогава се заредиха много такива проекти – над 30 на професионалните сцени в България.

Асоциативно името Ви се свързва с най-знаковата сграда в нашия град – Панорама „Плевенска епопея 1877“, като съавтор с арх. Пламена Цачева. От дистанцията на времето, почти 42 години след построяването ѝ, какво трябва да знаем и да не забравяме за тази емблематична сграда?

Това, което времето отся като най-значимо, беше всеобщият обществен подем и ентузиазъм. Хора от целия град даряваха средства и доброволен труд. Строителите работеха на три смени, проектантите и художниците – денонощно в продължение на една година. Проектирането на техническите проекти започна на 3 януари 1977 г., а строителството на 17 януари. Едновременно се проектираше, строеше и рисувахе. Чертежите от чертожните дъски отиваха директно на обекта. Това беше „строителна епопея“.

С каква точно информация разполагате в ония години, когато се тръгна към проектирането на този обект? Имате ли информация за групите „Панорами“ по света?

Образец ни беше Московската панорама. Нямахме информация за останалите панорами по света, освен това руските художници сържаха да работим по принципите и параметрите на „Бородинската битка“.

През годините много знакови сгради бяха реализирани по Ваш проект, кой от тях е най-емоционалният?

Най-дълбоко съм преживял проекта за православен храм „Роман Сладкопевец“ в гр. Роман, който, за съжаление, остана нереализиран. Абсурдното в случая бе, че в продължение на дванайсет години покойният митрополит Калиник се бори срещу реализацията му. Повтори се историята с Църквата на Ванга и митрополит Николай, само че с печален край.

Освен проект за Роман – града, в който сте израснали, Вие дарихте подобни проекти и за плевенчани. С какво послание правите това?

Винаги съм мечтал да правя сгради за духа. Тук влизат и сградата на „Панорамата“, и театърът, и музейният комплекс – това са все такива сгради и съм готов да ги правя дори и безвъзмездно. Затова и станаха като дарения. Убеден съм, че архитектурата може да внушава чувства и мисли и по този начин да влияе на хората. Мисля, че това е присъщо на емоционалните произведения на изкуството – чувства и мисли, вложени при сътворяването, се отразяват обратно към зрителя. Получава се диалог творец – приемник.

На мястото на някогашното кино „Христо Смирненски“ в Плевен по Ваш проект беше построена една от съвременните обществени



фиг. 1, 2, 3. Проект за православен храм „Роман Сладкопевец“ в гр. Роман, Врачанско



фиг. 4, 5. Проект за бизнес център „Глория Палас“, гр. Плевен

сгради – бизнес център „Глория Палас“, който впоследствие стана Дом на плевенските строители. С какво ще запомните този проект?

За мен този проект е свързан с признание и с разочарование. Разказвах ми, че преподавател във ВИАС е показал на студентите фасадата, отпечатана на корицата на „Аспекти“, с думите: „Запомнете това име, ще има още да чуем за него“. И както често става, строителите не изпълниха фасадата, а тя беше най-пластичното нещо, което съм правил. Казвам „често“, защото това се повтори и при детската градина, която проектирахме с арх. Ирена Николова. А тя пак беше рядко декоративна и съвременна. Това са примери какво може да преживее един архитект. Влагах сърцето си, а остава болка и разочарование.

Но доминиращи са постиженията, защото днес работата и дейността на архитектурно бюро „Иво Петров Архитекти“ се свързва с много на брой и все значими инвестиционни проекти. Ако трябва да направите една равностметка за 15-годишния период от отварянето на софийския офис, каква е тя?

Още от детския период на синовете ми стана ясно, че големият син ще се посвети на ИТ технологиите, а архитектът ще бъде Цветан. Той от дете живееше с това усещане и го възприемаше като мисия. Горд съм и като архитект, и като баща от това, което той направи от „Иво Петров Архитекти“.

Това вероятно е заложено и има своите дълбоки потомствени корени.

Напротив, в рода ни нямаме архитекти. Баща ми е починал като студент още когато съм бил бебе, учил е агрономство. Майка ми беше завършила романска филология в Университета и преподаваше френски език. Единственото, което ми повлия, беше, че тя ръководеше театралните колективи на читалището и на училището в Роман. Нямах начин от дете да не съм свързан с театъра. Не бях твърде наясно какво прави един архитект, но знаех много добре какво ще правя, ако стана театрал-

ен сценограф. Може би затова в добрите ми архитектурни проекти има нещо дълбоко театрално.

Приемственост без граници, каква е успешната формула за това?

Много се страхувах, че моята прекомерна заетост и отдаденост в работата не ми оставя възможност да съм до синовете си и да ги оформя като характери, като хора, като специалисти. Тайно се надявах личният пример и гените да изиграят ролята си. И резултатът е налице – и двамата станаха амбициозни работохолици.

Неотдавна Ваш колега архитект сподели, че навремето избрал да учи архитектура, за да не му се налага да се пенсионира. Как ще разтълкувате това?

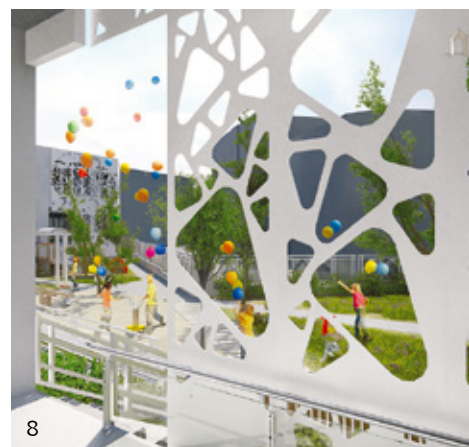
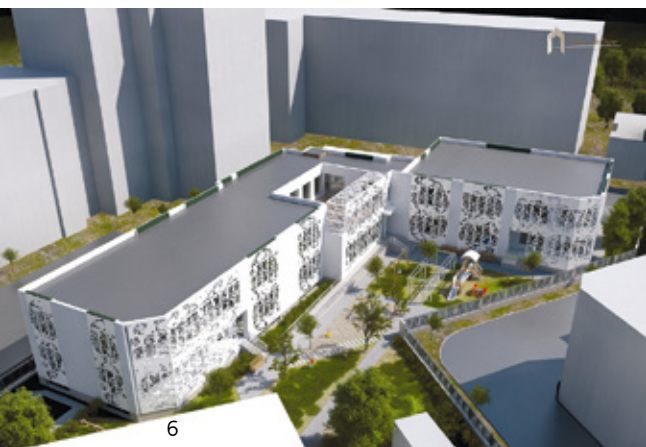
Хуморът е може би в посоката, че архитектът не успява да доживее пенсиониране, но аз лично го възприемам по друг начин, че архитектурата е професия, която можеш да работиш, докато си жив. Възприемам по този начин нещата и световният опит показва, че много архитекти са работили до края на живота си. И то най-големите архитекти!

Каква е новата творческа страница, която отваряте?

Най-непосредственото е реконструкцията на Плевенския театър. Иначе като цяло смятам, че вече е дошъл моментът да се занимавам с едно от най-любимите ми неща, а то е да правя бутикови сгради. Това ми доставя удоволствие, а от друга страна, е по-осъществимо, като се има предвид, че големите проекти се правят в софийския офис. Вече ще имам възможността да се посветя на по-малките „архитектурни бижута“.

Кое е най-голямото предизвикателство във Вашата работа?

Имал съм такова и това беше в Щатите. Там трябваше да проектирам къща, каквато харесват американците, с конструкция, която ми беше абсолютно непозната и каквато не бяхме изучавали в университета, с непознати методи на строителство и с непозната мерна система, която, за



фиг. 6, 7, 8. Проект за детска градина, гр. Плевен

разлика от десетичната, с която ние работим, е 12-ична. Това буквално правеше всичките ми знания неприложими. За щастие, резултатът по всеобщо мнение беше добър. Проектът премина през одобряването на общинските власти в Ню Джърси. Имаше една-единствена забележка за преместване на една колона. Всичко друго беше прието без забележки.

За какво мечтаете, имате ли неосъществена мечта?

Мисля, че досега имах един пълноценен живот във всяко отношение. Постигнах всичко, за което мечтаех. Зависи от продължителността, но все още ми се твори. Освен това имам внуци – добре би било да им предам много от отговорите на житейските и професионалните въпроси.

Какви са принципите, които следвате в професията си?

На първо място, това е чувството за отговорност. На второ място, че всеки проект трябва да се прави, сякаш ти е последният в живота. Но винаги и над всичко водеща трябва да бъде хармонията.

А в чисто житейски план?

Хармонията е най-важна и в житейски план. Стремя се да я откривам, да я осъзнавам и преживявам, да изпитвам удовлетворението от нея.

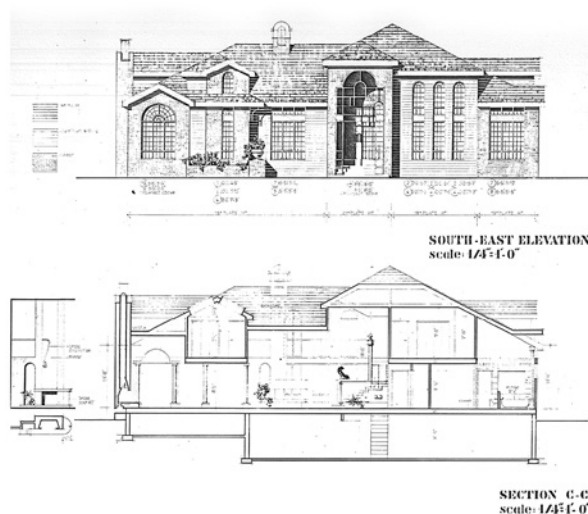
Кой е вашият идол – личност, на която се възхищавате?

Те са много – като започнем от Франк Лойд Райт и стигнем до Ренцо Пиано, а в България бих започнал от арх. Лозан Лозанов и арх. Атанас Панов. От всеки един от тях съм се учил. От младите архитекти много се радвам на успехите на арх. Пламен Братков и арх. Георги Кътов.

На какво Ви научи архитектурната професия?

Основно на отговорност, ред и дисциплина.

Кой е проектът, по който се запалихте най-много през годините?



фиг. 9. Проект за американска къща в Ню Джърси

Това беше проект за небостъргач в периода 2006–2007 г. Имаше виза за проектиране, първата за небостъргач в София. За съжаление, кризата дойде и инвеститорите напуснаха България. Аз си мислех, че след като започнах творческия си път с най-известния си проект, този ще е подходящ за финал, но не било писано... Ето, ако се върна на въпроса за мечтите, не би било зле да сложа подobaващата точка на творческата си кариера, нали?

Колко са проектите, минали през ръцете Ви?

До 2009 г. бяха 600, а към момента вероятно са станали или надхвърлят 1000. Да си призная, спрях да ги броя.

Вашата рецепта за успешна архитектура е...

И сега все още нямам такава.

Как си почивате?

Книги, филми и пътешествия.

Кои са любимите Ви места?

Плевен и Италия.

ЗНАКОВИ СГРАДИ ОТ ПЛЕВЕН ПРЕТВОРЯВА Л. АРХ. Е. РАДКОВ В ЗАВЛАДЯВАЩИ АКВАРЕЛИ

Силвия Златкова

Параклис мавзолей „Свети Георги Победоносец“, Община Плевен, старата римска баня, която днес е галерия дарение от „Колекция на Светлин Русев“, Драматично-куклен театър „Иван Радоев“, Регионален исторически музей и ред други – все знакови сгради паметници на културата от Плевен, църкви, параклиси, природни пейзажи е претворил в своите завладяващи акварели л. арх. Емил Радков. На платната си през годините той е изобразил поредици от акварелни интерпретации от сградата на Мавзолея с автор арх. Пенчо Койчев, проектирал Съдебната палата в София, старата римска баня, изградена по проект на арх. Никола Лазаров – основател на първото частно архитектурно бюро в България през 1896 г., и ред други оцелели през годините сгради паметници на културата, които сам решава да документира. Нарисувал е и много ландшафтни акварели от местността Кайлъка.

Любовта му към акварела, както при всяко дете, така и у него, се появява още в ранна детска възраст, а обичта към цветовете го отвежда в Строителния техникум в Плевен, където рисува динамични фасади на къщи с контрастен колорит, споделя л. арх. Емил Радков. В младежките си години, завладян от творбите на всепризнатия майстор на акварела Константин Щъркелов, впоследствие и от оригинални творби на други майстори като Васил Стоилов, Никола Танев и др., започва съзнателно да търси копия и репродукции на български и чуждестранни майстори на акварела. Още тогава той с интерес следи изложбите на големите имена в изкуството, а също така и на студенти дипломанти.



В творческия си път е проектирал предимно църкви и параклиси, които винаги е представял с пищни акварелни фасади. Затова, съвсем обяснимо, в творчеството му преобладават широкоформатните акварели на църкви. Всички свои настроения – добри и лоши, сътворява в стотици акварелни творби, които са притежание на известни и не толкова известни личности, неговите колеги, приятели...

За своята 65-годишнина през 2018-а – годината, посветена на Европейското културно наследство, неговите творби с емблематични сгради от Плевен станаха притежание на петнайсетина юбиляри – членове на Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране – Регионална колегия Плевен, – всички те колеги на л. арх. Емил Радков. Така всеки от тях отнесе със себе си сграда от плевенската история, която е част от Европейското културно наследство, претворена през призмата на неговите завладяващи акварели.



ЧЕТИРИ ГОЛЕМИ ИНДУСТРИАЛНИ ПРОЕКТА, ЕДИН ОТ ТЯХ Е В ПЛЕВЕН

арх. Цветан Петров
архитектурно бюро „Иво Петров Архитекти“

Приемствеността е основна посока в развитието на едно от най-големите архитектурни бюра в България – „Иво Петров Архитекти“. Стартирала от бащата – арх. Иво Петров, днес арх. Цветан Петров е отговорен за множество знакови проекти в страната, а компанията развива архитектурни таланти чрез достъпа им до най-новото от света на архитектурата, най-новите технологии, които поставят

началото на нова ера в архитектурата. Разнообразните проекти – от индустриални сгради до градска среда и училища, мотивират екипа да бъде най-добрият в своята сфера.

Четири големи индустриални проекта, които също така идеално се вписват в околната среда доказват, че значението на логистичен център днес далеч надхвърля понятието „голяма сграда“ за съхранение.



LEONI – най-голямата инвестиция в Плевен за последните години

Производствената сграда на LEONI е най-голямата инвестиция в град Плевен в последните години. Обектът представлява производствена сграда, проектирана по стандартите на немската компания LEONI – световен дистрибутор на кабелни инсталации и системи за автомобили с над 85 хил. служители по цял свят.

Сградата е разположена на имот от 29 021 квадратни метра с обща застроена площ на сградата и допълващите застроявания от 24 651 квадратни метра и разгъната застроена площ близо 30 000 квадратни метра. За обекта ще се осигурят 147 паркоместа за автомобили и временен паркинг за 10 автобуса, които ще осигуряват лесен и удобен превоз за служителите до предприятието. Предвиждат се три работни смени – 1-ва смяна 800 души, 2-ра смяна 800 души и 3-та смяна 200 души.

Проектът представлява преустройство и пристрояване на съществуваща производствена сграда. В имота има четири съществуващи производствени сгради на МПК – Плевен ЕООД, свързани на фуза една от друга, всяка с размери 192/24 м. Към тях от север, юг и запад се при-

строяват съответно битова, складова и административна част.

Производствената зона е обособена в северните три съществуващи сгради, като са разделени на две огромни помещения – рязане и подготовка – 7483 квадратни метра и производство – 6575 квадратни метра. Производствената зона за подготовка започва със захранващ терминал за подаване на дневна необходимост от материали и суровини, необходими за производството.

Складът е обособен в южната съществуваща сграда, като от юг е пристроена едноетажна сграда за извършване на товаро-разтоварни работи, свързани с приемане на суровини и експедиция на готова продукция.

Към обекта съществуват товаро-разтоварна зона, битова сграда със съблекални за 900 души, помещения за обучения, кантина, лекарски кабинет, офиси.

Към сградата се предвиждат съпътстващи съоръжения като кабина за охрана (съществуваща работилница) и подземен резервоар за противопожарни нужди.

Водещ проекта – арх. Калоян Делев.

JYSK: Международен проект, ръководен от ИПА

Това е уникален за България проект. Логистичната база на скандинавския производител на мебели е дело на „Иво Петров Архитекти“ с водещи проектанти арх. Слав Динев и арх. Димитър Димитров. Още в самото начало те променят техническите решения, подадени от JYSK, за да подобрят някои функционалности и да избегнат възможни бъдещи слабости. Финализирането на проекта е истински рекорд предвид кратките срокове, за които той се изпълнява.

Използването на BIM технологията пък позволява на международния екип да работи с по-голяма

синергия помежду си. BIM е и една от гордостите на ИПА – чрез това дигитално представяне на физически и функционални характеристики на дадена сграда се позволява автоматично генериране на всички видове чертежи, отчети с анализ на дизайна, симулация на графи, управление на съоръженията, енергийни анализи и др.

Теренът е 300 декара, застроената площ – 86 000 кв. м, РЗП – 96 000 кв. м. Високостелажните складове са предвидени за 132 хиляди палетни места, а цялостната инвестиция е от 100 млн. евро.

JYSK



SEG: „Тесла“-та в България

EG Work & Logistic Hub в Кривина е проект, възложен на ИПА от SEG – Special Events Group, които са едни от най-големите доставчици в събитийния мениджмънт. Той се състои от логистичен комплекс с офиси клас А, работилници за мебели и декори и шоурум. Обектът е разположен на РЗП от 5517 кв. м. Инвестицията е от над 7 млн. лв., а резултатът е естетична и първокласна сграда, която излиза от рамките на представата за склад. Тук отново е използвана BIM технологията, като чрез нея може да се следи за спазването на идейния проект, изпълнението му и следването на бюджета за проекта. Чрез BIM са заложени и потенциалните експлоатационни разходи за клиента след предаване на проекта, което е бъдещето в архитектурата.

В логистичния център на SEG могат да се произведат всички необходими елементи за провеждането на едно събитие – от сцени през мебели, декорация, сложни инсталации и конструкции. Осветлението е проектирано с икономична технология, която следва движението на хората, като има възможност за монтиране на фотосоларни клетки на покрива, както и зарядни станции за електромобили, с които собствениците смятат да заменят транспорта си след време.

На разположение на хората са кантина, площадки за спорт, помещения за почивка, дори и за сън. Стилистиката е издържана в изчистени светли тонове и наподобява централата на „Тесла“ в Калифорния.

Екстериорно отново е помислено за средата – изградени са улици за автомобилен обход за леки и тежкотоварни автомобили, паркинги, озеленени площи.

Водещ проекта – арх. Надя Дончева.



KAUFLAND логистичен център – най-големият в ритейл сектора в България

С обща площ от 359 000 квадратни метра и две бази логистичният център на Kaufland България в с. Стряма, община Пловдив, е най-големият в ритейл сектора в България и един от най-големите на Балканския полуостров. От отварянето му през 2005 г. до момента инвестициите на компанията в него надхвърлят 233 милиона лева. Центърът обслужва всички 59 хипермаркета на компанията у нас. В него работи екип от общо 600 служители.

Новата част на логистичния център е за нехранителни продукти и е дело на арх. Ангел Христов. В центъра ще се съхраняват кухненски уреди, домашен текстил, облекло, канцеларски материали и др. За нея са построени 53 нови рампи за прием на стоки и материали. Създадени са още 30 хиляди палетоместа за складиране и 5 хиляди зони, в които ще се комисионират 100 хиляди нехранителни палети на година. Сградата съчетава висококачествените материали, модерните строителни технологии и съвременните методи за съхранение и обработка на стоки, което позволява ефективно използване на ресурсите и капацитета на склада в много големи размери.

Предизвикателството за ИПА започва още в самото начало с проучване на даденостите на терена, като особено внимание се обръща на заустването на държавните води към съществуващия открит отводнителен канал източно от имота. За целта е направено хидроложко проучване с цел определяне на максимална височина на водния стоеж в канала, което впоследствие предопределя избора на кота ± 0.00 за основната сграда, а оттам върху всички площадкови мрежи и конструктивното решение на сградата.

За обекта е разработена цифрова DDC (Direct Digital Control) система за регулиране, контрол и управление, която обхваща почти всички инженерни системи и технологични съоръжения. Основен подход при изграждане на системата е стремежът за осигуряване на максимален комфорт при сведени до минимум енергийни и експлоатационни разходи. Голямо предизвикателство при проектирането на пожарогасителната система е изискването на възложителя тя да бъде изпълнена в съответствие с немския стандарт VdS, което са отразява и на всички останали инсталации в сградата. В проекта са заложили високоефективни системи, имащи отношение към климатизацията и вентилацията на сградата. Сградата е проектирана с високотехнологични LED осветителни тела с ниска консумация на електроенергия и дълъг живот.



С ресурс от европейската инициатива за устойчиво градско развитие JESSICA: НОВАТА ФАБРИКА НА КНМ „ТЕКСТИЛ“

арх. Даниела Нановска

2,1 млн. евро инвестира КНМ „Текстил“ ООД в изграждане и оборудване на нова текстилна фабрика за производство на плетива в гр. Плевен. Дружеството е създадено през 2011 г. от двамата съдружници – испанец Мануел Азудо и французин Грегор Илдъръм. Фирмата е утвърден производител на всякакви видове плетива и конфекция главно за износ, като основните ѝ клиенти са от Франция. Работи за известните марки като: American Vintage, La Redoute, Armorlux, Armand Thierry, които продават в целия свят – в Азия, Северна и Южна Америка, Европа.

Изграждането на фабриката започна в края на 2015 и се реализира за около 1 година – до края на 2016 г., от пловдивската фирма „Металик – Иван Михайлов“. Финансирането се осъществи със средства, осигурени по европейската инициатива за устойчиво градско развитие JESSICA. Производствено-складовият комплекс с административна сграда е разположен в Западната индустриална зона на Плевен.

Идеята на възложителя беше да изгради модерна сграда с характерна и запомняща се визия, която да осигури всички необходими условия за труд и почивка на работещите в нея. С изграждането на тази нова фабрика на практика възложителят изнесе пълния капацитет на производствените си мощности от Франция в България и по-специално в Плевен, като осигури общо около 90 работни места.

Осъществяването на идеята на възложителя беше истинско предизвикателство за проектантите.

Разработката включва две нови сгради – административно-производствена на два етажа и складова – на един етаж, обслужваща производствения процес.

Обемно-пространствената структура на обекта беше обусловена от градоустройствените ограничения – издължен и тесен парцел със сложна форма. В западния край на имота е ситуирана административно-производствената сграда –



частично двуетажна, като беше осигурен вход за втори етаж в непосредствена близост до улицата. Втората сграда (склад) е решена в източния край на парцела на калкан със съседна сграда, предвидена като склочено застрояване в ПУП.

С цел разсредоточаване и по-добра организация на транспортните потоци за обекта бяха предвидени два вход-изхода, единият откъм ул. „Кара Колю“, а другият – откъм намиращата се на север улица. В рамките на имота бяха осигурени 20 броя паркоместа.

Складовата сграда

обслужваща основното производство – плетачен цех, е разделена на две зони: за суровини (прежди) и за готова продукция. Входът на склада за прежди е в непосредствена близост до товаро-разтоварната рампа към производствената сграда с цел удобно зареждане с прежди за производствения процес.

Складовото оборудване се състои от складова стелажна техника с възможност за последна височина на складиране на кота +5,50 м от кота готов под. Съгласно предписание на ЧЕЗ „Разпределение България“ АД в обекта се изгради собствен трафопост. Предвид спецификата и формата на парцела, трафопостът се предвиди вграден в обема на склада, като се осигури автомобилен достъп до него за обслужване съгласно нормативите.

Производствено-административната сграда

е решена на два етажа. На първия са разположени производствените помещения, като размерите им и функционалните връзки помежду им са продиктувани от нуждите на технологичния

процес и техническото задание на възложителя: плетачно и помещение за майстор, конфекция, помещение за пране, сушене и гладене, пакетиране и експедиция, помещение за дизайнери, битови и обслужващи помещения.

На втория етаж са разположени административни помещения, свързани с управлението на фирмата: помещения за управителите, за секретари, счетоводство, мострена зала, битови и обслужващи с покривна тераса-градина.

Конструкцията на склада е стоманена, с метални колони и греди, на производствено-административната сграда е смесена – стоманобетонова за двуетажната част и пожаронезащитени стоманени конструкции – метални колони, ригели и столици – за едноетажната част.

С цел осигуряване на по-големи подпорни разстояния в помещението за пакетиране и експедиция конструкцията е решена на оси от 8 м, подовата конструкция на втория етаж е решена със стоманобетонова плоча. Покривната конструкция на втория етаж е метална, с високопрофилна ламарина.

Фасадните стени на производствената част са от „сандвич“ панели с дебелина 10 см с пълнеж от пенополиуретан (PUR).

При фасадите на втория етаж преобладава остъкляването – окачена фасада от алуминиеви профили по системата E-85 на ETEM, мазилки по северната фасада, както и обшивки с HPL и „Еталбонд“ на отделни фасадни елементи.

Частично покривът над първия етаж е решен като покривна градина, предвиден като екстензивен покрив по системата „Nophadrain“ – с ниска растителност от трева и храсти.



ЗДРАВΟΣЛОВНО ОБИТАВАНЕ И ЗДРАВΟΣЛОВНО СТРОИТЕЛСТВО

БАУМИТ

„НИЕ ИСКАМЕ ВСИЧКИ ХОРА ДА ЖИВЕЯТ ЗДРАВΟΣЛОВНО, ЕНЕРГОЕФЕКТИВНО И КРАСИВО.“

Така гласи визията на „Баумит“. От 25 години „Баумит“ се занимава с темата „Здравословен живот“ и излиза на пазара с множество иновативни продукти. В процеса на интензивни проучвания стана ясно, че все още съществуват много малко осланияци се на науката твърдения за влиянието на строителните материали върху здравето и комфорта на обитаване. Затова през 2015 г. „Баумит“ стартира единствения в Европа изследователски парк ВИБА.

Нашето здраве се ослания на познатите ни три неща: храна, движение и жизнена среда. Подобрявайки всяко едно, ние подобряваме нашето здравословно състояние.

Но нека се замислим върху следното: Ние прекарваме по-голямата част от своя живот в затворени пространства. За да се чувства тялото ни добре, върху него влияят фактори като комфортна температура в помещенията, влажност на въздуха, качество на въздуха и др. Затова тези жизнени пространства са толкова значими за нашето здраве.

След две години интензивни проучвания, през които бяха анализирани и оценени над 5 милиона данни в изследователския парк Вива на „Баумит“, стана ясно: Начинът на строителство и строителните материали имат забележително влияние върху здравето и качеството на живот.

Независимо на какво архитектурно решение сте се спрели, всички постройки имат едно нещо общо – добра изолация, вътрешна конструкция и интериорни стени. Върху доброто съчетание на тези три основни стълба се гради и здравословното обитаване.

ПЪРВО ИЗОЛИРАЙТЕ – ЗА ЗАЩИТА И УЮТ

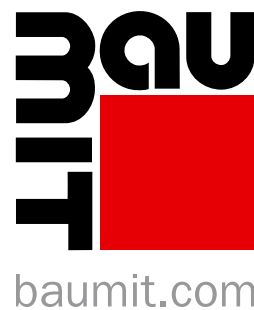
Добрата топлоизолация осигурява не само значителен принос към енергийната ефективност на вашата сграда, но се грижи през зимата за приятно топли, а през лятото за приятно прохладни стени. Жилищното помещение се превръща в уютен оазис без въздушни течения. Вие живеете по-приятно и здравословно.

СОЛИДНОТО Е ВАЖНО – ЗА СИГУРНОСТ И КОМФОРТ

Масивните стени, както и масивните тавани и подове могат, благодарение на това, че са защитени от добрата си топлоизолация, да акумулират топлината през зимата и прохладата през лятото. Колкото повече маса, толкова по-добре действа този акумулатор и толкова по-стабилен, приятен и здравословен е вътрешният климат.

ЦЕННОСТИТЕ НА ИНТЕРИОРА – ЕСТЕСТВЕНО И ЗДРАВΟΣЛОВНО ОБИТАВАНЕ

Една добра минерална мазилкова система може да буферира точно с първите си няколко сантиметра пиковите на влагата, като ги поема и впоследствие ги отдава. По такъв начин влагата в помещението остава постоянна, а това е основна предпоставка за здравословен вътрешен климат.



фиг. 1. Еднофамилна къща в гр. Плевен

Проектант: арх. Красимир Попов

Изпълнител: Метеор 1981 ЕООД

Къщата е пример за умело съчетаване на трите основни стълба за здравословно обитаване: Изолация с активно дишаща топлоизолационна система Баумит Опън 20 см, фиксирана към стената с анкери СтарТрек, фасадна моделираща се мазилка Баумит Креатив Топ, вътре масивни елементи със замазка Баумит Солидо Е 225 върху подово отопление и регулираща влажността на въздуха варо-циментова машинна мазилка по стени Баумит МРІ 25.

фиг. 2. Изследователски парк Вива на Баумит в Австрия



КОМПЛЕКС „ДОМО“ И НОВИЯТ СТАНДАРТ НА ОБИТАВАНЕ

архитектурно бюро „ПРОконсулт“
арх. Красимир Попов, арх. Борислав Дочев
арх. Сергей Бонев, арх. Димитър Попов

Новият стандарт на обитаване е реалност за собствениците на 25-те еднофамилни жилищни сгради, част от новоизграждения, първи по рода си за град Плевен комплекс „ДОМО“. Той е разположен в местността Стража, в непосредствена близост до парк „Кайлъка“. Територията е с площ

от над 16 дка. Устройствените показатели са съобразени с приетите нормативи за устойчиво развитие за този начин на застрояване: 70 – 90 човека на хектар. Площта на имотите е между 400 и 600 м², а всяка от жилищните сгради е с РЗП между 200 и 300 м². Общата разгъната застроя-





на площ на комплекса е около 6000 м². Къщите са нискоенергийни. За всички сгради са изпълнени съвременни инсталации, чрез които е създаден висок комфорт на обитаване с минимални експлоатационни разходи.

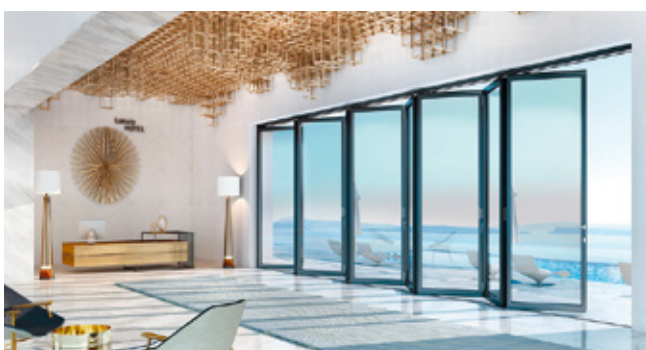
Към момента е в процес на проектиране и втората част на проекта, която включва 28 еднофамилни жилищни сгради върху обща площ от над 17 дка. Имотите са с площ около 500 м² и с устройствени показатели, които гарантират висок стандарт на обитаване. Плътноста на застрояване е до 30%, минималните озеленени площи са 50%, а височината е до 8.5 м. Сградите са нискоенергийни и се разработват по индивидуален проект. За високия комфорт на обитаване се използват съвременни технологии. В проектните решения са заложени различни по вид термомопни, които се използват за лъчисто пoдoвo отопление, охлаждане и производство на БГВ. За поддържане чистотата на въздуха и постигане на комфортен микроклимат във всяка една от сградите се предвижда вентилационна







система с рекулпация. За екстериора на къщите се използват най-новите системи за топли и студени фасади, които да подчертаят индивидуалния дизайн на всяка сграда. Слънцезащитата е задължителна част от проектните решения. Тя е два вида – пасивна и активна. С ландшафтния проект се дава решение за пасивната слънцезащита на жилищните сгради, чрез правилния избор на мястото и вида на обемната растителност. Активната слънцезащита се осъществява посредством щори или жалузи.



ИЛИНА
ДОБРИ ХОРА, ДОБРА РАБОТА

СЮПРИЙМ АЛУМИНИЕВИ ПРОЗОРЦИ ВРАТИ

🏠 www.ilina.bg ☎️ 089 944 4237



БАНЯТА

HL541(i) Primus blue – точков сифон за душ

Акцентът за сифона е „Primus blue“, воден затвор от нова генерация, който гарантира СТОП срещу каналните миризми! Новото е, че тази защита е валидна при всички възможни колебания на налягането в канализационната мрежа:

- Каналните газове са спрени както при вакуум до 400 Pa, при налягане до 800 Pa, така и при изсъхване на сифона;
- Удобният и пълен достъп до канализацията дава на обитателите нужната сигурност за функционалност в продължение на години.

В допълнение служи и като възвратен клапан при налягане до 50 cm воден стълб.

Намалена е монтажната дълбочина в замазката (62 mm!) – идеалното решение както за ремонти, така и за ново строителство. Грешките от нивелация се избягват поради улеснение при полагането му.

Хидроизолационната гарнитура от комплекта се монтира лесно и без инструменти.

- Klick-Klack: рамка от неръждаема стомана.
- Дизайн: при по-високи изисквания за визия предлагаме вариантите HL541i („Individuell“, с капак за индивидуална плочка) и HL541Q (Quadra) – елегантна и изгодна алтернатива на линейните сифони.

Душ-канал с нова концепция HL53 InFloor

При традиционните досега душ-каналите битовата вода се събира под капака. Наслоените остатъци остават скрити и затова водят до хигиенични проблеми. Тежки, обемисти капаци трябва да се вдигат за почистване и самите те също да бъдат почиствани. Характерно за HL53 InFloor е изключително лесното почистване **без капакът да се изважда**. Впечатлява с красив дизайн в равнината или до стената и вградени напречни наклони в капака. Дълбочини 65 или 90 mm.

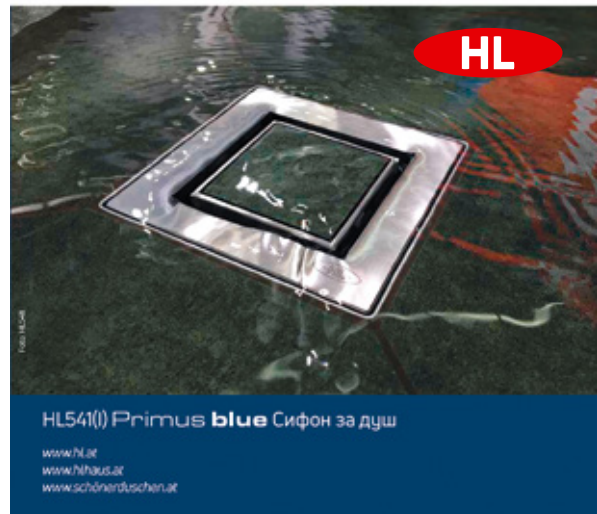
Някои предимства: Капакът може да се скъсява или удължава; При запушване е осигурен пълен достъп до канализацията; Осигурено е свързване към хидроизолацията на пода, както и второ ниво на оттичане под настилката; Капакът може да се разположи от стена до стена по цялото душ-пространство, така че забравяте за страничното облицоване с парченца плочки.

Primus lineHL531: душ-канал с воден затвор PRIMUS®

Това е първият в Европа душ-канал на фирма HL с PRIMUS® воден затвор.

Предимства:

- PRIMUS® – воден затвор патент от HL: СТОП на каналните миризми даже и без вода в сифона (според ONORM B2501); Лесен и бърз монтаж, особено полезно за хотели;



- Хигиеничен и лесен за почистване поради липсата на отвори в капака и пълен достъп до канализационната тръба;
- Сигурна хидроизолация с вграден каширан маншет.

ФАСАДАТА

Ревизия за водосточни тръби с индивидуална визия на видимата част, серия HL600N

Изменението на климата и по-интензивните проливни бурщи, редуващи се с дълги периоди на суша повишиха изискванията за отводняване на покривите, а също и за водосточните тръби, свързани към ревизиите на терена. HL отговори на тези промени с новата серия ревизии HL600N: Доброто беше запазено, а и много неща са доста добавени! Например опции за полагане на индивидуални настилки в капака според терена около фасадата, както и решения за асфалтови настилки.

HL600NHO, HL660NGHO – за монтаж към тръби, положени зад окачени фасади.

HL600N – за видими външни водосточни тръби.

ТЕРАСАТА

Атика от HL, отводняване на тераси с барбакани

Очаквайте до края на 2019, детайлни решения на www.hl.at или www.hl-bg.bg

Можете да свалите BIM на: www.hl.at/Инфо & Downloads

ПЛЕВЕНСКА ОБЛАСТ, ПРЕДСТАВЕНА ОТ ГЛАВНИТЕ АРХИТЕКТИ НА ОБЩИНИТЕ



Община ДОЛНИ ДЪБНИК

ФАБРИКА ЗА ЦАРЕВИЧЕН ГРИС И БАЗА ЗА СЕЛСКОСТОПАНСКА ТЕХНИКА СА ОТ НАЙ-СВЕЖИТЕ ИНВЕСТИЦИИ



арх. Тосо СТАНЕВ
Главен архитект на община Долни Дъбник

Общинският център гр. Долни Дъбник се намира на 15 км западно от Плевен. Стратегическото положение на Община Долни Дъбник е географска даденост, която, съчетана с природните условия и ресурси, е потенциал за успешно икономическо развитие.

През последните години на територията на общината бяха изградени цех за преработка на пчелен мед, малко предприятие за преработка на месо и хайвер от сухоземни охлюви, цех за производство на полимерни опаковки. „Пътно поддържане – Телиш“ ЕООД изгражда леглова база, а „Виагруп“ – комплекс за спортна стрелба. В допълнение са още изградените: инсталация за производство на биогаз по метода „суха метанизация“ (ферментация) чрез преработка на биоразградими (селскостопански, органични, ливадни, градински) отпадъци и животински екскременти (животински тор), последващо изгаряне при когенерация и производство на електроенергия; инсталация за производство на натурален ябълков оцет. Направена е модернизация на съществуващ сграден фонд за изграждане на нов цех за производство на биологичен ябълков оцет, изградена е овцеферма. От последните инвестиции са фабрика за царевичен грис, база за селскостопанска техника и технологично оборудване. Всички тези вложения са в контекста и са потвърждение за един развит земеделски район.

С външни средства по различни програми през годините са реализирани редица проекти. Така например в периода 2009 – 2012 г. по оперативна програма „Околна среда“ 2007-2013 г. са отпуснати средства за изготвяне на проекти за Интегриран воден цикъл на гр. Долни Дъбник, които включват проекти за водоснабдяване, канализация и пречиствателни станции за отпадни

води, ПСОВ на гр. Долни Дъбник и селата Горни Дъбник, Крушовица и Саговец, които са в ареала на гр. Плевен.

През декември 2010 г. е сключен договор за безвъзмездна финансова помощ с оперативна програма „Регионално развитие“ за осъществяване на проект „Прилагане на мерки за енергийна ефективност в средните училища на Община Долни Дъбник“. По този проект са приложени мерки за енергийна ефективност в осем сгради на трите училища – СОУ „Христо Ботев“ – гр. Долни Дъбник, ОУ „Христо Ботев“ – село Саговец и ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ – село Петърница. Със средства от същата програма през 2013 г. са изградени защитено жилище в едно от населените места и е направена корекция на река Петърнишка бара в село Градина. Със средства от фонд „Козлодуй“ са приложени мерки за енергийна ефективност на две сгради в населени места от общината. Два проекта сме реализирали с финансиране от Националния доверителен екофонд (НДЕФ) през 2012 и 2016 г., също свързани с мерки за енергийна ефективност.

Няколко са проектите с ресурс от Държавен фонд „Земеделие“ по Програмата за развитие на селските райони. В процес на изпълнение е проект, свързан с реконструкциите на Културен дом гр. Долни Дъбник и рехабилитация на общинските пътища Долни Дъбник – Градина и Горни Дъбник – Крушовица – Петърница. По същата програма през месец май сключихме договор за реконструкция на централния градски площад в град Долни Дъбник.

През месец април миналата година общинският съвет прие окончателния проект на Общ устройствен план на Община Долни Дъбник, изготвен със средства на МРРБ. Основната цел на стратегическия документ е да осигури устойчиво развитие на Община Долни Дъбник в съответствие със специфичните природни и обществено-икономически дадености и да създаде най-благоприятни условия за обитаване, труд и отдых на населението в общината.

Ще отбележа, че реализираните обекти в населените места от общината с осигурено собствено финансиране също не са никак малко. В Лавров парк например изградихме параклис, имаме проект за изграждане на нов стадион.

Фабрика за царевичен грис



База за селскостопанска техника



ЗАЛАГАМЕ НА РАЗВИТИЕТО НА ИСТОРИЧЕСКИЯ ТУРИЗЪМ

Фериботният терминал Никопол – Турно Мъгуреле възстанови връзката със Средна Европа



арх. Георги КОЧКОВ
Главен архитект на община Никопол

Какво може да се каже за община с такъв град история като Никопол, минавал през възходи – от римския Никополс – град на победата, столица на Шишманова България, център на Никополски санџак, място на издаването на „Абазар“ – първата печатна книга в България, освобождението на Никопол от ген. Криденер през 1877 г., и падения – разгрома на армията на крал Сигизмунд през 1396 г., разрушаването му от ген. Кутузов през 1811?

Като проектант започнах да работя по устройствените планове на Никопол през 1977 г.: по Общия градоустройствен план, одобрен през 1978 г. и Застроителния регулационен план от 1980 г.

Във връзка с постановление на МС от 1986 г. за изграждането на ХТК Никопол – Турно Мъгуреле се направи нова разработка за ревизия на ОГП и за ЗРП за централната (заливаема) част на града с цялата промишлена зона, които влизат в сила през 1989 г. С ново постановление от 2003 г. на МС се отменя изграждането на ХТК и включването на тази част в регулацията с нова ревизия на ОГП/ОУП и ЗРП, одобрени с решение на общинския съвет в Никопол от януари 2011 г. Беше разработен и след пълно съгласуване с всички органи одобрен с решение на общинския съвет от ноември 2018 г. Общ устройствен план на Община Никопол.

С изграждането на фериботния терминал при Никополското пристанище се възстанови автотранспортната връзка към Средна Европа. При заснемането на терена с извършените археологически

разкопки на крепостта и още редица мероприятия по Шишманово кале беше направено предложение от общината за обособяване на археологически комплекс „Никополска крепост“. Така със заповед на Министерството на културата от ноември миналата година той е утвърден за паметник с категория от „национално значение“. Предстои изключването на терена от горския фонд и предоставянето му на общината за управление. Това поставя началото на предприемането на действия за развитието на историческия туризъм. И заедно, разбира се, с палеолитния ансамбъл при с. Муселиево, части от крепостта „Асамус“ при с. Черковица, регистрирана още от Карел Шкорпил, известната скална черква „Св. Стефан“, разположена източно от града, с византийския средновековен храм „Св. св. Петър и Павел“ от XIII-XIV в., черквата „Успение на Пресвета Богородица“ от 1840 г., ремонтирана тази година, римската чешма „Елия“ с оригинален надпис върху каменна плоча, скривалището на Васил Левски.

В момента е в ход цялостен етапен ремонт на бившата сграда на Дома на офицера, която се преустройва в Градски исторически музей. Завършен е първият етап, включващ саниране и външен ремонт. Беше извършено саниране на сградите около централния площад – общината, „Наркооп“, БНБ, читалище „Напредък“, МВР, както и на седем жилищни блока. Извършва се основен ремонт и реконструкция на зелената площ до сградата на ДНА. Завършен е първи етап, в изпълнение е втори и предстои реализацията на трети, включващ откритата археологическа музейна изложбена площ. Предстои извършването на цялостен ремонт на централния площад и прилежащите пространства по одобрените проекти, както и текущ ремонт на крайдунавския парк. Всичко това, заедно с извършеното цялостно хидрогеолошко укрепване на брега на река Дунав по цялата урбанизирана територия през 2012 г., с ферибота и пътническото пристанище, е предпоставка за развитието на туризма като основен отрасъл.

И както казва първият историк на града Александър Йосифов-Бохачек в своя труд „Град Никопол през вековете“ през далечната 1937 г., за „хубавите и ценни археологически и исторически паметници, с които е пълен градът“ трябва да се „породи интерес към миналото на град Никопол“.



Община ПОРДИМ

ОТ ФУРАЖЕН ЗАВОД ДО СТОПАНСТВО ЗА ОТГЛЕЖДАНЕ НА ЩРАУСИ



арх. Петър ПЕТРОВ
Главен архитект на община Пордим

Въпреки ниския коефициент на заетост и високия на безработица сред трудоспособното население, в общината се наблюдава значително развитие с трайно присъствие на основните дялове на икономиката като: селско стопанство, профили на леката промишленост, частни земеделски кооперативни сдружения. Много и различни са реализираните проекти на територията на Община Пордим за периода от 2011 до 2019 г., където съм главен архитект.

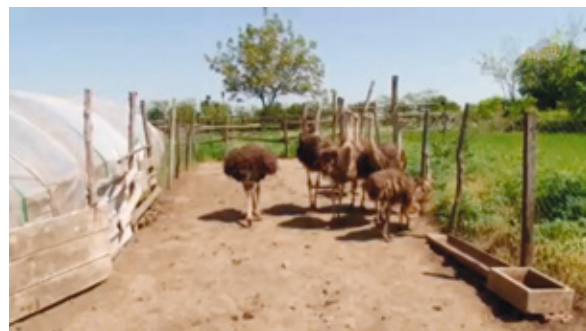
Списъкът с обекти е дълъг и включва: хлебопекарни, маслобойна, цех за безалкохолни напитки, бази за съхраняване на зърно, предприятие за зеленчукови и плодови консерви; завод за фуражни смеси; цех за фуражни смеси; шивашки цех; стопанство за отглеждане на щрауси; база за ремонт и търговия на земеделска техника; производствени и складови сгради; животновъдни сгради за отглеждане на крави, телета, пилета, коне за езда; складове за растителна защита.

Към 2011 г. Община Пордим е с население около 6500 жители и е на четвърто място сред съседните общини. В територията ѝ са град Пордим и седем села. През територията на общината преминава жп линията София – Варна и първокласен път София – Русе – Варна. Пордим е обявен за град през 1977 г. с решение на тогавашния Държавен съвет на България, от 2000 г. насам общината бележи интелигентен и устойчив растеж, работи се

по изграждане на инфраструктурни мрежи, насърчаване на инвестициите, прилагане на иновативни решения.

Община Пордим е бенефициент на редица проекти с европейски средства, от които най-значими са: реновиране на сгради за обслужващи дейности като здравни служби, саниране и ремонт на кметства, СУ „Св. св. Кирил и Методий“, църкви, читалищни сгради; сгради за социални дейности – ЦНСТ1, ЦНСТ2, ЦСРИ, Защитено жилище от резидентен тип. В допълнение можем да се похвалим с по-новено улично осветление на територията на цялата община с енергоспестяващи осветителни тела, асфалтирани улици, обновяване и изграждане на нови паркови пространства, мемориални паметници, озеленяване и благоустрояване по ПУДО-ОС, а така също и сграда за информационно-туристически център.

Визията за бъдещото развитие на общината е свързана с все по-активно изграждане на модерен селскостопански сектор, развита икономика със съхранена природа, опазване на културно-историческото наследство, поддържане и разширяване на активната социална дейност, атрактивен за живот и работа район.



НОВИЯТ ОУП ЗАПАЗВА ИНДУСТРИАЛНИТЕ ЗОНИ И СТИМУЛИРА НОВИТЕ ИНВЕСТИЦИОННИ НАМЕРЕНИЯ



арх. Пламена ЦАЧЕВА
Главен архитект на община Червен бряг

Община Червен бряг е една от големите общини на територията на Плевенска област, средищен земеделски район. Затова и проектите, които се реализират тук, са свързани главно с обслужване именно на тази дейност в региона. Успоредно се развиват и други отрасли и инвестиционни инициативи. Реконструират се и се обновяват стари и по-представителни сгради в града, собственост на нови инвеститори, като: градския хотел, бившия търговски дом. Чрез реконструкция и саниране се обновяват сградите на МВР, Пожарната, Районния съд. В последните няколко години се строят и нови сгради, като например магазин от веригата „Лайф“. Една от важните за града инвестиции, която приключва е общинският пазар, изграден изцяло със средства на общината.

В последните десетина години се направиха доста инвестиции в социалната инфраструктура, реконструираха се сгради и се смени предназначението им за социални домове, центрове за хора с увреждания.

С една от направените от общината устройствени разработки се реструктурира жк „Победа“, внесоха се някои належащи устройствени изменения с цел по-целесъобразно използване на комплекса и на свободните терени.

В областта на промишлеността се забелязва едно събуждане на инвеститорите. В момента е актуално реструктурирането на бившия комплекс „Бета“, където усилено се работи по изготвяне на устройствени планове и предстои изготвянето на ПУП за цялата територия на бившия военен завод. Водеща, разбира се, е ролята на ключовия инвеститор „Палфингер“, който от години работи, инвестира и продължава да мисли в тази посока, но има и нови предприятия, които те-

първа предстои да бъдат изграждани с влезли в сила устройствени планове в областта на производствено-складовите дейности и свързани главно с по-леки производства.

Едно от значимите и важни неща в устройственото планиране е Индустриална зона Телиш, за която приехме ПУП за цялата територия. Това е бивш военен терен, сега собственост на Национална компания „Индустриални зони“. С новата разработка територията е разделена на по-малки имоти. Това е едно от ключовите неща, които се случиха с голямо инвестиционно намерение в перспектива, защото там има различни по вид терени – основни, обслужващи, за озеленяване, за обществено-обслужващи дейности, като се стъпва на съществуващата база с идеята за развитие.

Друга важна по своите мащаби инвестиция за община Червен бряг е фирма „Калинел“, която предстои да изгражда нова складова база. Неотдавна фирмата въведе в експлоатация новата си производствено-складова база, в която има изграден магазин.

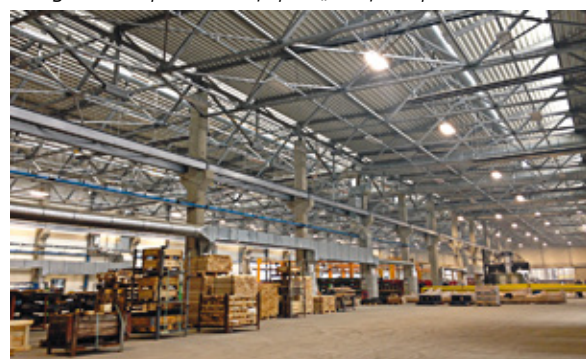
Вървим към приключване на една от ключовите разработки за общината – ОУП на община Червен бряг. До края на годината смятаме да приключим с процедурното и одобряването. Заложените инициативи са предвид характера на дейностите в общината – както споделих, основно това са на земеделски производители за производствено-складови помещения и халета за съхранение на селскостопанска продукция. Със средства от програмите през годините на територията на общината се реализираха множество инфраструктурни проекти в областта на ВиК и пътната инфраструктура, изградиха се и се рехабилитираха много улици, санираха се училища, детски градини, жилищни блокове.

В перспектива гледаме към предвижданията на ОУП, който ще бъде в сила след Нова година. Разработката на плана залага на това да се запазят индустриалните зони, да се съобразят и стимулират новите инвестиционни намерения.

Общинският пазар



Завод на австрийската фирма „Палфингер“



СТАНОВИЩЕ без основание от ЗУТ



арх. Митко ДОНЧЕВ
Главен архитект на община Гулянци

Относно: Особеностите на българската архитектура в Централна Северна България на територията на Община Гулянци Област Плевен

За Общината: Не е голяма, граничи на север с р. Дунав, на изток с община Никопол, на юг с община Плевен и на запад с община Долна Митрополия. ОУП-ът е преминал цедката на ЕС-РИОСВ – Плевен и проектантите се справят със забележките за „мокрите“ зони около двете големи реки Вит и Искър. С действащите към момента кадастрални и регулационни планове на населените места в общ. Гулянци сме зле.

КР план на с. Дъбован е от 1931 г. През 1992 г. е изработен нов Кадастрален и Регулационен план на селото, който не е одобрен. Важи старият. Гр. Гулянци, с. Сомовит и с. Загражден имат кадастрални карти, останалите имат регулационни планове от 70-те – 80-те години на миналия век. Липсата на планова основа се явява пречка за осъществяване на инвестиционни намерения и прави невъзможно кандидатстването за финансиране по европейски програми. Селата Гизен, Брест и Милковица са по-големи. Ленково, Шияково, Крета, Долни Вит и Искър са малки, но разхвърляни заради релефа на хълмистата Дунавска равнина.

Транспортна достъпност: Жп – в направление Плевен – Черквица, слизате на жп спирка Милковица и „маате крачоли“ 30 мин. до центъра на града, като внимавате на моста над река Вит – тесен е. Автомобилен – два пътя от Плевен: източен – по старото никополско шосе с отбивка за с. Бръшляница е 35 километра, западен – покрай гр. Долна Митрополия – 34 км. Пътищата са на АПИ, състоянието им е като след бомбардировка. Пешеходна достъпност: от Плевен по „Виа Диагоналис“ до пътната станция при с. Рибен. Разгледайте я и тръзнете за Улпия Ескус. По средата на пътя ще видите табелка „Утус“, по нея ще стигнете до гр. Гулянци.

Архитектура: Всяка сряда започваме в 8.00 и завършваме в 16.30 часа. Работи се винаги двуфазно – първо обясняваш, после подписваш. **Годишна продукция:** Строителни разрешения ~40 бр.; Удостоверения за търпимост ~120 бр.; Визи ~55-60 бр.; Жалби ~35-40 бр.; ЕСУТ – поне един път месечно; Комисии и огледи ~24-25 бр.; Проверка на РО НСК – 1 бр. Бог високо – цар далеко. Останалото е рутина с хабене на много хартия.

Паметници: Достатъчно, даже имаме и изчезнали. **Археология:** значима, но малко проучена. След император Адриан сме лимес на Римската империя, все пак и иманярието го знаят! Позволявам си да спомена само **Колониум Улпия Ескус** – перлата на провинция Долна Мизия. Руините са достатъчни за експониране поне на форума, на портиците на храмовете и на прилежащото карго. Чудя се на туристическото министерство, чудя се и на туристите, които го посещават в този му вид. В останалия свят да видиш два дуvara и три колони, вземат минимум 5.00 евро за входна такса. Спирам готук.

Гурме: Дунавска риба по сборянски – предназначение „за хранене“.

Прясно уловената риба се изчиства, главите и опашките се махат и заедно с гребосъка отиват в казана за рибена чорба, но тя е за утре сутринта. Режете на дъве по гръбнака и осолявате. Палите два огъня на място, определено от РСПАБ и съгласувано с БАБХ. На първия огън нагривате каменна плоча или римски тухли с дебелина 3.5 см и печете филетата откъм кожата. На втория поставяте дълбок тиган и стопявате свинска мас. Пържите вече опържените филета откъм месото до леко златисто „Каталог Бай... Билт“. Подреждате в голяма разлата тава с кожата надолу. За соса: обирате домати, пиперки, лютти чушлета и стар лук от околните бахчи, запичате на бавна жар (включително лука). Белите, махате семенниците и режете всичко на ситно. В нарушението палите трети огън и върху пиростията слагате намазнен с олио казан. Сипвате зеленчуците заедно със сока им в него. Поддържайте огъня умерен. Добавете оцет и малко олио, докато обемът на соса спадне наполовина. Добавете сол, разбърквате и свалите от огъня. С голям черпак сипвате соса в тавата с рибата до покриването ѝ от него. Премествате на сянка и покривате с действащия към момента Кадастрален и Регулационен план на с. Дъбован, общ. Гулянци, обл. Плевен (заради мухите). След половин час сервирайте, подправяте с пресен девесил, нарязан на ситно.

Съвет: Гореизложеното правете едновременно с изготвянето на гореописания проект. Пребройте сборяните, за да ви излезе Количествената сметка. Един да се сети да извади ракията и прочие напитки от герана, за да няма пауза. Забравихме да угасим огъня. Наздраве, колежи!

1. Римски тухли от акведукта на Улпия Ескус, землище с. Искър
2. Тазгодишните открития



ТЕХНОЛОГИЯ FIBRE FORCE – ЗДРАВИ И ЕЛАСТИЧНИ ШПАКЛОВЪЧНИ РАЗТВОРИ

ХЕНКЕЛ

Армиращите разтвори с новата технология се сработват добре с подобрените с технология **Double Dry** мазилки **Ceresit**, коментират от **Henkel**.

Всеки компонент от системата за топлоизолация изпълнява определена функция. Основното предназначение на армирания слой, съставен от фибростъклена мрежа, лепилен и армиращ разтвор, е да предпазва изолационния материал, да формира основа за външния слой и в крайна сметка да осигури дълготрайност на системата за топлоизолация. Само по този начин сградата може правилно да се изолира и да съхрани по-дълго своята естетика.

Лепилните и армиращите разтвори в системите за топлоизолация **Ceresit** с технология **Fibre Force** осигуряват:

- Здрава армирана структура
- Висока устойчивост на удар и пукнатини
- Отлична еластичност
- Отлични монтажни параметри
- Дълготрайна и устойчива на атмосферни въздействия система за топлоизолация

Технология **Fibre Force**:

Целенасоченото съчетание от минерални и естествени влакна, използвани в лепилните и армиращите разтвори, подсилва допълнително твърдата циментова решетъчна структура. Когато бъде подложен на различни сътресения при промяната на атмосферните условия, разтворът е по-еластичен и по-неподатлив на топлинни напрежения. Усиленият с влакна армиращ разтвор е дълготраен и издръжлив на силни въздействия.

Уникалната комбинация от най-различни влакна формира специфична триизмерна структура, която в съчетание с фибростъклената мрежа създава взаимно проникваща и допълваща конфигурация, предотвратяваща образуването на пукнатини, микроскопични граскотини и компенсираща напреженията, предизвикани без такива външни фактори като големите амплитуди в температурата. Освен това влакната смекчават последиците от образуването на пукнатини, като свързват механично материала, претърпял микроскопични напуквания и предотвратяват по-нататъшното им разпространение.

Новата технология **Fibre Force**, използвана в циментовите разтвори **Ceresit**, позволява създаването на армиращ слой с подобрени свойства като висока еластичност и устойчивост на пукнатини. Освен това армиращите разтвори с технология **Fibre Force** се сработват добре с подобрените с технология **Double Dry** мазилки **Ceresit** и заедно образуват еластична, устойчива на метеорологични условия и дълготрайна система за топлоизолация.

Шпакловъчен разтвор с **Fibre Force**

Уникалната комбинация от влакна възпира микроскопичните пукнатини.



фиг. 1, 1.1. МАГАЗИН И ХОСТЕЛ
Проектант: ПРОКонсулт
Инвеститор: БУЛТЕКС 99 ПЛОВДИВ
Изпълнител: МОНОЛИТ МВ ПЛЕВЕН
РЗП: 1600 м²
Материали: Топлоизолационна система Ceretherm Popular
Крайно покритие СТ16 и СТ 74
база, СТ 760, Tokyo Graphite

фиг. 2, 2.2. ЖИЛИЩНА СГРАДА
Проектант: ПРОКонсулт
Инвеститор ЦВЕТАН ДИЧЕВ Изпълнител: НЕШ-И ПЛЕВЕН
РЗП: 175 м²
Материали: Крайно покритие СТ16 и СТ 74
база, СТ 760, Tokyo Graphite





КОГАТО ГИС И BIM СЕ СРЕЩНАТ

Нов подход в използването на комбинация от 3D цифрови технологии осигурява ефективна защита срещу забавяне на проекти, некачествено планиране и превишаване на разходите

Два пъти мери - веднъж режи. Това правило днес важи повече от всякога в сферата на проектирането, архитектурата и строителството.

Изследване от 2017 г. на неправителствена организация, базирана във Великобритания, изчислява, че местната индустрия е загубила 21 милиарда британски лири или 21% от годишните приходи в сектора поради забавяне промени в дизайна, неэффективна комуникация и лоша координация. Анализът посочва, че в проектите често липсва контекст, който би могъл да покаже как една нова сграда или обект ще се отрази на заобикалящите я инфраструктура и среда и обратното – как те ще повлияят върху нея. Всичко това води до забавяния, промени на късен етап, по-високи разходи, частично отговаряне на стандартите за безопасност, изискванията на проекта и много други.

И именно тук на помощ идват Географските информационни системи (ГИС), които ни помагат да се справим с много от тези предизвикателства.

Комбиниране силата на ГИС и BIM за по-добро планиране и проектиране

Година наред ГИС и BIM технологиите предлагат в ръцете на проектантите, архитекти и урбанисти мощни инструменти и богати възможности поотделно. BIM технологиите подпомагат изграждането на сложни и детайлни 3D модели, управление на документацията за даден проект през целия му жизнен цикъл, получаване на точни количествени сметки и по-лесно засичане на конфликти между отделните елементи на обекта. Географските информационни системи, от своя страна, предоставят богати възможности за пространствени, статистически и 3D анализи на проекта в контекста на обкръжаващата го среда, анализи на плътност, разстояния, припокривания, произраване на сценарии и много други. Богати възможности, които обаче използвани поотделно – в единия случай за самия проект, а в другия за обкръжаващата го среда, не разкриват пълния си потенциал.

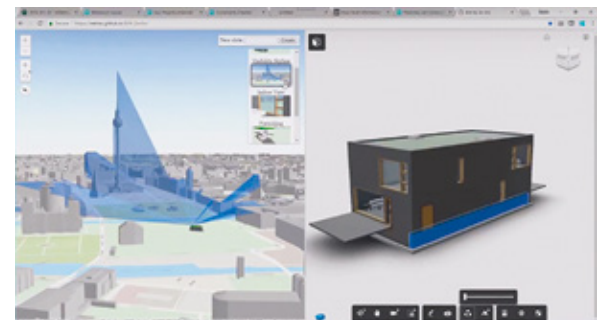
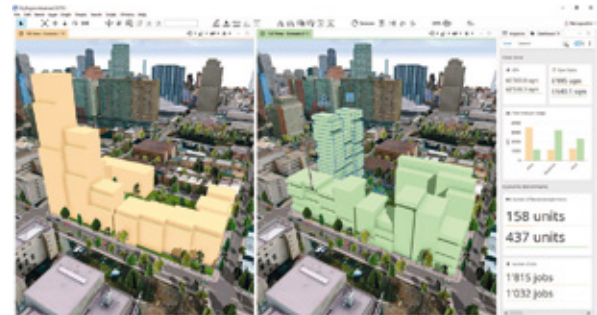
Ето защо през 2017 г. двете водещи световни компании в сферата, Esri и Autodesk, сформираха партньорство, благодарение на което ГИС и BIM технологиите вече се интегрират. В приетата за стандарт по цял свят ГИС платформа – Arc GIS, вече могат да се интегрират BIM модели с всички техни елементи и възможности. По този начин в единна среда, още на етап планиране, вече може да използвате силата на двете технологии в едно. Докато проектирате обекта, можете да правите анализи на поземната и водната инфраструктура, анализи на видимост, осветеност, зонироване, достъпност и много други.

Arc GIS Urban – ефективно градско планиране чрез прилагане на концепциите за геоизсайн

Когато става въпрос за големи градски проекти, ГИС технологиите отиват и още една крачка напред с наложилото се през последните години уеб ГИС приложение Arc GIS Urban.

Arc GIS Urban представлява цялостна ГИС система, състояща се от 3 компонента: публично уеб приложение Urban Overview, бек-офис приложение Urban Design и настолно решение Esri City Engine.

Посредством Esri City Engine вие имате възможност да изготвяте за минути 3D градски модели, вкл. модели на сгради, фасади, пътни мрежи и публични пространства от 2D в 3D



формат, да произравате сценарии и споделяте резултатите от тях в 3D уеб сцени, за отварянето на които е необходим единствено стандартен уеб браузър.

Интеграцията с бек-офис приложението Urban Design ви позволява да работите по проекта съвместно с колеги от други организации в единна среда. Във всеки един проект можете да интегрирате BIM модели и други 3D данни с цел по-добро планиране, анализ на отговарянето на регулаторните изисквания, оценка на влиянието на заобикалящата среда, изчисляване на индикатори и много други.

Проектите могат да бъдат публикувани в уеб, включително на фаза идеен проект. По този начин всички заинтересовани страни имат възможност да разглеждат проектите, да дават обратна връзка по тях, да следят хода на изпълнение на всеки един проект и т.н.

Проучванията показват, че използването на Arc GIS Urban и възможностите, които продуктът предоставя за работа на експерти от различни организации в единна ГИС среда, извършването на мощни пространствени анализи и включването на заинтересованите страни още в първите фази на проекта води до по-добро и устойчиво планиране, което, от своя страна, намалява непредвидените разходи и подпомага изпълнението на проекта в срок и с необходимото качество.

Това е и причината, поради която все повече архитекти и урбанисти по цял свят прилагат именно този подход в своята дейност, използвайки се от богатите възможности, които новите технологии предоставят.

Повече информация за предлаганите ГИС решения от Esri за нуждите на архитектурата, урбанизма и строителството може да бъде намерена на следния адрес: www.esri.com

ГИС-БАЗИРАНА ИНФОРМАЦИОННА СИСТЕМА ЗА УСТРОЙСТВО НА ТЕРИТОРИЯТА



Повишава ефективността, подобрява координацията и комуникацията, допринася за постигането на съвременно електронно обслужване

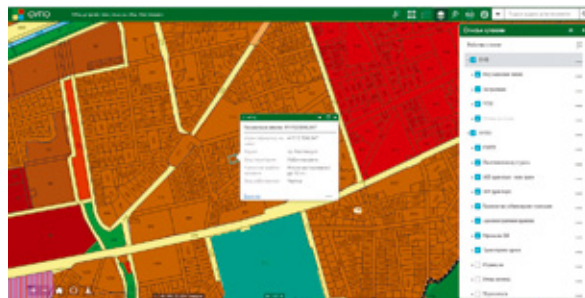
Географската информационна система за устройство на територията е цялостна динамична уеб ГИС система за събиране, интегриране и визуализиране на информация за общия устройствен план, кадастъра и регулацията на дадена община.

Разработена върху водещата в света ГИС платформа – Arc GIS, Географската информационна система позволява обвързване на дейностите по възлагане, изработване, приемане, публикуване и изменение на общия устройствен план в единна уеб-базирана ГИС среда. По този начин се стандартизира обменът на информация между проектант, възложител и заинтересованите лица.



ГИС системата позволява интегриране на разнообразни данни, включително кадастър, регулация, застрояване, карти на възстановената собственост, защитени зони и много други. Интегрирайки всички тези данни в единна геобаза данни, ГИС системата осигурява богати възможности за търсене и справки през уеб. Така например потребителите имат възможност да извършват справки за поземлени имоти, в това число за идентификатор, адрес, начин на трайно ползване, вид собственост, площ, територия по общ устройствен план, съответните проценти от имота, попадащи в дадена зона и много други.

На разположение за потребителите е и лесна за използване мобилна версия на приложението.



арх. **Стояна ЧАВДАРОВА**, главен архитект на община Кюстендил

Неоспорими са качествата и приоритетите на географските информационни системи, те са задължителен инструмент в устройството на територията, но за жалост, към момента още не се ползват масово от общинските администрации.

Идеята за внедряване на ГИС технологиите в общинска администрация - Кюстендил е от 2008 г., но поради липса на дигитализирана база данни стана реалистична чак след одобряването на Общия устройствен план на общината през 2017 г. Планът е изготвен в ГИС среда и е логично да се създаде възможност за пълноценното използване на създадения продукт и генерираната база данни. С тази цел от август 2019 г. е внедрена ГИС за приложение и поддържане на Общия устройствен план на общ. Кюстендил (ОУПОК), като е изпълнено следното:

- Инсталирано е сървърно приложение за интернет достъп до данните от ОУПОК;
- Въведени са данните от ОУПОК в базата данни на Arc GIS сървъра;
- Инсталиран е 1 лиценз Arc GIS Desktop в Община Кюстендил;
- Обучени са 3 бр. експерти от общината за използване на системата;
- Преработени са цифрови модели на ПУП;
- Изготвена е работна програма-график, целяща да очертае обхвата на допълнителните дейности за надграждане на създадената Географска информационна система за приложение на ОУПОК и обвързването ѝ с подробното устройствено планиране.

Въпреки че се ползва от по-малко от месец, вече са налице ползите от ГИС приложението за ОУПОК. Достъпната на електронната страница на общината ГИС базирана електронна версия с одобрения ОУПОК се ползва активно от проектанти и от заинтересовани лица, като чрез нея се извършват справки за предвиждането на плана за конкретен имот. Тази дейност облекчава значително общинската администрация, като пести време и ресурс за извършване на консултации на жители, архитекти и урбанисти.

Засага е стартирано ГИС приложението за ОУПОК, като идеята е същото да се надгради с дигитализирани и възстановени действащи подробни устройствени планове в обхвата на населените места, да се генерират нови планове, които Община Кюстендил възлага с изискване за електронен формат, съвместим с ГИС софтуер. Желанието е да се осъвремени цялата действаща база данни по устройство на територията, съхранявана в техническия архив, за да може активно и лесно да се използва, бързо да се предоставят административни услуги и да се предотвратят грешки. Възможно е това да се извърши поетапно, в зависимост от предвидените целеви средства в общинския бюджет.

За контактму: www.esribulgaria.com | info@esribulgaria.com | (+359 2) 806 59 69

Центърът на Плевен, реновиране, архитектурно бюро „ПРОконсулт“





Списание
за архитектурно творчество,
архитектурна теория и критика

Тодор Булев
Силвия Златкова
Мирослав Петров
Георги Спартански
Емил Дечев
Константин Гулишев
Мила Никифорова
Ирена Христова
Кирил Русков
Невяна Иванчева
Красимир Попов
Лидия Христова
Ангел Захариев
Теодора Маллиева
Даниела Георгиева
Теодор Димитров
Анатоли Христов
Цветан Петров
Даниела Нановска
Борислав Дочев
Сергей Бонев,
Димитър Попов
Тошо Станев
Георги Кочков
Петър Петров
Пламена Цачева
Митко Дончев

ИЗДАНИЕ НА СЪЮЗА НА АРХИТЕКТИТЕ В БЪЛГАРИЯ

